

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

CURRICULUM NAȚIONAL

PROFIL MUZICĂ

Discipline:

Solfegiu

Teoria muzicii

Armonia

Istoria muzicii

Ansamblu coral

Curriculum disciplinar

Nivelul de studii: învățământ liceal, clasele X-XII

CURRICULUM DISCIPLINAR

Aprobat:

.....

Coordonatori, Ministerul Educației și Cercetării:

- **Valentina OLARU**, Secretară de Stat, doctor în pedagogie.
- **Corina LUNGU**, șefă Direcția politici în învățământul general.
- **Natalia RADOVSCAIA**, consultant principal, Direcția politici în învățământul general.

Expert național:

- **Nadejda VELIȘCO**, doctor în chimie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova, expert în politici educaționale.

Grupul de lucru:

- **Tatiana DANIȚĂ**, coordonator la Profil, doctor în studiul artelor, Maestru în Artă, profesoară de discipline din aria curriculară dirijare corală, grad didactic superior, șefa secției Formare continuă și învățare pe tot parcursul vieții, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”, mun. Chișinău
- **Cornelia PALÎMSKI**, expert curricular, profesoară de discipline muzicale teoretice, grad didactic superior, directoare adjunctă pentru instruire, Liceul Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu”, mun. Chișinău
- **Iana MANOILA**, expert curricular, profesoară de discipline muzicale teoretice, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”, mun. Chișinău
- **Natalia CHICIUC**, expert curricular, doctor în studiul artelor și culturologie, profesoară de discipline muzicale teoretice, grad didactic superior, directoare adjunctă pentru instruire și educație, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” mun. Chișinău
- **Corina ȚACA**, expert curricular, profesoară de discipline muzicale teoretice, grad didactic doi, doctorandă AMTAP, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”, mun. Chișinău

Cuprins

PRELIMINARII.....	5
1. DISCIPLINA SOLFEGIU.....	7
I. CONCEPTIA DISCIPLINEI SOLFEGIU	7
II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI SOLFEGIU	13
III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI SOLFEGIU	13
IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE	14
Clasa a X-a.....	14
Finalități de învățare clasa a X-a.....	27
Clasa a XI-a	28
Finalități de învățare clasa a XI-a	43
Clasa a XII-a.....	44
Finalități de învățare clasa a XII-a.....	55
2. DISCIPLINA TEORIA MUZICII.....	57
I. CONCEPTIA DISCIPLINEI TEORIA MUZICII	57
II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI TEORIA MUZICII	61
III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI TEORIA MUZICII.....	62
IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE	63
Clasa a X-a.....	63
Finalități de învățare clasa a X-a.....	78
3. DISCIPLINA ARMONIA	80
I. CONCEPTIA DISCIPLINEI ARMONIA	80
II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI ARMONIA	84
III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI ARMONIA.....	84
IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE	86
Clasa a XI-a	86
Finalități de învățare clasa a XI-a	94
Clasa a XII-a.....	95
Finalități de învățare clasa a XII-a.....	101
4. DISCIPLINA ISTORIA MUZICII.....	104
I. CONCEPTIA DISCIPLINEI ISTORIA MUZICII.....	104
II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI ISTORIA MUZICII	108
III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI ISTORIA MUZICII	108

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE	110
Clasa a X-a.....	110
Finalități de învățare clasa a X-a.....	119
Clasa a XI-a	121
Finalități de învățare clasa a XI-a	128
Clasa a XII-a.....	129
Finalități de învățare clasa a XII-a.....	139
5. DISCIPLINA ANSAMBLU CORAL.....	143
I. CONCEPȚIA DISCIPLINEI ANSAMBLU CORAL.....	143
II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI ANSAMBLU CORAL	147
III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI ANSAMBLU CORAL	147
IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE	148
Clasa a X-a.....	148
Finalități de învățare clasa a X-a.....	155
Clasa a XI-a	157
Finalități de învățare clasa a XI-a	166
Clasa a XII-a.....	167
Finalități de învățare clasa a XII-a.....	175

PRELIMINARII

Curriculumul disciplinelor *Solfegiu; Teoria muzicii; Armonia; Istoria muzicii; Ansamblu coral* la profilul *Muzică* pentru învățământul liceal este elaborat în conformitate cu cadrul normativ național în vigoare și se aliniază politicilor educaționale europene și internaționale, asigurând coerența între finalitățile naționale ale educației și tendințele contemporane în domeniul curriculumului artistic specializat.

La nivel național, curriculumul se fundamentează pe:

- Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează structura, principiile și finalitățile învățământului general;
- Strategia Națională "Educația 2030", care orientează dezvoltarea sistemului de educație spre echitate, calitate și relevanță socială;
- Cadrul de Referință al Curriculumului Național (CRCN), aprobat prin Ordinul MEC nr. 1272 din 23 iulie 2025, care constituie documentul-cadru pentru proiectarea curriculumului disciplinar de nouă generație;
- Planul-cadru de învățământ pentru liceele teoretice cu profil Arte, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării;
- Metodologia de elaborare a curriculumului disciplinar (2025), document de referință metodologic pentru grupurile de lucru curriculare.
- Concepția disciplinelor de profil Muzică (2026), elaborată de grupul de lucru constituit prin Ordinul MEC nr. 2085/2025.

La nivel internațional, curriculumul disciplinelor de la profilul Muzică corelează cu:

- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului UE (2018) privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții;
- OECD Learning Compass 2030 (Busola Învățării 2030), care promovează învățarea orientată spre autonomia și inițiativa elevului, co-responsabilitate și bunăstare;
- Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale ONU, în special ODD 4 – Educație de calitate;
- Cadrul european pentru competența digitală a cetățenilor (DigComp 2.2), integrat în abordarea educației muzicale contemporane;
- Cadrul european de competențe în materie de durabilitate (GreenComp), relevant pentru dimensiunea valorică a curriculumului;
- Documentele UNESCO privind educația artistică și rolul artei în formarea identității culturale și a cetățeniei globale.

Curriculumul respectă principiile fundamentale ale educației moderne: echitate și incluziune în accesul la educația muzicală specializată, învățare pe tot parcursul vieții, centrare pe elev/elevă și pe formarea de competențe transferabile în contexte personale, culturale și profesionale.

Disciplinele *Solfegiu*, *Teoria muzicii*, *Armonia*, *Istoria muzicii* și *Ansamblu coral* fac parte din componenta curriculumului extins prin aprofundare a planului-cadru pentru învățământul liceal, constituind disciplinele de grup obligatorii pentru clasele cu Profil *Muzică* din liceele teoretice.

Disciplinele Profilului *Muzică* constituie nucleul formativ al acestui profil, asigurând dezvoltarea competențelor muzicale de specialitate, necesare atât continuării studiilor în învățământul superior artistic, cât și integrării în viața culturală și comunitară.

Curriculumul disciplinelor Profilului *Muzică* se înscrie în arhitectura Curriculumului Național ca document operațional care transpune Concepția disciplinelor de profil în prescripții curriculare clare, structurând competențele specifice, unitățile de competență, conținuturile recomandate, rezultatele și finalitățile învățării pe clase (X, XI, XII). Prin această structurare, curriculumul asigură coerența verticală între clase și coerența orizontală cu celelalte discipline din planul-cadru.

Necesitatea și relevanța modernizării curriculumului la disciplinele Profilului *Muzică* sunt determinate de imperativele reformei curriculare naționale în curs, de evoluțiile în domeniul educației artistice specializate la nivel european, precum și de nevoile reale ale elevilor și ale comunității educaționale, identificate prin consultarea cadrelor didactice, elevilor și reprezentanților instituțiilor de profil.

Curriculumul disciplinelor de profil *Muzică* îndeplinește următoarele funcții principale în raport cu finalitățile educației liceale:

Funcția formativă – disciplinele muzicale de profil contribuie la dezvoltarea gândirii analitice, a sensibilității estetice, a autocontrolului, a responsabilității și a capacității de exprimare artistică. Prin activitățile de intonare, armonizare, analiză și interpretare, elevii își formează atitudini și valori esențiale pentru viața personală, culturală și profesională.

Funcția informativă – curriculumul asigură transmiterea unui sistem structurat de cunoștințe de specialitate privind limbajul muzical, teoria și armonia muzicii, istoria muzicii naționale și universale, tehnica vocală și repertoriul coral, oferind elevilor un fond solid de concepte, fapte și principii muzicale.

Funcția aplicativă – curriculumul orientează procesul de predare-învățare-evaluare spre contexte practice și autentice: citire muzicală, dicteu, armonizare, analiza partiturilor, interpretare în ansamblu, proiecte de concert. Elevii sunt formați să transfere cunoștințele teoretice în situații reale de practică muzicală individuală și colectivă.

Funcția integrativă – disciplinele de profil muzical promovează o viziune holistică și transdisciplinară, integrând limbajul muzical cu matematica, fizica acustică, istoria, literatura, educația digitală și noile educații, asigurând corelări interdisciplinare funcționale și o formare echilibrată a elevului.

Funcția orientativă – curriculumul sprijină elevii în conturarea parcursului educațional și profesional, oferind competențe și experiențe de învățare relevante pentru continuarea studiilor în învățământul superior artistic (conservatoare, academii de muzică, pedagogie muzicală) sau pentru integrarea în sectorul cultural și creativ.

Curriculumul disciplinelor de profil Muzică prezintă un set de particularități distinctive care îi conferă un caracter inovativ, relevant și adaptat realităților educaționale contemporane:

Specificitate epistemologică – fiecare disciplină (*Solfegiu, Teoria muzicii, Armonia, Istoria muzicii, Ansamblu coral*) are o identitate epistemologică proprie, cu domenii conceptuale și metodologii de învățare specifice artei muzicale. Curriculumul respectă logica internă a fiecărei discipline, asigurând progresia spiralată a achizițiilor de la simplu la complex, de la ghidaj la autonomie.

Abordare competențială orientată spre practică – curriculumul este centrat pe formarea și dezvoltarea competențelor specifice, integrate în contexte de performanță artistică reală. Raportul dintre "a ști" (teorie) și "a face" (practică interpretativă, creativă, analitică) constituie principiul fundamental al proiectării curriculare.

Flexibilitate și incluziune – curriculumul prevede niveluri diferențiate de intrare, sarcini adaptate și trasee flexibile de parcurgere, asigurând accesibilitatea pentru elevi cu diverse niveluri de pregătire anterioară și respectând principiile echității și incluziunii.

Integrarea noilor educații și a tehnologiilor digitale – curriculumul integrează organic educația digitală (utilizarea aplicațiilor de notare, editare și producție muzicală), educația pentru valori, educația pentru sănătate și starea de bine (igiena vocală, gestionarea emoțiilor de scenă), educația pentru cetățenie globală și educația pentru incluziune, în concordanță cu CRCN 2025.

Orientare interdisciplinară și legătură cu viața comunitară – curriculumul promovează corelările cu matematica, fizica, istoria, literatura și educația digitală, iar prin proiectele artistice, concertele și activitățile comunitare, conectează procesul educațional cu viața culturală reală, sporind relevanța și vizibilitatea disciplinelor de profil muzical în societate.

DISCIPLINA SOLFEGIU

I. CONCEPȚIA DISCIPLINEI SOLFEGIU

Cadrul conceptual al disciplinei *Solfegiu* presupune integrarea organică în sistemul de discipline ale ariei curriculare respective.

Cadrul valoric al disciplinei *Solfegiu* prezintă abordarea domeniului specific concret: lecturarea și reproducerea adecvată a materialului muzical sonor și textual.

Cadrul pedagogic al disciplinei *Solfegiu* vizează asigurarea volumului necesar de cunoștințe și abilități pentru încadrarea absolventului în parcursul ulterior al domeniului ales.

Finalitățile disciplinei *Solfegiu* presupun formarea la absolventul/absolventa de la Profilul *Muzică* a abilităților necesare unui interpret/creator capabil:

- să funcționeze într-un spațiu social-cultural contemporan, unde tradiționalul conviețuiește și interacționează cu contemporaneitatea;
- să lucreze colaborativ și să își construiască identitatea artistică în mod responsabil.

Contribuția disciplinei Solfegiu la dezvoltarea competențelor-cheie este semnificativă, dat fiind aspectul ei preponderent practic, cu utilizarea metodologiei tradiționale și prin integrarea metodelor inovatoare (inclusiv ale TIC).

Principiile epistemologice ale disciplinei *Solfegiu* sunt orientate spre competențele de integrare a teoriei în practica interpretativă și analitică, aplicarea cunoștințelor muzicale în diverse contexte (interpretare, analiză, creație).

Rolul disciplinei *Solfegiu* în profilul liceanului/absolventului este esențial, dat fiind faptul că se află de fapt la baza formării muzicale: fără abilitățile de citire și reproducere a materialului notografic nu este posibilă nici practicarea celorlalte discipline din aria curriculară respectivă, nici pătrunderea în orice domeniu muzical, indiferent dacă este profesional sau opțional.

Structura domeniilor de conținut este una universală, dar reflectă specificul disciplinei:

- materialul teoretic este plasat după principiile *de la simplu – la complex* și *de la teorie – la practică*;
- activitățile muzicale practice (*solfegierea, dicteul, analiza auditivă*) își păstrează algoritmul de abordare, dar crește nivelul de complexitate al fiecărei din aceste componente.

Orientările didactice esențiale sunt în albia celorlalte discipline ale ariei curriculare și corespund rigorilor contemporane.

Disciplina *Solfegiu* este centrată pe elev/elevă și urmărește formarea graduală a competențelor de percepție auditivă, intonare, citire muzicală și notare. Curriculumul disciplinei este aliniat cu Cadrul de Referință al Curriculumului Național (CRCN 2025) și asigură coerența cu profilul absolventului/absolventei și cu competențele-cheie definite la nivel național și european.

Viziunea disciplinei: *Solfegiu* este disciplina fundamentală de profil care formează auzul muzical interior și capacitatea de a citi, a scrie și a reproduce muzica. Viziunea curriculumului este formarea unui absolvent cu auz muzical educat, capabil să solfegieze cu acuratețe intonativă și ritmică, să noteze prin dicteu structuri muzicale de complexitate crescută și să aplice achizițiile auditive în practica interpretativă, analitică și didactică, manifestând rigoare, autonomie și creativitate.

Misiunea disciplinei: *Solfegiu* are misiunea de a dezvolta sistematic competențele de percepție auditivă, de intonare și de citire muzicală, constituind fundamentul practic al întregii formări muzicale a elevului/elevei. Disciplina contribuie la dezvoltarea intelectuală, estetică și profesională a elevului/elevei, pregătindu-l pentru activitatea de profesor de muzică și pentru participarea activă la viața muzicală a comunității, în acord cu finalitățile învățământului liceal stabilite prin CRCN 2025.

Curriculumul disciplinei *Solfegiu* este aliniat cu CRCN 2025 și reflectă contribuția disciplinei la dezvoltarea competențelor-cheie definite în Codul Educației al Republicii Moldova, atât în mod direct – prin formularea competențelor specifice și selectarea conținuturilor – cât și indirect, prin activități de învățare transversale și interdisciplinare.

Competența-cheie (Codul Educației)	Contribuția disciplinei Solfegiu
a) Comunicare în limba română	Utilizarea terminologiei muzicale de specialitate în descrierea și analiza auditivă; formularea verbală a observațiilor despre intonare, ritm, structură melodică
c) Competențe în matematică, științe, tehnologie și inginerie	Structurile ritmice și metrice (măsură, proporții, frecvență sonoră); relațiile matematice în sistemul temperat; conexiunile cu fizica – acustica sunetului
d) Competențe digitale	Utilizarea intonatoarelor digitale, a metronomului electronic, a aplicațiilor de antrenament auditiv, a platformelor de studiu interactiv și a partiturilor electronice
e) Competențe personale, sociale și de a învăța să înveți	Autodisciplină, perseverență și practică deliberată în exersarea intonării și a dicteului; autoevaluarea progresului; autonomia în studiul individual
h) Competențe de sensibilizare și expresie culturală	Formarea sensibilității estetice prin audierea și solfegierea repertoriului muzical reprezentativ; înțelegerea limbajului muzical ca formă de expresie culturală

Concepția disciplinei *Solfegiu* integrează următoarele principii educaționale, în conformitate cu paradigmele moderne ale educației – constructivism, educație incluzivă, învățare centrată pe elev/elevă – și cu cerințele CRCN 2025:

- **Principiul cunoașterii științifice:** conținuturile disciplinei reflectă stadiul actual al pedagogiei muzicale și al didacticii solfegierii, asigurând validitatea și actualitatea achizițiilor. Sistemul tonico-modal, cromatismul, modurile, transpoziția și elementele de polifonie sunt introduse gradual, în acord cu logica internă a limbajului muzical.
- **Principiul funcționalității cunoștințelor:** achizițiile de intonare, ritm, dicteu și analiză auditivă sunt aplicate permanent în contexte muzicale autentice: solfegiere din repertoriul real, dicteu din lucrări studiate la ansamblu, analiza auditivă corelată cu istoria muzicii.
- **Principiul sistematizării și continuității:** conținuturile sunt organizate spiralând pe clasele X–XII: elementele de bază (diatonică, cromatism, varietățile majorului/minorului) revin anual în sarcini tot mai complexe, iar accentul se mută treptat de la recunoaștere și intonare corectă la autonomie în citire, transpoziție și analiză auditivă.

- **Principiul individualizării și diferențierii:** sarcinile de învățare sunt adaptate nivelului de dezvoltare auditivă al fiecărui elev/elevă; se prevede diferențierea între elevii cu auz nativ bun și cei care înregistrează progres prin efort susținut, echilibrând evaluarea rezultatului final cu recunoașterea progresului individual.
- **Principiul cooperării și învățării prin colaborare:** activitățile de solfegiere în grup, de dicteu colectiv și de analiză auditivă în echipă dezvoltă ascultarea activă, comunicarea muzicală și responsabilitatea față de calitatea produsului colectiv.
- **Principiul stimulării motivației și creativității:** utilizarea repertoriului autentic, a aplicațiilor digitale interactive și a sarcinilor creative (compunerea unui dicteu, transpoziția într-o altă tonalitate, improvizația ritmică) sporește motivația și încurajează autonomia muzicală.
- **Principiul autoevaluării și evaluării formative:** înregistrările audio proprii, fișele de autoevaluare a intonării și ritmului, feedbackul structurat din partea profesorului și a colegilor formează capacitatea de autorefecție și de ameliorare continuă a achizițiilor.

Solfegiu are un caracter distinctiv în ansamblul disciplinelor de profil: este disciplina care formează auzul muzical interior — instrumentul fundamental al oricărui muzician. Fără achizițiile de intonare, simț ritmic și dicteu formate la *Solfegiu*, celelalte discipline muzicale nu pot fi parcurse la nivelul de profunzime necesar. Disciplina are un caracter preponderent practic și aplicativ, și se constituie ca fundament al întregii formări muzicale.

Caracterul specific al disciplinei rezidă în integrarea a trei dimensiuni interdependente: percepția auditivă (recunoașterea și analiza structurilor melodice, ritmice, armonice prin auz), reproducerea vocală (intonarea corectă a intervalelor, modurilor, scărilor și a fragmentelor melodice) și notarea muzicală (dicteul melodic, ritmic și armonic). Aceste trei dimensiuni se susțin reciproc și formează în ansamblu auzul muzical activ, necesar atât interpretului, cât și viitorului profesor de muzică.

Contribuția disciplinei la dezvoltarea intelectuală, estetică, civică și profesională a elevului/elevei:

- **Intelectuală:** analiza auditivă a structurilor melodice și ritmice, identificarea funcțiilor armonice prin auz și argumentarea observațiilor despre calitatea intonării dezvoltă gândirea analitică, atenția și disciplina intelectuală.
- **Estetică:** contactul constant cu repertoriul muzical de calitate — fragmente din lucrări clasice, romantice, contemporane și naționale — cultivă sensibilitatea estetică și gustul muzical al elevului.
- **Civică:** valorificarea repertoriului național în activitățile de solfegiere și dicteu consolidează identitatea culturală și respectul față de patrimoniul muzical al Republicii Moldova.
- **Profesională:** competențele de intonare, dicteu și analiză auditivă sunt direct transferabile în activitatea de profesor de muzică: predarea solfegierii la clasele de gimnaziu și liceu, evaluarea intonării elevilor, proiectarea și realizarea dicteelor muzicale și a exercițiilor de auz.

La finalul claselor X–XII, elevul/eleva de la profilul *Muzică*:

utilizează corect și adecvat elementele de notație, limbaj și terminologie muzicală în lectura la prima vedere și în interpretarea/realizarea exercițiilor studiate;

- reproduce și valorifică structuri ritmico-metrice complexe (sincopă, contratimp, anacruze, ritmuri variate) în activitățile de solfegiere și dicteu;
- recunoaște auditiv și notează prin dicteu melodii tonale și elemente cromatice, moduri, transpoziții și fragmente polifonice simple;
- transpune fragmente melodice în diverse tonalități, demonstrând autonomie în analiza auditivă;
- aplică achizițiile de auz interior în practica interpretativă de ansamblu și în contextualizarea stilistică a repertoriului studiat;
- se autoevaluează și își planifică studiul individual, utilizând strategii de practică deliberată și resurse digitale.

Disciplina *Solfegiu* promovează un sistem de valori integrat, reflectat în competențe specifice, unități de competență, unități de conținut, rezultate ale învățării, în concordanță cu profilul absolventului/absolventei din CRCN 2025:

Valori legate de cunoaștere și gândire critică: curiozitatea și deschiderea spre antrenamentul auditiv permanent; gândirea critică și independentă în evaluarea calității proprii a intonării; perspectivitatea în construirea autonomiei muzicale necesare viitorului profesor.

Valori personale și sociale: responsabilitate și perseverență în studiul individual zilnic al intonării și al dicteului; sănătate vocală și igiena auzului; onestitate și integritate în autoevaluare; respect reciproc în activitățile de solfegiere în grup.

Valori naționale: identitate culturală și apartenență prin valorificarea repertoriului coral și instrumental național în exercițiile de solfegiere și dicteu; respectul pentru limbajul muzical național prin recunoașterea și intonarea corectă a melodiilor din patrimoniul muzical al Republicii Moldova și al spațiului românesc.

Valori general-umane: frumosul și expresia artistică prin cultivarea auzului muzical ca instrument de receptare și creare a frumosului; deschiderea interculturală prin repertoriul divers stilistic și cultural utilizat în activitățile de solfegiere; onestitate și transparență în utilizarea resurselor digitale.

În curriculumul disciplinei *Solfegiu*, cele mai relevante domenii ale noilor educații, integrate infuzional în competențe specifice, unități de conținut și activități de învățare, sunt:

- **Educația pentru sănătate și stare de bine** (corelare puternică): igiena vocală și a auzului, dozarea efortului în sesiunile de intonare, gestionarea anxietății de performanță la dicteu și examinare și promovarea echilibrului emoțional sunt integrate explicit în abordarea didactică a disciplinei.
- **Educația pentru valori** (corelare puternică): rigoarea, autodisciplina și perseverența în exersarea competențelor de percepție auditivă, onestitatea în autoevaluare și valorificarea repertoriului național în activitățile de solfegiere formează valori și atitudini fundamentale.
- **Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială** (corelare medie): aplicații de antrenament auditiv (EarMaster, Tenuto, SoundGym), intonatoare digitale (Tonal Energy), metronomul electronic, înregistrările audio ca instrument de autoevaluare, cu accent pe utilizarea responsabilă și pe etica digitală.

- **Educația pentru egalitate și incluziune** (corelare medie): diferențierea sarcinilor în funcție de nivelul auditiv al fiecărui elev/elevă; recunoașterea progresului individual ca valoare egală cu performanța; sprijinul elevilor cu dificultăți de intonare sau ritm prin strategii adaptate.
- **Educația pentru media** (corelare medie): analiza critică a surselor audio utilizate în activitățile de dicteu și recunoaștere auditivă; selectarea resurselor de calitate și utilizarea responsabilă a înregistrărilor muzicale în scop educațional.

Curriculumul disciplinei *Solfegiu* este aliniat cu strategiile naționale de dezvoltare a educației, având în vedere incluziunea, echitatea și dezvoltarea durabilă. Disciplina contribuie la formarea capitalului uman prin competențe relevante pentru secolul XXI, inclusiv noile educații.

Disciplina respectă dreptul la educație prin:

- asigurarea accesului echitabil la formarea muzicală pentru toți elevii, indiferent de nivelul inițial al auzului muzical, mediu socio-economic sau nevoi speciale; diferențierea sarcinilor și a instrumentelor de evaluare în funcție de particularitățile de vârstă și de dezvoltare ale elevilor de liceu;
- recunoașterea progresului individual ca criteriu legitim de evaluare, alături de performanța absolută, în special pentru elevii care depășesc limitări fiziologice de intonare prin muncă susținută;
- promovarea valorilor naționale și a idealului educațional — identitate, demnitate și integrare europeană — prin repertoriul național valorificat în activitățile de solfegiere și prin cultura muzicală formată.

Curriculumul disciplinei *Solfegiu*, profilul *Muzică*, este proiectat să fie:

- **Util:** formează competențe direct aplicabile în activitatea profesională a viitorului profesor de muzică — predarea solfegierii la clasele de gimnaziu și liceu, evaluarea intonării elevilor, proiectarea exercițiilor de auz și a dicteelor muzicale, fundamentarea auditivă a predării instrumentale și corale;
- **Flexibil:** permite adaptarea la nivelul de dezvoltare auditivă al clasei și la particularitățile fiecărui elev/elevă; prevede trasee diferențiate de parcurgere, sarcini adaptate și resurse variate (analogice și digitale) în funcție de contextul instituțional;
- **Relevant:** răspunde provocărilor actuale ale educației muzicale — digitalizarea instrumentelor de studiu, diversitatea stilistică a repertoriului, starea de bine al elevilor/elevilor și autonomia în învățare — și pregătește absolvenți cu auz muzical educat, capabili să transmită mai departe această achiziție fundamentală.

Curriculumul este funcțional pentru toți actorii implicați: elevii dobândesc competențe auditive transferabile în întreaga formare muzicală; profesorii au un cadru clar, graduat și flexibil de proiectare didactică; părinții și comunitatea recunosc valoarea formativă a disciplinei prin progresul vizibil al elevilor în intonare, citire muzicală și capacitate de analiză auditivă.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI *SOLFEGIU*

Administrarea disciplinei Solfegiu este realizată în conformitate cu Planul-cadru pentru profil Arte și structura anului școlar, asigurând echilibrul între unitățile de învățare în raport cu complexitatea și relevanța conținuturilor.

Disciplina	Aria curriculară	Statut	Profil	Clasa	Nr. ore/săptămână	Nr. ore anual	Număr unități de învățare
Solfegiu	Arte	obligatorie	Muzică	X	2	68	4
				XI	2	68	5
				XII	2	66	4

III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI *SOLFEGIU*

CS1.	Utilizarea corectă și adecvată a elementelor de notație, limbaj și terminologie muzicală, precum și a mijloacelor de expresivitate, în lectura la prima vedere și în interpretarea/realizarea exercițiilor și lucrărilor studiate, în contexte de solfegiere, notare și creație.
CS2.	Executarea structurilor ritmico-metrice complexe (sincopă, contratimp, anacruză etc.) prin citire ritmică, tactare și execuție temporală exactă.
CS3.	Identificarea intervalelor, acordurilor și succesiunilor acordice în contexte tonale, prin poziționare, rezolvare și înlănțuire conform regulilor de limbaj muzical.
CS4.	Realizarea vocală a fragmentelor muzicale pe una sau mai multe voci, în contexte omofone și polifonice, cu sau fără acompaniament de pian, cu acuratețe intonațională și ritmică.
CS5.	Transpunerea în notație muzicală, la auz, a dicteelor muzicale pe una, eventual pe 2 sau 3 voci, în factură omofonă ori polifonică, cu structură de perioadă unitonală sau modulantă.
CS6.	Identificarea auditivă și reproducerea vocală a elementelor sistemelor diatonic și cromatic, prin exerciții de intonare tactată și activități de analiză auditivă aplicată

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE

CLASA a X-a (68 ore)

Unitatea de învățare nr. 1.

Auzul muzical și alfabetul sonor: intonație, notație și citire muzicală inițială

Ore recomandate: 14 ore

VALORI: *Rigoare în citirea și intonarea muzicală; responsabilitate în reproducerea corectă a sunetului; disciplină de lucru; sensibilitate față de calitatea sonoră.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC1.1 Lectura la prima vedere a exercițiilor melodico-ritmice, cu menținerea pulsului și a intonației corecte. UC1.2 Solfegierea exercițiilor și a fragmentelor studiate prin aplicarea elementelor de dinamică, agogică și articulație de bază. UC1.3 Transcrierea dicteelor ritmice și melodice cu respectarea măsurii, grupărilor și a înălțimilor sunetelor.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Sunetul muzical ca fenomen perceput și redat vocal: înălțime, durată, intensitate, timbru; relația dintre auz, voce și reprezentarea grafică a sunetului. • Înălțimea sunetului ca element de bază al intonației: registru, diapazon, orientare sonoră, raportul dintre sunetul auzit, sunetul intonat și sunetul notat în tonalitatea <i>C-dur</i> și <i>a-moll</i>. • Notația muzicală aplicată în solfegiu: portativ, note, pauze, chei muzicale, semne de alterație, legato, punct, bare de măsură, semne de repetiție și indicații elementare de expresie. • Citirea notelor în cheia Sol și cheia Fa, cu orientare inițială în registru și corelarea notației cu intonarea vocală. • Noțiuni introductive de durată: valori de note și pauze, pulsație, raporturi simple de durată, citire ritmică elementară.	• recunoaște auditiv diferența dintre sunet muzical și zgomot, raportându-se la înălțime, durată, intensitate și timbru. • intonează corect sunete separate și structuri melodice simple, cu sprijin vocal și instrumental. • solfegiază exerciții simple la o voce, în cheia Sol, respectând înălțimea și durata sunetelor. • citește formule ritmice simple, menținând pulsația constantă și respectând valorile de durată.

UC4.1 Intonarea exercițiilor melodico-ritmice pe o voce, în tonalități studiate, cu menținerea stabilității intonaționale și a pulsului. UC6.1 Identificarea auditivă a intervalelor și acordurilor, a modurilor studiate și a funcțiilor principale în tonalități major/minor.	• Relația dintre citire, intonare, audiere și scriere muzicală în formarea deprinderilor solfegice. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișă de audiere pentru identificarea și diferențierea înălțimii, duratei, intensității și timbrului în contexte sonore cotidiene și muzicale. • Exerciții de recunoaștere auditivă a sunetelor separate, a direcției melodice (ascendentă, descendentă, repetată) și a diferențelor de înălțime în contexte sonore simple. • Exerciții de intonare vocală a sunetelor și structurilor melodice simple, cu sprijin instrumental (pian), urmărind corectitudinea atacului vocal, stabilitatea intonației și controlul respirației. • Fragment melodico-ritmic pentru lectură la prima vedere, în cheia <i>Sol</i>, cu valori ritmice simple și mers melodic treptat. • Exerciții de solfegiere a unor fragmente muzicale scurte, la o voce, cu aplicarea indicațiilor elementare de dinamică, agogică și articulație. • Exerciții de citire ritmică (parlată și tactată), prin asocierea valorilor de durată cu pulsația și accentul metric, în activități individuale și de grup. • Exerciții de notare muzicală a sunetelor, pauzelor și valorilor ritmice simple, cu respectarea regulilor de scriere muzicală.	• notează corect sunete, pauze și valori ritmice simple pe portativ. • recunoaște auditiv mersul melodic ascendent, descendent, repetat și treptat. • realizează dictee scurte la o voce, cu dificultate elementară, respectând corectitudinea notației. • utilizează terminologia muzicală de bază în descrierea fragmentelor solfegiate sau audiate. • aplică indicații simple de dinamică și expresie în redarea vocală a exercițiilor. • utilizează aplicații digitale pentru audierea, repetarea și verificarea exercițiilor sau fragmentelor muzicale simple. • aplică strategii de autocorectare prin ascultare, reluare, comparație cu modelul și verificare la pian.
---	--	---

	• Dictee ritmice și melodice scurte la o voce, bazate pe formule ritmice simple, mers melodic treptat și structuri repetitive. • Partituri adnotate cu observații privind direcția melodică, pulsația, repetarea sunetelor, mersul treptat și prin salt, precum și caracterul general al fragmentului. • Solfegiu interpretat și comentat, individual și în grup, cu argumentarea elementelor de expresivitate utilizate. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Acustică muzicală (fizica):</i> înțelegerea sunetului ca fenomen sonor prin raportare la vibrație, frecvență, intensitate și timbru, cu aplicare în recunoașterea auditivă a calităților sunetului. • <i>Teoria muzicii:</i> corelarea directă a noțiunilor de sunet, înălțime, durată, timbru și notație cu aplicarea lor practică în solfegiere, citire muzicală și dicteu, facilitând trecerea de la cunoașterea teoretică la experiența auditiv-vocală. • <i>Ansamblu coral:</i> formarea deprinderilor inițiale de emisie vocală corectă, intonare unison și ascultare activă, dezvoltând baza pentru cântul colectiv și sincronizarea cu grupul. Tema cross-curriculară: • Sănătate și stare de bine prin utilizarea corectă și responsabilă a vocii în activitățile de intonare și solfegiere.	
--	---	--

	Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru sănătate și stare de bine:</i> formarea deprinderilor elementare de igienă vocală în activitățile de intonare și solfegiere: poziție corporală corectă, respirație calmă, evitarea forțării vocii, încălzire vocală ușoară și conștientizarea relației dintre auz, respirație și emisie sonoră. Terminologie specifică: valori de note și pauze, pulsație, raporturi simple de durată, citire ritmică elementară; registru, diapazon.	
Unitatea de învățare nr. 2. Organizarea ritmico-tonală: măsură, tonalități, intervale și trisonuri Ore recomandate: 16 ore VALORI: Disciplină în solfegiere; responsabilitate în notarea dicteului; coerență în organizarea ritmico-melodică; sensibilitate față de expresivitatea ritmului și a tonalității		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC2.1 Reproducerea ritmurilor cu sincopă, contratimp și anacruză, cu menținerea pulsului și a accentului metric, inclusiv în exerciții colective. UC2.2 Notarea exercițiilor ritmice cu legături peste bară și schimbări simple de măsură, păstrând organizarea metrică în transcriere și execuție.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Metrul muzical: perceperea metrului, stabilitatea tempo-ului, relația dintre accent metric și organizarea măsurii. • Măsura ca unitate de organizare ritmică: măsuri simple binare și ternare, măsuri compuse binare și ternare, măsuri incomplete, raportul dintre metru și citirea ritmică. • Ritmul muzical: formule ritmice simple, gruparea duratelor, accente metrice și ritmice, sincopa, relația dintre ritm și caracterul muzical.	• identifică pulsația constantă în citirea ritmică și în solfegierea melodiilor simple la o voce. • diferențiază măsurile simple și compuse în exerciții citite, solfegiate și audiate. • citește ritmic formule simple și compuse, respectând gruparea corectă a duratelor.

UC2.3 Solfegierea exercițiilor ritmice cu subdiviziuni variate și grupări neregulate uzuale, cu execuție temporală exactă în dicteu și în lucru individual. UC3.1 Identificarea auditivă a intervalelor diatonice și cromatice uzuale în contexte tonale, prin poziționare corectă și rezolvare elementară. UC4.2 Intonarea fragmentelor pentru o voce cu elemente de expresivitate de bază, respectând ritmul, măsura și articulația indicate. UC6.2 Reproducerea vocală a intervalelor, acordurilor și formulelor melodice sau acordice tipice în contexte diatonice, cu verificarea auditivă a corectitudinii intonaționale.	• Tempo-ul și indicațiile de mișcare: tempo moderat, lent, rapid; relația dintre tempo, caracter și execuție vocală. • Tonalitatea ca spațiu de orientare auditivă: centru tonal, trepte stabile și instabile, funcția tonicii, raportul dintre scară, gamă și intonare. • Tonalități majore și minore cu armuri simple, până la 3 semne la cheie, abordate gradual prin solfegiere, intonare și dicteu. • Intervale simple: noțiune, mărime cantitativă și calitativă, intonare melodică și recunoaștere auditivă. • Trisonuri cu răsturnări: trison major, minor, mărit și micșorat; stare directă, sextacord, cvartsextacord; recunoaștere auditivă elementară și intonare arpeggiată ascendentă și descendentă de la sunet. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișe de citire ritmică în măsuri simple și compuse, cu verificarea menținerii pulsației și a grupării corecte a duratelor. • Partituri de solfegiu la o voce, în tonalități majore și minore cu armuri simple, pentru lectură la prima vedere, interpretare vocală și analiză ritmico-melodică. • Exerciții de solfegiu la două voci, realizate în perechi sau grupuri, pentru dezvoltarea independenței vocale și a sincronizării ritmice. • Fișe de intonare tonală pentru consolidarea treptelor stabile și instabile și rezolvarea acestora în tonică.	• solfegiază exerciții la o voce în tonalități majore și minore cu armuri simple. • participă la solfegierea unor fragmente la două voci, menținând corect linia proprie. • intonează game majore și minore până la 3 semne la cheie cu varietăți, respectând centrul tonal. • identifică auditiv tonica și treptele stabile în fragmente muzicale accesibile. • recunoaște intervale simple, atât separat, cât și în context melodic. • intonează de la sunet trisonuri majore, minore, mărite și micșorate, inclusiv răsturnările acestora. • realizează dictee melodice și ritmice la o voce, cu dificultate progresivă. • analizează auditiv fragmente muzicale din perspectiva metrului, ritmului, tonalității, intervalelor și trisonurilor.
---	---	---

	• Fișe de identificare auditivă a tonalităților, pe baza fragmentelor muzicale și a exemplurilor din repertoriu. • Teste și exerciții auditive pentru recunoașterea și intonarea intervalelor simple. • Fișe de construcție și analiză a trisonurilor și răsturnărilor acestora, completate prin interpretare arpeggiată și identificare auditivă. • Dictee melodice la o voce, în tonalități cu armuri simple, urmate de verificare și autocorectare. • Dictee ritmice în măsuri simple și compuse, cu analizarea și argumentarea soluțiilor de notare. • Fișe de analiză auditivă pentru identificarea măsurii, formulelor ritmice, centrului tonal, intervalelor și trisonurilor în fragmente muzicale. • Produse digitale realizate cu aplicații pentru antrenament ritmic, verificarea intonației și exersarea auditivă. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Teoria muzicii:</i> aplicarea conceptelor de metru, măsură, ritm, tonalitate, interval și trison în activități practice de solfegiere, intonare și dicteu, consolidând înțelegerea funcțională a acestora. • <i>Ansamblu coral:</i> dezvoltarea sincronizării ritmice și a stabilității pulsului în cânt colectiv; formarea capacității de a menține propria linie melodică în raport cu grupul. • <i>Matematică:</i> înțelegerea raporturilor de durată, a diviziunilor binare și ternare, a proporțiilor temporale	• utilizează aplicații digitale pentru exersarea ritmică, verificarea intonației și autocorectare. • aplică strategii de studiu: citire lentă, segmentare, repetare ritmică, verificare la pian și corectare conștientă.
--	--	---

	și a relațiilor de succesiune în organizarea ritmico-melodică. Terminologie specifică: metru, ritm, grupare, tempo, sincopă, tonalitate, armură, mod interval, acord, trison, răsturnare, sextacord, cvartsextacord	
Unitatea de învățare nr. 3. <i>Auz melodic-armonic: intervale, acorduri și coordonare vocală în structuri la 1–2 voci</i> Ore recomandate: 18 ore VALORI: Coerență în intonarea relațiilor intervalice și armonice; disciplină în lucrul vocal; responsabilitate în dicteu și analiză auditivă; sensibilitate față de tensiunea și rezolvarea sonoră		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC3.2 Recunoașterea auditivă a acordurilor de bază în stare fundamentală și răsturnări, cu înălțuire conformă regulilor elementare de conducere a vocilor. UC3.3 Identificarea succesiunilor acordice simple în tonalități majore/minore, prin funcții principale și cadențe uzuale, cu rezolvări corecte.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: - Intervale simple și compuse: clasificare, intonare melodică și armonică, raportul dintre mărimea cantitativă și calitativă. - Intervale consonante și disonante: perceperea stabilității și instabilității sonore, rolul lor în solfegiere și analiză auditivă. - Răsturnarea intervalelor și relația dintre intervale complementare. - Intervale caracteristice ale modului major și minor armonic, cu rezolvare, abordate prin intonare, recunoaștere auditivă și aplicare în fragmente muzicale. - Acordurile în practica solfegistică: trisonuri principale și secundare în tonalități majore și minore naturale și armonice.	- intonează corect intervale simple și compuse, în direcție ascendentă și descendentă, de la sunetul dat și în tonalitate. - recunoaște auditiv intervale consonante și disonante, explicând diferența de stabilitate sonoră. - realizează răsturnarea intervalelor și explică relația dintre intervalele complementare.

UC4.3 Intonarea exercițiilor pe două voci sau cu acompaniament la pian cu dificultate elementară, cu menținerea independenței relative a liniei și a sincronizării ritmice. UC5.1 Transcrierea după audiere a dicteelor melodice și ritmico-melodice pe o voce, cu perioadă unitonală, respectând măsura, ritmul, înălțimile și armura. UC6.3 Intonarea elementelor cromatice de bază în contexte tonale simple, prin recunoașterea alterațiilor accidentale și a rezolvărilor uzuale.	• Răsturnările trisonurilor și rolul lor în auzul armonic. • Septacordul de dominantă cu răsturnări și rezolvări (D7) – noțiuni introductive aplicative: structură, sonoritate, rezolvare, intonare în tonalitate și de la sunet, precum și recunoaștere auditivă. • Solfegierea la două voci ca formă de dezvoltare a auzului armonic și a coordonării vocale. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișe de intonare a intervalelor simple și compuse, în direcție ascendentă și descendentă, de la sunet și în tonalitate. • Fișe de audiere pentru recunoașterea intervalelor consonante și disonante în fragmente muzicale vocale și instrumentale. • Exerciții de intonare a intervalelor caracteristice în modurile major și minor armonic, cu rezolvarea acestora în context tonal. • Partituri de solfegiu la o voce, cu dificultăți intervalice progresive (salturi, cromatisme simple, schimbări de registru). • Partituri pentru solfegiu la două voci, interpretate în perechi sau grupuri, cu accent pe independența vocilor și stabilitatea intonației. • Fișe de construcție și intonare a trisonurilor principale și secundare, în stare directă și în răsturnări. • Fișe de identificare auditivă a trisonurilor și răsturnărilor acestora în exemple muzicale.	• intonează cu rezolvare intervalele caracteristice ale modului major și minor armonic. • solfegiază exerciții la o voce cu dificultăți intervalice progresive. • solfegiază fragmente scurte la două voci, menținând intonația propriei voci și ascultând simultan cealaltă linie melodică. • intonează arpeggiat trisonuri principale și secundare cu răsturnări și rezolvări în tonalități majore și minore. • intonează arpeggiat septacordul de dominantă cu răsturnări și rezolvări de la sunet și în tonalități majore și minore. • recunoaște auditiv trisonuri majore, minore, mărite și micșorate, inclusiv în răsturnări. • recunoaște auditiv septacordul de dominantă cu răsturnări și rezolvări.
---	---	--

	• Fișe de analiză armonică pentru identificarea și intonarea septacordului de dominantă și a răsturnărilor sale, cu rezolvarea în tonică. • Dictee melodice la o voce, bazate pe intervale simple și compuse, urmate de verificare și autocorectare. • Progresii armonice realizate la pian și consemnate în fișe de lucru sau partituri adnotate, utilizate ca suport pentru intonare și analiză auditivă. • Produse digitale realizate cu aplicații pentru verificarea relațiilor intervalice și armonice, exersarea auzului muzical și autoevaluarea. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Teoria muzicii:</i> aprofundarea relațiilor intervalice și armonice (intervale, trisonuri, septacorduri) prin aplicare directă în solfegiere, analiză auditivă și dicteu. • <i>Ansamblu coral:</i> dezvoltarea auzului armonic și a coordonării vocale prin solfegiere la două voci; cultivarea echilibrului sonor, a ascultării reciproce și a intonației corecte în ansamblu. • <i>Matematică:</i> analiza raporturilor de înălțime și a relațiilor proporționale în structurile intervalice și acordice. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru valori:</i> responsabilitate, disciplină și cooperare în lucrul la două voci; respect pentru partenerul muzical.	• realizează dictee melodice la o voce care includ intervale și structuri acordice simple. • analizează auditiv fragmente muzicale prin raportare la intervale, trisonuri, tensiune și rezolvare. • utilizează pianul și aplicațiile digitale pentru verificarea relațiilor intervalice și armonice. • aplică strategii de învățare progresivă: intonare lentă, izolare a intervalului dificil, verificare la pian, repetare și autocorectare.
--	---	---

	Terminologie specifică: intervale simple, intervale compuse, intervale caracteristice, consonanță, disonanță, rezolvare, septacorduri	
Unitatea de învățare nr. 4. <i>Integrarea auzului muzical: structuri modale, armonice și de expresie</i> Ore recomandate: 20 ore VALORI: <i>Coerență în citirea și interpretarea discursului muzical; sensibilitate față de specificul stilistic și expresiv; cooperare în procesul de studiu</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC1.2 Solfegierea exercițiilor și a fragmentelor studiate prin aplicarea elementelor de dinamică, agogică și articulație de bază. UC3.3 Identificarea succesiunilor acordice simple în tonalități majore/minore, prin funcții principale și cadențe uzuale, cu rezolvări corecte. UC4.3 Intonarea exercițiilor pe două voci sau cu acompaniament la pian cu dificultate elementară, cu menținerea independenței relative a liniei și a sincronizării ritmice.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Tonalitățile majore și minore: varietăți ale modului major și minor, tonalități cu armuri extinse (până la 7 semne la cheie), raporturi tonale simple și orientare auditivă în contexte melodice. • Modurile diatonice ale muzicii populare: premise generale, moduri de stare majoră și minoră, profil sonor specific, relația dintre structură modală și expresivitate. • Modurile diatonice modificate și alte tipuri de moduri: variante modale de stare majoră și minoră, pentatonica majoră și minoră, structuri modale cu sonoritate specifică, diferențe față de tonalitatea clasică. • Septacordurile secundare cu răsturnări și rezolvări (VII7 și II7) – noțiuni introductive aplicative: structură, sonoritate, rezolvare, intonare în tonalitate și de la sunet, cât și recunoaștere auditivă.	• solfegiază exerciții la o voce în tonalități majore și minore cu armuri extinse, respectând intonația, ritmul și expresivitatea. • participă la solfegierea exercițiilor la două voci, menținând independența liniei proprii și echilibrul auditiv. • recunoaște auditiv moduri diatonice ale muzicii populare, explicând profilul lor sonor. • compară modurile diatonice populare cu modurile diatonice modificate și alte structuri modale.

UC5.2 Transcrierea după audiere a dicteelor la o voce, cu dificultate progresivă, incluzând structuri tonale, modale și elemente cromatice, realizate prin audiție dirijată și verificare ulterioară. UC5.3 Transcrierea după audiere a dicteelor pe două voci cu elemente polifonice elementare. UC6.1 Identificarea auditivă a intervalelor și acordurilor, a modurilor studiate și a funcțiilor principale în tonalități major/minore. UC6.3 Intonarea elementelor cromatice în contexte aplicative.	• Cromatismul în practica solfegistică: trepte cromatice, pasaje cromatice, diferența dintre mers diatonic și cromatic, ortografia gamei cromatice majore și minore. • Transpoziția: noțiuni generale, transpoziția la interval dat, transpoziția la semiton cromatic, transpoziția prin intermediul cheilor, transpoziția enarmonică. • Procedee simple de trecere în altă tonalitate: inflexiuni modulatorii, relații de înrudire tonală, recunoaștere auditivă a schimbării centrului tonal. • Elemente de sintaxă muzicală aplicate în solfegiu: motiv, frază, propoziție muzicală, perioadă; respirație, cezură, articulare și coerență melodică. • Elemente expresive: nuanțe, agogică, ornamentică simplă, caracter, relația dintre intonare corectă și expresivitate muzicală. Conținuturi aplicative / contextuale: • Partituri de solfegiu la o voce, în tonalități majore și minore cu armuri extinse, utilizate pentru interpretare și analiză ritmico-melodică. • Partituri pentru solfegiu la două voci, interpretate în perechi sau grupuri, cu accent pe independența vocilor și echilibrul auditiv. • Fișe de identificare auditivă a modurilor diatonice ale muzicii populare și a profilului lor expresiv. • Fișe comparative pentru analiza și intonarea modurilor diatonice modificate și a structurilor pentatonice.	• notează structuri pentatonice și fragmente modale accesibile. • intonează arpeggiat septacordurile secundare (VII7 și II7) cu răsturnări și rezolvări de la sunet și în tonalități majore și minore. • recunoaște auditiv septacordurile secundare (VII7 și II7) cu răsturnări și rezolvări. • recunoaște pasaje cromatice simple în contexte melodice. • construiește gama cromatică majoră și minoră, ascendent și descendent. • aplică transpoziția în contexte de citire, scriere și interpretare: la interval dat, la semiton cromatic, prin chei și enarmonic. • realizează dictee melodice la o voce cu elemente modale, cromatice sau inflexiuni simple.
---	---	--

	• Fișe de analiză armonică pentru construirea, intonarea și recunoașterea auditivă a septacordurilor secundare și a răsturnărilor acestora. • Partituri comentate cu elemente cromatice, pasaje alterate și inflexiuni modulatorii simple. • Fișe de lucru pentru construirea, intonarea și notarea gamei cromatice, cu respectarea ortografiei muzicale. • Exerciții de transpoziție realizate vocal și în scris, la interval dat, la semiton cromatic, prin chei și enarmonic. • Partituri transpuse utilizate pentru consolidarea deprinderilor de transpoziție. • Dictee melodice cu elemente modale, cromatice și inflexiuni simple, urmate de verificare și autocorectare. • Fișe de analiză auditivă pentru identificarea tonalității, modurilor, cromatismului, septacordurilor, inflexiunilor modulatorii și elementelor expresive. • Fișe de analiză a sintaxei muzicale pentru delimitarea motivului, frazei, propoziției muzicale și perioadei. • Produse digitale realizate cu aplicații de antrenament auditiv, notație muzicală, transpoziție și înregistrare audio pentru exersare și autoevaluare. • Portofoliu solfegistic, care integrează exerciții, dictee, analize auditive, transpoziții, aplicații modale și cromatice și reflecții asupra progresului individual.	• identifică auditiv schimbarea centrului tonal și procedee simple de trecere în altă tonalitate. • delimitează motivul, fraza, propoziția muzicală și perioada în fragmente solfegiate sau audiate. • interpretează expresiv exerciții de solfegiu la 1 voce, aplicând nuanțe, respirație, agogică și articulare muzicală. • utilizează corect terminologia specifică în analiza auditivă și în descrierea exercițiilor solfegiate. • utilizează aplicații digitale pentru exersarea intonației, transpoziției, cromatismului. • aplică strategii de învățare autonomă: lucru pe fragmente, intonare lentă, verificare la pian, înregistrare audio, autoevaluare și corectare conștientă.
--	---	---

	Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii:</i> recunoașterea și valorizarea modurilor diatonice ale muzicii populare, a structurilor modale modificate și a diversității limbajelor muzicale în repertoriul național și universal. • <i>TIC / educație digitală:</i> utilizarea aplicațiilor de notație, transpoziție, antrenament auditiv, redare audio și înregistrare pentru exersarea modurilor, cromatismului, transpoziției și dicteului melodic. Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru valori:</i> dezvoltarea sensibilității expresive, a responsabilității în interpretare, a respectului pentru diversitatea stilistică și a deschiderii față de creația muzicală. • <i>Educație pentru sănătate:</i> aplicarea igienei vocale în solfegierea exercițiilor mai complexe: gestionarea respirației în fraze lungi, evitarea forțării în pasaje cromatice sau în registre incomode, respectarea pauzelor și dezvoltarea unei emisii vocale expresive, dar sănătoase. Terminologie specifică: moduri populare diatonice, cromatism, transpoziție, chei, enarmonism, inflexiune, agogica, note ornamentale, sintaxa muzicală.	
--	---	--

Finalități ale învățării la *Solfegiu* – clasa a X-a

La sfârșitul clasei a X-a, elevul/eleva poate:

1. solfegiază exerciții melodice la una și două voci, utilizând corect elementele fundamentale ale limbajului muzical (ritm, metru, măsură, tonalitate, intervale simple, formule ritmice și elemente expresive), în contexte de citire și interpretare vocală, în vederea formării auzului muzical și a deprinderilor corecte de intonație, manifestând disciplină auditivă, atenție și perseverență;
2. aplică relații ritmico-melodice și tonal-funcționale de bază, prin exerciții de solfegiere, intonare și analiză auditivă (tonalități majore și minore, game, intervale simple, trisonuri cu răsturnări), în scopul dezvoltării orientării tonale și al înțelegerii organizării discursului muzical, demonstrând rigoare, precizie și sensibilitate muzicală;
3. realizează dictee melodice la o voce și exerciții de analiză auditivă, identificând relații ritmice, intervalice, tonale și structuri melodice accesibile, în vederea dezvoltării memoriei muzicale, a atenției auditive și a capacității de reprezentare sonoră, manifestând concentrare, responsabilitate și autocontrol;
4. corelează elementele melodice, ritmice și expresive ale fragmentelor studiate, analizând și explicând caracterul și organizarea discursului muzical prin raportare la frazare, motive, structuri ritmice și funcții tonale elementare, pentru dezvoltarea gândirii muzicale și a sensibilității artistice, manifestând spirit de observație și interes pentru fenomenul muzical;
5. utilizează pianul, metronomul, resursele și aplicațiile digitale de bază (redare audio, aplicații de antrenament auditiv) pentru verificarea intonației, exersarea ritmico-melodică și autocorectarea progresului individual, în scopul dezvoltării autonomiei în studiu și al consolidării deprinderilor muzicale, demonstrând responsabilitate și perseverență;
6. valorifică repertoriul muzical studiat din creația națională și universală, participând la activități de interpretare, audiție și analiză muzicală, în vederea dezvoltării culturii muzicale și a înțelegerii diversității limbajelor sonore, manifestând respect pentru patrimoniul artistic și deschidere culturală;
7. coordonează interpretarea vocală la una și două voci, menținând independența propriei linii melodice și sincronizarea ritmico-intonațională în activități individuale și de grup, pentru dezvoltarea auzului armonic și a colaborării muzicale, manifestând cooperare, responsabilitate și respect față de partenerii de interpretare;
8. utilizează elemente modale și cromatice de bază în activități de intonare și analiză auditivă, pentru extinderea experienței muzicale și înțelegerea diversității limbajului muzical, manifestând flexibilitate cognitivă și deschidere față de noi contexte sonore.

CLASA a XI-a (68 ore)

Unitatea de învățare nr.1.

Extinderea competențelor de lectură, intonare și dicteu în contexte ritmico-melodice variate

Ore recomandate: 12 ore

VALORI: *Rigoare și coerență; atenție și disciplină; responsabilitate; autonomie și reflecție critică; cooperare și ascultare activă.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării Elevul/eleva:
UC1.3 Realizarea dicteelor și a exercițiilor de notare în două planuri (ritmic și melodic), cu organizare grafică standard și corectitudine. UC2.1 Reproducerea ritmurilor cu sincope combinate, contratimp succesi și alternanțe de măsură, în tempo stabil, inclusiv în activități de grup. UC6.3 Recunoașterea auditivă a succesiunilor melodice cu note de pasaj, apogiaturi și alterări funcționale uzuale, cu rezolvare corectă.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Intervalele diatonice în contexte melodice cu dificultate medie. • Intervalele diatonice în contexte melodice și armonice cu dificultate progresivă. • Trisonurile principale în succesiuni funcționale și în raport cu linia melodică • Măsurile compuse binare: aplicarea în exerciții ritmice, melodice și dicteu muzical. • Măsuri mixtă de 7/16 în formule ritmice clare. • Formule melodice cu salturi intervalice și cromatism moderat. • Notele neacordice de pasaj diatonice și cromatice: intonarea, recunoașterea auditivă și utilizarea în contexte melodice și exerciții de solfegiere. • Structuri ritmice cu sincopă și contratimp. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișe de intonare tonală pentru treptele stabile și instabile în tonalități majore și minore, evidențiind tendințele de rezolvare.	• identifică auditiv funcțiile armonice principale în contexte muzicale accesibile, argumentând percepția prin raportare la relațiile de stabilitate și tensiune. • intonează treptele stabile și instabile în tonalități majore și minore, evidențiind tendințele de rezolvare. • emite arpeggiat trisonurile principale în tonalități majore și minore, menținând stabilitatea intonațională și coerența tonală. • recunoaște auditiv intervalele diatonice în contexte melodico-armonice simple.

	• Fișe de audiție pentru recunoașterea funcțiilor armonice principale în fragmente muzicale, prin raportare la relațiile de stabilitate și tensiune. • Fișe de construcție și intonare arpeggiată a trisonurilor principale în stare directă, în tonalități majore și minore. • Partituri de solfegiu comentate, cu identificarea sprijinului armonic și a funcțiilor implicite ale discursului melodic. • Fișe de analiză auditivă pentru diferențierea consonanțelor și disonanțelor în contexte melodico-armonice simple. • Fișe de lucru ritmic și dictee ritmice cu sincopă, contratimp, accente deplasate și legato de durată. • Fișe de analiză metroritmică pentru identificarea și redarea pulsației, accentelor metrice și grupărilor ritmice specifice măsurilor compuse și mixte. • Exerciții vocale în duet, susținute de acompaniament la pian, pentru dezvoltarea coordonării auditiv-vocale și a stabilității intonaționale. • Partituri pentru solfegiere la prima vedere, cu identificarea relațiilor funcționale de bază în tonalități majore și minore. • Partituri de solfegiu cu note neacordice și cromatism moderat, interpretate și analizate funcțional. • Dictee melodice la o voce, cu structură tonală clară și succesiuni funcționale elementare, urmate de autocorectare.	• solfegiază la o voce exerciții melodice în tonalități studiate, cu respectarea intonației, pulsului și funcționalității tonale. • intonează exerciții cu utilizarea notelor neacordice de pasaj diatonice și cromatice. • realizează dictee melodice la o voce, identificând relațiile tonale și formulele funcționale elementare. • analizează auditiv succesiuni armonice simple și formule funcționale de bază. • apreciază auditiv măsurile compuse binare în contexte ritmico-melodice. • utilizează corect terminologia specifică solfegiului în descrierea relațiilor sonore și funcționale. • utilizează pianul și aplicațiile digitale pentru verificarea auditivă, autocorectarea intonației și consolidarea auzului melodic și armonic.
--	---	--

	• Fișe de analiză auditivă pentru identificarea tonalității, funcțiilor armonice principale și a relațiilor de tensiune–rezolvare în fragmente muzicale. • Produse digitale realizate cu aplicații pentru antrenament auditiv, pian virtual și notație muzicală, utilizate pentru verificarea funcțiilor armonice, autocorectare și exersare individuală. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Armonie</i>: corelarea funcțiilor armonice principale cu percepția auditivă și intonarea structurilor acordice. • <i>Teoria muzicii</i>: aplicarea noțiunilor de tonalitate, treaptă, funcție armonică și interval în activități de solfegiere și analiză auditivă. • <i>Ansamblu coral</i>: dezvoltarea ascultării active, a echilibrului sonor și a stabilității intonaționale în activități colective. • <i>Pian / instrument muzical</i>: utilizarea sprijinului instrumental pentru verificarea auditivă a funcțiilor armonice și a intonației. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru sănătate și stare de bine</i>: utilizarea corectă și echilibrată a vocii; respirație și susținere vocală adecvată în activitățile de intonare. Terminologie specifică: intervale diatonice, trisonuri principale, măsuri compuse binare, măsuri mixte, note neacordice de pasaj, sincopă, contratimp	• aplică strategii de învățare autonomă prin exercițiu auditiv gradual, autocorectare și utilizarea feedback-ului sonor.
--	--	--

Unitatea de învățare nr. 2. Dezvoltarea auzului armonic și a coordonării auditiv-vocale Ore recomandate: 12 ore VALORI: <i>Sensibilitate; disciplină auditivă; echilibru și cooperare; responsabilitate.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC1.1 Interpretarea la prima vedere a fragmentelor cu elemente ritmice și melodice mai complexe, inclusiv cromatism moderat și schimbări de tonalitate. UC3.2 Recunoașterea acordurilor în diverse poziții și contexte (trisonuri, septacorduri, răsturnările acestora), cu respectarea regulilor de legare și rezolvare. UC6.1 Identificarea auditivă a intervalelor, acordurilor și succesiunilor acordice cu cromatism moderat, în contexte tonale și modal-tonale.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Intervalele diatonice: aplicarea în lectura muzicală. • Structura și sonoritatea trisonurilor: recunoașterea auditivă a sunetelor componente; intonarea și utilizarea trisonurilor în contexte melodice și ritmice. • Succesiuni de trisonuri în contexte tonale simple (aplicarea în exerciții de solfegiere, audiție și dicteu muzical). • Organizarea armonică și coordonarea auditiv-vocală: perceperea simultană a relațiilor melodice și armonice, menținerea independenței vocale și a stabilității intonaționale în raport cu sprijinul armonic. • Măsurile compuse ternare: aplicarea în exerciții ritmice, melodice și dicteu muzical. • Măsuri mixtă de 8/8 în formule ritmice clare. • Notele neacordice auxiliare diatonice și cromatice: intonarea, recunoașterea auditivă și utilizarea în contexte melodice și exerciții de solfegiere. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișe de intonare arpeggiată a trisonurilor principale în tonalități majore și minore, în registre și poziții melodice diferite.	• diferențiază auditiv trisonurile principale în tonalități majore și minore, argumentând percepția prin raportare la funcția armonică și relațiile de stabilitate–instabilitate. intonează arpeggiat trisonurile principale în tonalități studiate, menținând coerența tonală și stabilitatea intonațională. • identifică auditiv succesiuni armonice simple și formule funcționale de bază. • explică relația dintre funcțiile armonice și organizarea discursului melodico-armonic în fragmente muzicale accesibile. • recunoaște relația dintre treptele melodice și sprijinul armonic implicit al melodiei.

	• Fișe de audiție pentru recunoașterea trisonurilor principale și a funcțiilor armonice implicite în fragmente muzicale. • Fișe comparative de analiză auditivă privind diferențierea funcțiilor Tonică – Subdominantă – Dominantă, prin raportare la relațiile de stabilitate și tensiune. • Partituri de solfegiu comentate, cu identificarea funcțiilor armonice implicite ale discursului melodic. • Fișe de analiză melodico-armonică pentru identificarea treptelor acordice și neacordice în structuri melodice simple. • Fișe de analiză auditivă privind relația dintre melodie și armonie în fragmente muzicale scurte. • Fișe de analiză metroritmică și dictee ritmice pentru identificarea și redarea pulsației, accentelor metrice și grupărilor ritmice specifice măsurilor compuse ternare și măsurii mixte de 8/8. • Partituri pentru solfegiere la o voce, interpretate și analizate din perspectiva relațiilor funcționale și a logicii armonice. • Partituri pentru solfegiere la două voci, interpretate în perechi, cu analiza mișcărilor paralele, contrare și oblice. • Dictee melodice bazate pe formule funcționale simple și succesiuni acordice accesibile, cu transcriere și autocorectare. • Fișe de audiție pentru identificarea succesiunilor armonice și a formulelor cadențiale elementar.	• intonează exerciții cu utilizarea notelor neacordice de auxiliare diatonice și cromatice. • solfegiază la o voce exerciții melodice în tonalități majore și minore, respectând intonația, pulsul și logica funcțională. • realizează dictee melodice la o voce, identificând relațiile tonale și formulele armonice elementare. • analizează auditiv fragmente muzicale prin identificarea funcțiilor armonice principale și a relațiilor de tensiune–rezolvare. • reproduce vocal intervalele diatonice cu rezolvare în tonalități majore și minore. • apreciază auditiv măsurile compuse ternare în contexte ritmico-melodice. • utilizează corect terminologia specifică solfegiului în descrierea relațiilor melodico-armonice.
--	---	---

	• Produse digitale realizate cu aplicații de antrenament auditiv, pian virtual și notație muzicală, utilizate pentru verificarea funcțiilor armonice, exersarea relațiilor melodico-armonice și autoevaluare. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Armonie</i>: corelarea trisonurilor principale și a funcțiilor armonice cu perceperea auditivă și intonarea succesiunilor funcționale. • <i>Teoria muzicii</i>: aplicarea noțiunilor de tonalitate, funcție armonică, treaptă și acord în activități de solfegiere și analiză auditivă. • <i>Ansamblu coral</i>: dezvoltarea echilibrului sonor, a coordonării vocale și a ascultării active în activitățile muzicale colective. • <i>Pian / instrument muzical</i>: utilizarea sprijinului instrumental pentru verificarea funcțiilor armonice și a stabilității intonaționale. Tema cross-curriculară: • Cultura comunicării prin colaborare, ascultare reciprocă și interpretare muzicală în ansamblu. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru valori</i>: dezvoltarea responsabilității, disciplinei auditive și cooperării în activitățile muzicale de grup.	• utilizează pianul și aplicațiile digitale pentru verificarea auditivă, autocorectarea intonației și consolidarea auzului armonic. • aplică strategii de învățare autonomă prin exercițiu auditiv gradual, autocorectare și utilizarea feedback-ului sonor.
--	---	---

	Terminologie specifică: succesiuni de acorduri, măsuri compuse ternare, măsuri mixte, notele neacordice auxiliare diatonice și cromatice	
Unitatea de învățare nr. 3. Structuri melodice, cadențiale și metro-ritmice în practica solfegiului Ore recomandate: 12 ore VALORI: <i>Rigoare și logică; atenție și responsabilitate; disciplină auditivă și interpretativă; receptivitate; autonomie și reflecție critică.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC1.2 Aplicarea terminologiei muzicale și a noțiunilor de limbaj în analiza practică a exercițiilor și a fragmentelor solfegiate. UC2.2 Tactarea exercițiilor ritmice cu schimbări metro-ritmice, legato de durată și accente deplasate, asigurând continuitatea pulsației în execuție. UC3.1 Identificarea auditivă a intervalelor cu dificultate sporită în contexte tonale și modal-tonale, prin intonare, poziționare și rezolvare în formule tipice.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Intervale mărite și micșorate: aplicarea acestora în lectura muzicală și dicteul muzical. • Fraza și perioada muzicală: organizarea discursului muzical; relația dintre construcția melodică și delimitarea sintactică; echilibru, continuitate și articulare muzicală. • Cadențele ca elemente de organizare și delimitare a discursului muzical: semicadența, cadența autentică și cadența plagală – recunoaștere auditivă, intonare și analiză în contexte melodice. • Cvartsextacordul cadențial în context auditiv și intonativ. • Formule cadențiale în lectura și analiza muzicală. • Schimbarea metro-ritmică: citirea, solfegierea și executarea în contexte muzicale variate.	• identifică auditiv principalele tipuri de cadențe în fragmente muzicale accesibile. • explică rolul cadențelor în organizarea și delimitarea frazei și perioadei muzicale. • intonează formule cadențiale simple în tonalități majore și minore, evidențiind relațiile funcționale și tendințele de rezolvare. • identifică auditiv și intonează corect intervalele mărite și micșorate în contexte melodice variate.

	Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișe de intonare și analiză a intervalelor mărite și micșorate, cu rezolvarea acestora în contexte melodice variate. • Fișe de audiție pentru recunoașterea principalelor tipuri de cadențe în fragmente muzicale vocale și instrumentale. • Fișe comparative de analiză auditivă privind diferențierea semicadenței, cadenței autentice și cadenței plagale, prin raportare la senzația de continuitate și încheiere. • Partituri de solfegiu comentate, cu formule cadențiale simple în tonalități majore și minore. • Fișe de analiză sintactică muzicală pentru identificarea punctelor cadențiale în fraze și perioade. • Fișe de construcție și analiză armonică pentru recunoașterea și intonarea cvartsextacordului cadențial în contexte melodico-armonice accesibile. • Partituri pentru solfegiere expresivă, interpretate cu respectarea frazării, respirației muzicale și a logicii funcționale. • Dictee melodice cu formule cadențiale și structuri sintactice clare, urmate de autocorectare și analiză. • Fișe de completare auditivă a formulelor melodice, prin identificarea rezolvărilor funcționale adecvate. • Partituri pentru interpretare vocală cu acompaniament la pian, destinate dezvoltării coerenței frazării și stabilității intonațională.	• delimitează motivul, fraza și perioada pe baza organizării melodico-armonice și a punctelor cadențiale. • aplică schimbările metro-ritmice în interpretarea și reproducerea exercițiilor muzicale. • utilizează în solfegiere cvartsextacordul cadențial în contexte accesibile. • solfegiază expresiv exerciții melodice la o voce, respectând frazarea, respirația muzicală și logica funcțională. • realizează dictee melodice la o voce, identificând formulele cadențiale și organizarea sintactică a discursului muzical. • analizează auditiv fragmente muzicale prin identificarea tonalității, a cadențelor și a structurii sintactice. • completează auditiv formule melodice prin alegerea rezolvărilor funcționale adecvate.
--	---	--

	• Fișe de analiză auditivă pentru identificarea tonalității, a cadențelor și a organizării sintactice în fragmente muzicale. • Produse digitale realizate cu aplicații de antrenament auditiv, notație muzicală și redare audio, utilizate pentru identificarea cadențelor, analiza sintaxei muzicale și autoevaluare. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Armonie:</i> corelarea formulelor cadențiale și a funcțiilor armonice cu organizarea discursului muzical și perceperea relațiilor tensiune–rezolvare. • <i>Teoria muzicii:</i> aplicarea noțiunilor de frază, perioadă, cadență și funcție armonică în activități de analiză auditivă și solfegiere. • <i>Ansamblu coral:</i> dezvoltarea frazării muzicale, a respirației comune și a coerenței interpretative în activitățile colective. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru valori:</i> dezvoltarea atenției, disciplinei auditive și sensibilității față de coerența și expresivitatea discursului muzical. Terminologie specifică: intervale mărite, intervale micșorate, cadență autentică, cadență plagală, cvartsextacord cadențial, metro-ritm.	• utilizează corect terminologia specifică armoniei și sintaxei muzicale în descrierea organizării discursului muzical. • utilizează pianul și aplicațiile digitale pentru verificarea auditivă a relațiilor funcționale, a cadențelor și a coerenței interpretative. • aplică strategii de învățare autonomă prin audiție dirijată, analiză auditivă și autocorectare pe baza feedback-ului sonor.
--	---	---

Unitatea de învățare nr. 4. <i>Răsturnările trisonurilor și dezvoltarea auzului armonic</i> Ore recomandate: 16 ore VALORI: <i>Flexibilitate și coerență; sensibilitate auditivă și expresivă; disciplină și precizie; responsabilitate; autonomie și perseverență.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC2.1 Solfegierea ritmurilor cu sincope combinate, contratimpri succesivi și alternanțe de măsură, în tempo stabil, inclusiv în activități de grup. UC3.2 Recunoașterea acordurilor în diverse poziții și contexte (trisonuri, septacorduri, răsturnările acestora), cu respectarea regulilor de legare și rezolvare. UC3.3 Identificarea auditivă a succesiunilor acordice cu utilizarea acordurilor cromatice, prin înlanțuire coerentă și justificare terminologică adecvată.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Modul dublu armonic major: structura specifică; intonarea, recunoașterea auditivă și aplicarea în exerciții de solfegiere, lectura la prima vedere și dicteu muzical. • Treitonurile cu rezolvare în major: intonarea, recunoașterea auditivă și rezolvarea în contexte tonale. • Răsturnările trisonurilor: identificarea structurii sonore și utilizarea în exerciții de solfegiere și dicteu muzical. • Sextacordurilor și cvartsextacordurilor în tonalitățile majore și minore: aplicarea în contexte melodice și în lectura muzicală. • Conflictul ritmic în practica solfegistică: executarea structurilor ritmice suprapuse; menținerea pulsației și coordonarea ritmică în exerciții de solfegiere și citire ritmică. • Auzul muzical și coordonarea auditiv-vocală: perceperea relațiilor melodice și armonice, dezvoltarea auzului interior și menținerea stabilității intonaționale în contexte monodice și polifonice simple.	• identifică auditiv sextacordurile și cvartsextacordurile trisonurilor principale în tonalități majore și minore. • intonează modul dublu armonic major. • recunoaște auditiv relația dintre mișcarea basului și funcția armonică a acordurilor. • intonează arpeggiat sextacorduri și cvartsextacorduri, menținând stabilitatea tonală și precizia intonațională. • solfegiază exerciții melodice și armonice la 2 voci în tonalități studiate, integrând perceperea relațiilor armonice și funcționale. • aplică rezolvarea corectă a treitonurilor în exerciții de solfegiere și dicteu muzical.

	Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișe de intonare și analiză auditivă a treitonurilor în modul major, cu identificarea rezolvărilor funcționale. • Fișe de construcție și intonare arpeggiată a sextacordurilor și cvartsextacordurilor trisonurilor principale în tonalități majore și minore. • Fișe de audiție comparativă pentru recunoașterea diferențelor de sonoritate dintre trisonurile în stare directă și răsturnările acestora. • Partituri de solfegiu comentate, cu identificarea sprijinului armonic și a relațiilor funcționale implicite ale discursului melodic. • Fișe de analiză auditivă privind continuitatea armonică realizată prin utilizarea răsturnărilor acordice. • Fișe de intonare și recunoaștere auditivă a intervalelor mărite și micșorate în contexte melodice variate. • Partituri pentru solfegiere la una și două voci, interpretate și analizate din perspectiva relațiilor armonice și funcționale studiate. • Dictee armonice la două voci, cu transcriere, analiză și autocorectare, pentru dezvoltarea auzului armonic și a orientării auditive simultane. • Fișe de intonare și analiză auditivă a treitonurilor cu rezolvare în tonalități minore.	• demonstrează precizie ritmică și autonomie în realizarea exercițiilor solfegistice cu conflicte ritmice. • realizează dictee melodice simple la două voci, menținând orientarea auditivă și relațiile de coordonare armonică elementară. • aplică rezolvarea corectă a treitonurilor în exerciții de solfegiere și dicteu muzical. • utilizează pianul și aplicațiile digitale pentru verificarea auditivă a structurilor armonice și consolidarea auzului armonic.
--	---	--

	• Partituri digitale comentate și portofoliu audio, realizate cu pianul, aplicații de ear-training și programe de notație muzicală, pentru compararea sonorităților acordice, recunoașterea răsturnărilor, verificarea stabilității intonaționale, coordonării vocale și dezvoltarea auzului armonic. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Armonie:</i> corelarea răsturnărilor acordice și a relațiilor funcționale cu perceperea auditivă și organizarea discursului muzical. • <i>Teoria muzicii:</i> aplicarea noțiunilor de acord, răsturnare și funcție armonică în activități de solfegiere și analiză auditivă. • <i>Ansamblu coral:</i> dezvoltarea coordonării vocale, a echilibrului sonor și a ascultării active în activitățile muzicale colective. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru sănătate și stare de bine:</i> utilizarea echilibrată a vocii și gestionarea respirației în activitățile de intonare și coordonare vocală. Terminologie specifică: mod dublu-armonic major, treitonuri, conflict metro-ritmic, dicteu muzical	
Unitatea de învățare nr. 5. <i>Septacordul de dominantă (D7) și integrarea competențelor melodice, armonice și polifonice</i> Ore recomandate: 16 ore VALORI: <i>Disciplină auditivă și interpretativă; responsabilitate și autonomie; cooperare, perseverență și deschidere.</i>		

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării Elevul/eleva:
UC1.1 Interpretarea la prima vedere a fragmentelor cu elemente ritmice și melodice mai complexe, inclusiv cromatism moderat și schimbări de tonalitate. UC4.2 Intonarea fragmentelor pe două voci în contexte omofone și polifonice simple, cu echilibru între linii și sincronizare precisă. UC5.2 Transcrierea după audiere a dicteelor pe două voci în factură omofonă, cu perioadă modulată, asigurând coerența armonică și corectitudinea rezolvărilor uzuale. UC6.1 Identificarea auditivă a intervalelor, acordurilor și succesiunilor acordice cu cromatism moderat, în contexte tonale și modal-tonale.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Modul dublu armonic minor: structura specifică; intonarea, recunoașterea auditivă și aplicarea în exerciții de solfegiere, lectura la prima vedere și dicteu muzical. • Treitonurile cu rezolvare în minor: intonarea, recunoașterea auditivă și rezolvarea în contexte tonale. • Septacordul și răsturnările lui: identificarea structurii sonore și utilizarea în exerciții de solfegiere și dicteu muzical. • Septacordul de dominantă (D7) și răsturnările lui în tonalitățile majore și minore: aplicarea în contexte melodice și în lectura muzicală inclusiv la 4 voci (3 voci la pian și o voce cu vocea). • Acorduri secundare uzuale, abordate auditiv și aplicativ. • Cadența întreruptă: aplicare în exerciții de dictare melodică și lectură muzicală. • Inflexiune tonală: Intonarea motivelor melodice cu inflexiuni tonale și modificări cromatice. • Tonalitățile înrudite: relații dintre acestea și aplicare în scrierea dicteelor muzicale. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișe de intonare și analiză modală a modului dublu armonic în tonalități minore.	• diferențiază auditiv septacordul Dominantei și răsturnările acestuia în tonalități majore și minore. • recunoaște auditiv acordurile secundare și rolul acestora în extinderea discursului tonal. • identifică auditiv procedeele de extindere a construcției muzicale (cadență întreruptă). • aplică rezolvarea corectă a treitonurilor în exerciții de solfegiere și dicteu muzical. • intonează arpeggiat structuri acordice complexe, menținând coerența tonală și precizia intonațională. • solfegiază exerciții melodice în tonalități extinse, integrând relațiile armonice și funcționale studiate. • solfegiază la două voci structuri armonice și polifonice accesibile, menținând independența melodică și echilibrul sonor.

	• Fișe de intonare și analiză auditivă a treitonurilor în modul minor, cu identificarea rezolvărilor funcționale. • Fișe de audiție pentru recunoașterea relațiilor de tensiune–rezolvare specifice D7 și răsturnărilor sale. • Fișe de audiție și analiză armonică pentru identificarea succesiunilor care includ D7, SII, TSVI și a inflexiunilor tonale. • Fișe de analiză auditivă privind identificarea procedeele de extindere a construcției muzicale (cadență întreruptă). • Partituri polifonice la două voci, utilizate pentru dezvoltarea coordonării simultane a liniilor melodice și a percepției relațiilor contrapunctice elementare. • Partituri pentru interpretare vocală cu acompaniament la pian, destinate dezvoltării coordonării auditiv-vocale și echilibrului sonor între planurile melodice. • Fișe de audiție pentru identificarea relațiilor armonice și polifonice în exemple din repertoriul vocal și instrumental. • Dictee melodico-armonice la două voci, cu transcriere, analiză și autocorectare. • Dictee polifonice la două voci, cu mișcare independentă și relații melodice complementare. Fișe de analiză melodico-armonică pentru evidențierea relațiilor dintre bas, funcția armonică și organizarea polifonică a discursului muzical.	• realizează dictee melodico-armonice la două voci, identificând relațiile funcționale și succesiunile armonice studiate. • realizează dictee polifonice simple la două voci, recunoscând mișcarea independentă a liniilor melodice și relațiile sonore dintre acestea. • analizează auditiv fragmente muzicale prin identificarea acordurilor, a funcțiilor armonice și a procedeele de extindere a discursului muzical. • identifică relațiile dintre organizarea armonică, frazare și expresivitatea discursului muzical în exemple audiate. • reproduce vocal structuri armonice și polifonice pe baza modelului auditiv propus.
--	--	--

	Conținuturi interdisciplinare: • <i>Armonie:</i> corelarea septacordurilor, acordurilor secundare și a procedeelelor funcționale cu perceperea auditivă și organizarea discursului muzical. • <i>Teoria muzicii:</i> aplicarea noțiunilor de funcție armonică, răsturnare, cadență și organizare tonală în activități de solfegiere și analiză auditivă. • <i>Ansamblu coral:</i> dezvoltarea coordonării vocale, a independenței melodice și a echilibrului sonor în structuri armonice și polifonice la două voci. • <i>Istoria muzicii:</i> recunoașterea utilizării structurilor armonice și polifonice în diferite stiluri și contexte muzicale. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială:</i> utilizarea responsabilă a resurselor digitale și a instrumentelor de inteligență artificială pentru documentare, exersare și feedback în procesul de învățare muzicală. Terminologie specifică: mod dublu-armonic minor, treitonuri, septacord de dominantă, cadență întreruptă, inflexiune tonală.	
--	---	--

Finalități ale învățării la Solfegiu – clasa a XI-a

La sfârșitul clasei a XI-a, elevul/eleva:

1. solfegiază exerciții melodice și melodico-armonice la una și două voci, utilizând structuri ritmico-melodice și armonice (cromatism, modulații accesibile, intervale compuse, trisonuri și septacorduri principale), în contexte de citire și interpretare vocală, în vederea consolidării auzului muzical și a stabilității intonaționale, manifestând disciplină auditivă, precizie și perseverență;
2. coordonează interpretarea vocală în structuri melodico-armonice și polifonice la două voci, menținând independența propriei linii melodice, echilibrul sonor și sincronizarea ritmico-intonațională, pentru dezvoltarea auzului armonic și a colaborării muzicale, manifestând responsabilitate, cooperare și disciplină interpretativă;
3. identifică relațiile funcționale ale discursului muzical prin recunoașterea cadențelor, a structurilor acordice și a succesiunilor armonice caracteristice, în activități de audiție, solfegiere și analiză, pentru aprofundarea înțelegerii organizării tonal-funcționale, manifestând rigoare, gândire analitică și sensibilitate muzicală;
4. aplică relațiile tonal-modale și armonice în activități de solfegiere, intonare și analiză auditivă (tonalități majore și minore extinse, cromatism, relații funcționale, moduri și structuri acordice), în scopul aprofundării orientării tonale și al dezvoltării gândirii muzicale funcționale, demonstrând rigoare, sensibilitate auditivă și flexibilitate muzicală;
5. realizează dictee melodice și melodico-armonice la una și două voci cu nivel progresiv de complexitate, identificând structuri ritmice, relații tonale, formule cromatice și succesiuni armonice accesibile, în vederea dezvoltării memoriei muzicale, a reprezentării sonore și a independenței auditive, manifestând concentrare, autocontrol și responsabilitate în activitatea muzicală;
6. analizează organizarea discursului muzical, prin raportare la frazare, sintaxă muzicală, relații tonal-modale, funcții armonice și caracter expresiv, argumentând observațiile în baza exemplurilor studiate, pentru dezvoltarea gândirii muzicale critice și a înțelegerii fenomenului artistic, demonstrând atenție, spirit analitic și interes pentru diversitatea stilistică;
7. utilizează strategii de studiu individual și resurse digitale specifice (metronom, pian virtual, aplicații de antrenament auditiv, software de redare și notație), integrând feedback-ul profesorului și autoevaluarea în procesul de exersare, în scopul dezvoltării autonomiei în învățare și al optimizării performanței muzicale, manifestând perseverență, inițiativă și spirit autocritic;
8. valorifică repertoriul muzical național și universal, interpretând, audiind și analizând exemple reprezentative stilistic, inclusiv creații cu limbaj melodico-armonic diversificat, în vederea aprofundării culturii muzicale și a înțelegerii limbajelor sonore variate, manifestând respect pentru patrimoniul muzical, deschidere interculturală și sensibilitate artistică.

CLASA a XII-a (66 ore)

Unitatea de învățare nr.1.

Integrarea structurilor tonale, modale și cromatice în lectura și dicteul muzical

Ore recomandate: 17 ore

VALORI: *Rigoare în citirea și intonarea muzicală; responsabilitate în reproducerea corectă a sunetului; disciplină de lucru; sensibilitate față de calitatea sonoră.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC1.1 Integrarea mijloacelor de expresivitate în solfegiere și în lectura la prima vedere, în acord cu structura și caracterul muzical. UC2.1 Reproducerea ritmurilor cu accente neobișnuite, deplasări accentuale și formule asimetrice, cu control al pulsației și al agogicii. UC3.2 Operaționalizarea acordurilor cu complexitate sporită și funcții diverse (inclusiv acorduri alterate), prin poziționare, rezolvare și conducere a vocilor în contexte practice	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Intervalele caracteristice: aplicare în lectura muzicală. • Modurile populare cromatice: intonare, recunoaștere și analiză auditivă. • Septacordurile și răsturnările acestora în contexte tonale. • Succesiuni melodice și armonice bazate pe septacorduri și răsturnările lor. • Diviziunile ritmice excepționale ale valorilor binare: citirea, intonarea și executarea ritmică în contexte muzicale. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișe de audiție pentru recunoașterea intervalelor caracteristice, a modurilor populare diatonice și a septacordurilor în fragmente muzicale, prin raportare la relațiile de tensiune, instabilitate și rezolvare.	• diferențiază auditiv intervalele caracteristice în tonalități majore și minore. • intonează arpeggiat septacordurile cu rezolvări în tonalități studiate, menținând stabilitatea intonațională; • identifică auditiv modurile populare diatonice. • solfegiază cu acuratețe exerciții melodice în tonalități majore și minore, respectând intonația, măsura și logica funcțională. • realizează dictee melodice la una și două voci, identificând relațiile tonale și formulările armonice de bază.

UC5.1 Transcrierea după audiere a dicteelor pe una sau două voci cu complexitate sporită, incluzând modulații, cromatism și ritmuri variate, cu verificarea internă a corectitudinii.	• Fișe de intonare a intervalelor caracteristice și a modurilor populare diatonice, cu aplicarea acestora în contexte tonale. • Fișe de construcție și intonare arpeggiată a septacordurilor, în stare directă și în răsturnări, în tonalități majore și minore. • Partituri de solfegiu comentate, cu integrarea sonorităților de septacord și identificarea sprijinului armonic și a funcțiilor armonice. • Partituri pentru interpretare vocală în ansamblu, cu interpretarea simultană a septacordurilor și analiza echilibrului intonațional. • Partituri pentru solfegiere la una și două voci, interpretate și analizate din perspectiva identificării intervalelor caracteristice, a modurilor populare diatonice și a septacordurilor în structura tonală. • Dictee muzicale la două voci, cu transcriere, analiză și autocorectare, bazate pe structuri tonale clare și formule ritmice complexe. • Fișe de analiză auditivă pentru identificarea tonalității, a modurilor și a funcțiilor armonice în fragmente muzicale. • Produse digitale și portofoliu audio, realizate cu aplicații de ear-training, pian virtual și programe de notație muzicală, pentru analiza structurilor tonale, modale și armonice, autocorectare și autoevaluare.	• aplică pianul și mijloacele digitale pentru verificarea auditivă, autocorectarea intonației și consolidarea auzului melodic și armonic. • aplică strategii de învățare autonomă prin exercițiu auditiv progresiv și autocorectare.
--	--	---

	Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii:</i> aprecierea rolului intervalelor, modurilor și acordurilor în desfășurarea și diversificarea discursului muzical în creații reprezentative din repertoriul muzicii naționale și universale. • <i>Armonie:</i> corelarea septacordurilor, a răsturnărilor și a funcțiilor armonice cu perceperea auditivă și analiza discursului muzical. • <i>Pian / instrument muzical:</i> utilizarea sprijinului instrumental pentru verificarea funcțiilor armonice și a stabilității intonaționale Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru sănătate și stare de bine:</i> aplicarea igienei vocale în solfegierea intervalelor, modurilor și acordurilor prin controlul respirației în fraze extinse, evitarea forțării în intonația intervalelor disonante, menținerea relaxării în registrele dificile și dezvoltarea unei emisii vocale expresive, clare și sănătoase Terminologie specifică: intervale cromatice, septacord, moduri populare cromatice, diviziuni ritmice excepționale ale valorilor binare	
Unitatea de învățare nr. 2. <i>Structuri cromatice, armonice și metroritmice ale limbajului muzical</i> Ore recomandate: 17 ore VALORI: <i>Acuratețe intonațională; disciplină în solfegiere; responsabilitate; coerență ritmico-melodică.</i>		

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC1.3 Elaborarea exercițiilor de creație și variație motivică, cu utilizarea adecvată a notației și a terminologiei muzicale. UC2.1 Reproducerea ritmurilor cu accente neobișnuite, deplasări accentuale și formule asimetrice, cu control al pulsației și al agogicii. UC2.2 Tactarea structurilor ritmico-metrice avansate, incluzând polimetrie și schimbări de tempo, cu menținerea coerenței metrice în execuție. UC6. 3 Analiza auditivă aplicată a fragmentelor studiate, prin identificarea elementelor diatonice și cromatice, a rezolvărilor caracteristice și a rolului lor expresiv în discursul muzical.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Intervalele cromatice: aplicarea în lectura muzicală. • Modurile populare diatonice și cromatice: integrare în lectura muzicală și analiza auditivă. • Acordurile de nonă în contexte tonale: recunoaștere, intonare și utilizare în lectura muzicală și analiza auditivă. • Succesiuni melodice și formule cadențiale cu utilizarea nonacordurilor. • Diviziunile ritmice excepționale ale valorilor ternare: citirea, intonarea și executarea ritmică în contexte muzicale. Conținuturi aplicative/ contextuale: • Fișe de audiție pentru recunoașterea intervalelor cromatice, a modurilor populare cromatice și a acordurilor de nonă în contexte tonale. • Fișe de construcție și intonare a acordurilor de nonă, cu evidențierea structurii, funcției și rezolvării acestora. • Partituri de solfegiu comentate, care integrează succesiuni melodice și armonice cu acorduri de nonă și rezolvările lor specifice. • Partituri pentru solfegiere la una și două voci, interpretate și analizate din perspectiva succesiunilor armonice ce includ acorduri de nonă.	• identifică auditiv acordurile complexe de nonă în tonalități majore și minore, argumentând percepția prin raportare la funcția armonică și relațiile de stabilitate–instabilitate. • intonează arpeggiat acordurile de nonă cu rezolvări în tonalități studiate, menținând stabilitatea intonațională. • identifică auditiv modurile populare cromatice. • apreciază auditiv intervalele cromatice cu rezolvare din componența septacordurilor. • solfegiază cu acuratețe exerciții melodice în tonalități majore și minore, respectând intonația, măsura și logica funcțională. • realizează dictee melodice la una și două voci, identificând relațiile tonale și formulările armonice de bază.

	• Dicterii melodice și armonice, cu transcriere, analiză și autocorectare, bazate pe acorduri de nonă, rezolvările acestora și structuri metroritmice variate. • Fișe de analiză auditivă pentru identificarea cadențelor și a progresiilor armonice în care sunt utilizate acorduri de nonă. • Produse digitale și portofoliu audio, realizate cu aplicații de notație muzicală, pian virtual și ear-training, pentru verificarea structurilor armonice, autoevaluare și consolidarea auzului muzical. • Jurnal de autoevaluare privind progresul în recunoașterea auditivă, intonarea și utilizarea acordurilor de nonă în contexte melodice și armonice complexe. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii</i>: aprecierea rolului acordurilor de nonă în desfășurarea și diversificarea discursului muzical în creații reprezentative din repertoriul muzicii naționale și universale. • <i>Armonie</i>: corelarea acordurilor de nonă și a progresiilor armonice cu analiza funcțională și perceperea auditivă a discursului muzical. • <i>Ansamblu coral</i>: dezvoltarea echilibrului sonor, a coordonării vocale și a ascultării active în activitățile muzicale colective.	• analizează auditiv fragmente muzicale prin identificarea funcțiilor armonice principale și a relațiilor de tensiune–rezolvare. • utilizează corect terminologia specifică solfegiului. • aplică pianul și mijloacele digitale pentru verificarea auditivă, autocorectarea intonației și consolidarea auzului armonic. • aplică strategii de învățare autonomă prin exercițiu auditiv progresiv și autocorectare.
--	---	---

	• <i>TIC / educație digitală:</i> utilizarea aplicațiilor de notație muzicală, transpoziție și antrenament auditiv pentru construirea, audierea și recunoașterea intervalelor și a modurilor populare cromatice, a acordurilor de nonă, precum și pentru exerciții de dicteu melodic și armonic, redare audio și înregistrare a propriilor interpretări. <i>Tema cross-curriculară:</i> • Creativitate și expresie personală prin explorarea structurilor armonice complexe și utilizarea tehnologiilor digitale în activitatea muzicală. <i>Integrarea noilor educații:</i> • <i>Educația pentru valori:</i> dezvoltarea sensibilității expresive și a responsabilității interpretative în abordarea acordurilor complexe, cultivarea respectului pentru diversitatea limbajelor armonice și a deschiderii față de creația muzicală bazată pe sonorități extinse și moderne. <i>Terminologie specifică:</i> intervale cromatice, nonacord, moduri populare cromatice, diviziuni ritmice excepționale ale valorilor ternare	
Unitatea de învățare nr. 3. <i>Limbajul muzical complex: cromatism, modalitate, armonie și polifonie</i> Ore recomandate: 16 ore VALORI: <i>Rigoare auditivă; coerență; disciplină; responsabilitate; perseverență.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)

UC4.2 Intonarea pe două voci sau cu acompaniament la pian a fragmentelor de factură polifonică (imitație, suprapuneri), menținând independența liniilor și stabilitatea ritmică. UC4.3 Intonarea fragmentelor extinse în tempo indicat, cu autocontrol al parametrilor intonaționali și ritmici și corectarea operativă a erorilor. UC6.2 Intonarea dirijată a structurilor melodice cu raporturi intervalice complexe și instabilități tonale, cu autocontrol și ajustare intonațională operativă.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Acordurile rar utilizate ale grupului Dominantei: identificare auditivă, intonare și recunoașterea structurii intervalice. • Elemente de polifonie în solfegiu: solfegiere și audiere polifonică. • Structurile melodice cromatice și enarmonice. Organizarea modală în creațiile muzicale. • Gama cromatică: aplicare în exerciții melodice și solfegii. • Polimetria: citirea, solfegierea și analiza auditivă a structurilor cu organizări metrice diferite. Conținuturi aplicative/ contextuale: • Fișe de audiere pentru recunoașterea acordurilor rar utilizate ale grupului de dominantă în discursul armonic tonal. • Fișe de intonare și analiză a intervalelor și acordurilor enarmonice, cu rezolvarea acestora în contexte tonale și modulatorii. • Fișe de construcție și intonare a acordurilor rar utilizate din grupul de dominantă, cu evidențierea funcției și a rezolvărilor specifice. • Partituri pentru interpretare vocală și armonică, cu progrese ce includ acorduri rar utilizate ale grupului de dominantă, realizate cu sprijinul pianului. • Partituri de solfegiu comentate la una și două voci, bazate pe structuri modale și analizate din perspectiva relațiilor melodico-armonice.	• identifică auditiv acordurile rar utilizate ale grupului în tonalități majore, argumentând percepția prin raportare la funcția armonică și relațiile de stabilitate–instabilitate. • intonează arpeggiat acordurile rar utilizate ale grupului Dominantei cu rezolvări în tonalități studiate, menținând stabilitatea intonațională. • identifică auditiv succesiuni armonice simple și turații melodice cu folosirea acordurilor rar utilizate ale grupului Dominantei. • solfegiază cu acuratețe exerciții melodice în tonalități majore și minore, respectând intonația, măsura și logica funcțională. • realizează dictee melodice la una și două voci, identificând relațiile tonale și formulările armonice de bază.
--	--	--

	• Dicterii melodice și armonice, cu transcriere, analiză și autocorectare, care includ elemente polifonice. • Fișe de lucru pentru aplicarea corectă a gamei cromatice în transcrierea și notarea dicteelor muzicale. • Fișe de analiză auditivă pentru identificarea progresiilor armonice care valorifică acordurile rar utilizate din grupul de dominantă. • Exerciții de improvizație melodico-armonică, consemnate în partitură sau înregistrare audio, pe baza progresiilor tonale care includ acorduri rar utilizate ale grupului de dominantă. • Jurnal de autoevaluare privind recunoașterea auditivă, intonarea și utilizarea acordurilor rar întâlnite ale grupului de dominantă în contexte tonale și modulatorii. • Produse digitale și portofoliu audio, realizate cu aplicații de notație muzicală, pian virtual și ear-training, pentru analiza progresiilor armonice, verificarea intonației și documentarea progresului individual. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii</i>: aprecierea rolului acordurilor grupului de dominantă rar utilizate în desfășurarea și diversificarea discursului muzical în creații reprezentative din repertoriul muzicii naționale și universale.	• utilizează corect terminologia specifică solfegiului. • aplică pianul și mijloacele digitale pentru verificarea auditivă, autocorectarea intonației și consolidarea auzului armonic. • aplică strategii de învățare autonomă prin exercițiu auditiv progresiv și autocorectare.
--	---	---

	• Armonie: corelarea acordurilor rar utilizate din grupul dominantei cu funcțiile armonice, relațiile de rezolvare și analiza discursului muzical. • <i>Ansamblu coral</i>: dezvoltarea echilibrului sonor, a coordonării vocale și a ascultării active în activitățile muzicale colective. • <i>Pian / instrument muzical</i>: utilizarea sprijinului instrumental pentru verificarea funcțiilor armonice și a stabilității intonaționale. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru valori</i>: dezvoltarea sensibilității expresive și a responsabilității interpretative în abordarea acordurilor grupului de dominantă rar utilizate, cultivarea respectului pentru diversitatea limbajelor armonice și a deschiderii față de creația muzicală bazată pe sonorități extinse și moderne. Terminologie specifică: acorduri rar utilizate, polifonie, gama cromatică, polimetria.	
Unitatea de învățare nr. 4. <i>Diversificarea structurilor melodice și ritmice în context tonal și modal</i> Ore recomandate: 16 ore VALORI: Coerență; sensibilitate; autonomie și perseverență în studiu		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)

UC1.1 Integrarea mijloacelor de expresivitate în solfegiere și în lectura la prima vedere, în acord cu structura și caracterul muzical. UC1.2 Transcrierea dicteelor cu grad sporit de complexitate melodică (note alterate, treceri în alte tonalități etc) cu ritm variat, incluzând modulații și inflexiuni. UC3.3 Identificarea, succesiunilor acordice în fragmente cu modulații și inflexiuni în alte tonalități, asigurând coerența funcțională și respectarea regulilor de limbaj muzical.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Structuri melodice specifice modului minor natural: intonare și recunoaștere auditivă. • Turația frigidă: intonare, solfegiere, recunoaștere auditivă și aplicare în lectura muzicală. • Inflexiuni în lectura, solfegierea și analiza auditivă. • Modulație la tonalitățile de gradul I de înrudire: intonare și recunoaștere auditivă. • Măsurile mixte: solfegierea și executarea ritmică; aplicarea în exerciții ritmice, melodice și dicteu muzical. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișă de audiere pentru identificarea acordurilor grupului de dominantă în minor natural. • Bas cifrat armonizat la patru voci, cu utilizarea structurilor acordice ale grupului de dominantă specifice minorului natural, și cu evidențierea particularităților funcționale și sonore. • Fragment melodico-ritmic la 1-2 voci ce include acordurile în succesiuni/ turații specifice minorului natural. • Fragment melodico-ritmic la două voci ce include turația frigidă la sopran sau bas. • Dictee melodice și armonice cu inflexiuni și modulații. • Progresie armonică cu acordurile grupului de dominantă în minor natural interpretată la pian.	• identifică și diferențiază auditiv acordurile grupului de Dominantă naturale în tonalități minore, argumentând percepția prin raportare la funcția armonică și relațiile de stabilitate–instabilitate. • recunoaște și intonează arpeggiat acordurile grupului de Dominantă în minorul natural, menținând stabilitatea intonațională. • identifică auditiv variate turații frigide la sopran. • solfegiază cu acuratețe exerciții melodice în tonalități majore și minore, respectând intonația, măsura și logica funcțională. • realizează dictee melodice la una și două voci, cu inflexiuni și modulație. • utilizează corect terminologia specifică solfegiului în descrierea relațiilor melodico-armonice.
---	--	--

	• Produse digitale și portofoliu audio, realizate cu pianul, aplicații de ear-training și programe de notație muzicală pentru verificarea intonației, analiza modulațiilor și autoevaluare. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii</i>: aprecierea rolului acordurilor modului minor natural în desfășurarea și diversificarea discursului muzical în creații reprezentative din repertoriul muzicii naționale și universale, clasice și moderne. • <i>Armonia</i>: corelarea structurilor acordice din minorul natural, a inflexiunilor și a modulațiilor cu analiza funcțională și perceperea auditivă a discursului muzical. • <i>Pian / instrument muzical</i>: utilizarea sprijinului instrumental pentru verificarea funcțiilor armonice și a stabilității intonaționale. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru valori</i>: dezvoltarea sensibilității expresive și a responsabilității interpretative în abordarea tetracordului frigid la sopran și bas, cultivarea respectului pentru diversitatea limbajelor armonice și a deschiderii față de creația muzicală bazată pe sonorități moderne. Terminologie specifică: turație frigidă, inflexiune, modulație, tonalități de gradul I de înrudire, măsuri mixte	• aplică pianul și mijloacele digitale pentru verificarea auditivă, autocorectarea intonației și consolidarea auzului armonic. • aplică strategii de învățare autonomă prin exercițiu auditiv progresiv și autocorectare.
--	--	--

Finalități ale învățării la *Solfegiu* – clasa a XII-a

La sfârșitul clasei a XII-a, elevul/eleva:

1. solfegiază exerciții melodice, melodico-armonice și polifonice la una și două voci, utilizând structuri ritmico-melodice și armonice complexe (cromatism, modulații, septacorduri secundare, acorduri specifice grupului dominantei, transpoziție), în contexte de citire și interpretare vocală, în vederea consolidării auzului muzical interior și a independenței intonaționale, manifestând precizie, autonomie și maturitate muzicală;
2. integrează relații tonal-modale, armonice și sintactice, prin exerciții de solfegiere, intonare și analiză auditivă (moduri diatonice și modificate, cromatism, procedee modulatorii, structuri armonice dezvoltate și organizare sintactică a discursului muzical), în scopul înțelegerii aprofundate a organizării limbajului muzical și al dezvoltării gândirii muzicale reflexive, demonstrând rigoare, flexibilitate și sensibilitate artistică;
3. interpretează și analizează structuri metroritmice complexe, incluzând măsuri mixte, diviziuni ritmice excepționale și organizări polimetrice, menținând stabilitatea pulsației și coerența interpretării, manifestând precizie ritmică, autocontrol și flexibilitate muzicală;
4. realizează dictee melodice, melodico-armonice și polifonice la una și două voci, identificând structuri ritmico-melodice complexe, relații armonico-funcționale, cromatism și succesiuni armonice dezvoltate, în vederea consolidării reprezentării sonore și a autonomiei auditive, manifestând concentrare, disciplină auditivă și responsabilitate în activitatea muzicală;
5. argumentează organizarea discursului muzical, prin raportare la relațiile melodico-armonice, sintaxa muzicală, frazare, caracter stilistic și expresivitate, comparând exemple din repertoriul național și universal și formulând concluzii pertinente, pentru dezvoltarea gândirii muzicale critice și a interpretării conștiente, demonstrând spirit analitic, maturitate artistică și interes cultural;
6. utilizează autonom strategii de exersare și resurse digitale specializate (metronom, aplicații de antrenament auditiv, software de notație și redare muzicală, înregistrări audio), monitorizând propriul progres prin autocorectare și reflecție asupra performanței, în scopul consolidării autonomiei în învățare și al pregătirii pentru activitatea muzicală de profil, manifestând inițiativă, responsabilitate și spirit autocritic matur;
7. elaborează variante melodice sau melodico-armonice pe baza structurilor tonale, modale și armonice studiate, utilizând corect notația și terminologia muzicală, în scopul dezvoltării creativității și al exprimării muzicale personale, manifestând inițiativă, flexibilitate și responsabilitate artistică;
8. valorifică repertoriul muzical național și universal, interpretând, audiind și analizând exemple reprezentative stilistic și structural, inclusiv creații cu organizare armonică și polifonică dezvoltată, în vederea integrării culturii muzicale și a formării unei identități artistice personale, manifestând respect pentru patrimoniul muzical, deschidere interculturală și sensibilitate estetică.

Bibliografie

Lucrări de specialitate relevante pentru disciplina Solfegiu:

1. Alexandrescu, Dragoș, *360 de dicteuri melodice*, Grafoart, București, 2024.
2. Arnoud, Jules, *Solfegii*, vol. I-II, Grafoart, București, 2014.
3. Cristescu, Carmen, *Solfegii*, Ed. UNMB, București, 2005.
4. Duțică, Gheorghe, *Solfegiu, dicteu, analiză muzicală*, Artes, Iași, 2004.
5. Furda, Augusta, *Solfegii*, Media Musica, Cluj-Napoca, 1996.
6. Țurcanu L. Solfegiu. Chișinău, 1984; p.I, Chișinău, 1987.
7. Агажанов А. Курс сольфеджио, выпуск I. М., 1965; выпуск II. М., 1973; выпуск III. М., 1985.
8. Драгомиров П. Учебник Сольфеджио. М., 1965.
9. Калмыков Б., Фридкин Г. Сольфеджио, часть 1. Одноголосие. М., 1971.
10. Калмыков Б., Фридкин Г. Сольфеджио, часть 2. Двухголосие. М., 1970
11. Кириллова В., Попов В. Сольфеджио. М., 1978.
12. Ладухин Н. Одноголосное сольфеджио. М., 1975.
13. Леонова Л. Полифоническое сольфеджио. М., 1990.
14. Способин И. Двухголосное сольфеджио. М., 1977.

Resurse digitale și interactive:

1. **www.teoria.com** – platformă educațională completă de teorie, analiză și antrenament auditiv.
2. **www.musictheory.net** – lecții, exerciții interactive și dictee online.
3. **solfa.ru** – exerciții de analiză auditivă și dictee online.
4. **www.earmaster.com** – software pentru antrenament auditiv, solfegiu și recunoaștere intervalică.
5. **perfect ear** – aplicație pentru antrenament auditiv.
6. **Open Music Theory** – manual digital gratuit, integrat cu exemple audio și interactive.
7. **musictheoryexamples.com** – colecție academică de exemple audio și partituri pentru concept teoretice.

DISCIPLINA TEORIA MUZICII

I. CONCEPȚIA DISCIPLINEI TEORIA MUZICII

Disciplina *Teoria muzicii*, studiată în clasa a X-a în cadrul profilului Muzică, este integrată în aria curriculară Arte și este elaborată în deplină concordanță cu prevederile Cadrului de Referință al Curriculumului Național (CRCN 2025), asigurând coerența cu profilul absolventului/absolventei și cu competențele-cheie definite la nivel național și european. Centrată pe elev, disciplina vizează formarea competențelor de înțelegere, analiză și utilizare a limbajului muzical în contexte variate, valorificând teoria muzicii ca fundament al gândirii muzicale și ca instrument de comunicare artistică. Prin structura competențelor specifice, selectarea conținuturilor și organizarea activităților de învățare, disciplina contribuie direct la dezvoltarea competenței de sensibilizare și expresie culturală, a competențelor de comunicare în limbaj muzical, a competențelor personale și sociale și a învățării autonome, susținând totodată formarea competențelor digitale și a gândirii critice.

Viziunea și misiunea disciplinei: *Teoria muzicii* constituie fundamentul conceptual al formării muzicale, oferind instrumentele necesare pentru înțelegerea, organizarea și utilizarea limbajului sonor. Disciplina contribuie la formarea unui absolvent capabil să utilizeze teoria muzicii ca instrument de analiză, comunicare artistică și reflecție critică.

Misiunea disciplinei constă în dezvoltarea gândirii muzicale prin înțelegerea relațiilor dintre elementele limbajului muzical (sunet, ritm, tonalitate, mod, acord, formă) și aplicarea acestora în contexte de analiză, interpretare și creație, contribuind la dezvoltarea intelectuală, estetică și culturală a elevului.

Curriculumul disciplinei *Teoria muzicii* este aliniat cu CRCN 2025 și reflectă contribuția disciplinei la dezvoltarea competențelor-cheie definite în Codul educației al Republicii Moldova, atât în mod direct – prin formularea competențelor specifice și selectarea conținuturilor – cât și indirect, prin activități de învățare transversale și interdisciplinare.

Competențe-cheie (Codul Educației)	Contribuția disciplinei Teoria muzicii
a) Comunicare în limba română, citire, scriere și înțelegere a mesajului	Utilizarea adecvată și coerentă a terminologiei muzicale în descrierea, analiza și explicarea structurilor sonore (ritmice, melodice, armonice, tonale și organizare a formei); formularea coerentă a observațiilor privind organizarea discursului muzical și explicarea relațiilor dintre elementele limbajului muzical.
b) Comunicare în limba maternă și multilingvism	Operarea cu terminologia muzicală de circulație internațională și înțelegerea semnificației acesteia în contexte teoretice și interpretative; raportarea conceptelor muzicale la diferite tradiții și stiluri culturale.

d) Competențe digitale, siguranță pe internet, securitate cibernetică	Utilizarea aplicațiilor de notație muzicală și a resurselor digitale pentru scriere, analiză și audiere; explorarea partiturilor digitale și a exemplelor sonore în scop analitic; respectarea normelor de etică digitală și a drepturilor de autor în utilizarea materialelor muzicale.
e) Competențe personale, sociale și de a învăța să înveți	Dezvoltarea gândirii logice și analitice prin operarea cu concepte muzicale (sunet, intervale, acorduri, tonalitate, mod, etc.); formarea autonomiei în învățare prin aplicarea cunoștințelor în exerciții de analiză și scriere muzicală; cultivarea perseverenței și a autoevaluării în procesul de învățare teoretică.
f) Competențe civice, juridice și de protecție a mediului	Conștientizarea valorii patrimoniului muzical național și universal prin analiza creațiilor reprezentative; respectarea normelor de integritate academică și utilizarea responsabilă a surselor muzicale și teoretice.
h) Competențe de sensibilizare și expresie culturală	Înțelegerea limbajului muzical ca sistem de expresie artistică prin analiza relațiilor dintre sunet, ritm, tonalitate și formă; dezvoltarea sensibilității estetice și a capacității de interpretare conștientă a fenomenului muzical în contexte stilistice diverse.

Concepția disciplinei Teoria muzicii integrează principiile educaționale fundamentale în acord cu paradigmele moderne ale educației și cu cerințele CRCN 2025, asigurând coerența dintre competențe, conținuturi și finalități. Disciplina are rol de fundamentare conceptuală, asigurând baza pentru studiul disciplinelor de specialitate și pentru integrarea cunoștințelor teoretice în practica muzicală.

Principiul cunoașterii științifice este valorificat prin structurarea conținuturilor în conformitate cu logica internă a limbajului muzical și cu validitatea conceptelor teoretice (notație, intervale, tonalitate, acorduri, sintaxă muzicală), oferind elevului un cadru coerent și riguros de înțelegere.

Principiul funcționalității cunoștințelor este reflectat prin aplicarea permanentă a noțiunilor teoretice în contexte concrete de lucru: exerciții de notare muzicală, citire și interpretare, analiză de fragmente /creații muzicale, identificarea relațiilor tonale și structurale, utilizarea limbajului muzical în contexte variate.

Principiul sistematizării și continuității se realizează prin organizarea progresivă a conținuturilor în clasa a X-a, de la elemente fundamentale ale limbajului muzical la relații și structuri mai complexe, asigurând accesibilitatea și coerența învățării.

Principiul individualizării și diferențierii este valorificat prin adaptarea sarcinilor de învățare la nivelul de pregătire al elevilor, prin exerciții variate (notare, analiză, aplicații practice) și prin utilizarea resurselor digitale care permit ritmuri diferite de lucru.

Principiul corelării teorie–practică este esențial în studiul disciplinei, teoria muzicii fiind permanent raportată la audiție, interpretare și analiză, astfel încât elevul să înțeleagă funcționalitatea conceptelor în discursul muzical real.

Principiul stimulării gândirii critice și creativității este susținut prin analiza comparativă a structurilor muzicale, identificarea soluțiilor variate de organizare sonoră și formularea de aprecieri argumentate asupra fenomenelor muzicale.

Principiul autoevaluării și evaluării formative este integrat prin feedback continuu, corectarea conștientă a erorilor, utilizarea criteriilor clare de evaluare și dezvoltarea reflecției asupra propriului progres.

Corelarea cu politicile educaționale și sociale: Curriculumul disciplinei este aliniat cu politicile educaționale care promovează incluziunea, echitatea și dezvoltarea durabilă. *Teoria muzicii* contribuie la formarea capitalului cultural și uman, dezvoltând competențe relevante pentru societatea contemporană: gândire critică, capacitate de analiză, comunicare și autonomie în învățare. Disciplina valorifică patrimoniul muzical național și universal, contribuind la consolidarea identității culturale și la dezvoltarea sensibilității interculturale. În același timp, susține deschiderea către contexte contemporane și către utilizarea tehnologiilor digitale în învățare. Prin aceste dimensiuni, *Teoria muzicii* răspunde atât nevoilor educaționale actuale, cât și cerințelor de dezvoltare socială și culturală.

Respectarea dreptului la educație: Disciplina asigură accesul echitabil la învățare pentru toți elevii, adaptând demersul didactic la particularitățile individuale și promovând valori precum respectul, responsabilitatea și deschiderea culturală. Prin conținuturi și activități, contribuie la formarea unei identități artistice și civice în acord cu idealul educațional național.

Centrarea pe elev/elevă și dezvoltarea competențelor: Curriculumul disciplinei *Teoria muzicii* este orientat spre elev, valorificând interesele, nevoile și potențialul său de dezvoltare, în acord cu abordarea competențială promovată de Cadrul de Referință al Curriculumului Național. Demersul didactic vizează formarea și dezvoltarea competențelor specifice prin activități de învățare bazate pe explorarea, analiza, aplicarea și reflectarea asupra limbajului muzical. Prin corelarea conținuturilor cu contexte artistice autentice și integrarea aplicațiilor practice (notare, analiză, interpretare), disciplina sprijină dezvoltarea competențelor de transfer și utilizarea funcțională a cunoștințelor, favorizând aplicarea conștientă și creativă a limbajului muzical în contexte educaționale și artistice diverse.

Asigurarea calității procesului educațional: Disciplina respectă particularitățile de vârstă și profilul artistic, asigurând echilibrul între rigoare și accesibilitate. Sunt promovate strategii didactice variate și evaluare orientată spre competențe și progres.

Caracterul specific al disciplinei: *Teoria muzicii* are un caracter fundamental, formativ și integrator în cadrul profilului Muzică, configurând sistemul conceptual al limbajului muzical și fundamentând înțelegerea și operarea conștientă cu structurile sonore. Disciplina dezvoltă gândirea muzicală prin explicarea relațiilor dintre elementele limbajului muzical (sunet, ritm, interval, tonalitate/mod, acord, formă), facilitând trecerea de la percepția intuitivă la analiza funcțională a fenomenului muzical.

Prin specificul său, disciplina formează capacitatea de operare cu concepte și relații muzicale, oferind instrumente pentru notare, citire, analiză și interpretare conștientă a discursului muzical și consolidând legătura dintre dimensiunea auditivă, conceptuală și aplicativă a învățării. Ea contribuie la dezvoltarea gândirii structurale și funcționale, la formarea culturii muzicale generale și la cultivarea sensibilității artistice și a disciplinei intelectuale, susținând totodată capacitatea de abstractizare, generalizare și transfer în contexte muzicale variate.

Caracterul integrator al disciplinei se manifestă prin rolul său de nucleu conceptual al formării muzicale, asigurând coerența între disciplinele de profil și facilitând transferul cunoștințelor în analiză, interpretare și creație.

Disciplina *Teoria muzicii* promovează un **sistem de valori** integrat, reflectat în competențe, conținuturi și activități de învățare, în concordanță cu profilul absolventului din CRCN 2025.

Astfel, sunt cultivate:

- **valori cognitive și intelectuale:** rigoarea conceptuală, gândirea logică și critică, capacitatea de analiză și reflecție asupra fenomenului muzical;
- **valori personale și sociale:** disciplina intelectuală, responsabilitatea în învățare, perseverența și autonomia;
- **valori culturale și identitare:** respectul pentru patrimoniul muzical național și universal, înțelegerea diversității stilistice și culturale;
- **valori general-umane:** sensibilitatea estetică, deschiderea interculturală și valorizarea muzicii ca formă de expresie și comunicare artistică.

În curriculumul disciplinei *Teoria muzicii* sunt integrate infuzional următoarele **noi educații:**

Educația pentru valori (corelare puternică) – prin promovarea rigorii, responsabilității, disciplinei intelectuale și respectării convențiilor limbajului muzical.

Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială (corelare puternică) – prin utilizarea aplicațiilor de notație muzicală, analiză, audiție și a resurselor digitale pentru învățare, verificare și autoevaluare.

Educația pentru media (corelare medie) – prin analiza critică a materialelor audio-video și a resurselor muzicale digitale, cu utilizarea responsabilă a surselor de informare.

Educația pentru cetățenie globală (corelare medie) – prin valorificarea diversității culturale și stilistice a creațiilor muzicale din spațiul național și universal.

Integrarea acestora se realizează transversal, prin activități de analiză, creație și proiecte interdisciplinare.

Conținuturile, strategiile didactice și demersurile evaluative ale disciplinei *Teoria muzicii* sunt proiectate în strictă corelare cu **profilul de formare al absolventului** din învățământul liceal de profil Muzică, vizând dezvoltarea unei gândiri muzicale structurale, funcționale și reflexive. Disciplina contribuie la formarea capacității elevului de a opera cu limbajul muzical ca sistem coerent de semnificații, de a analiza și explica relațiile interne ale discursului sonor și de a integra cunoașterea teoretică în contexte artistice autentice.

La finalul studiului (clasa X), elevul/eleva:

- utilizează corect și conștient conceptele fundamentale ale limbajului muzical (notație, intervale,
- ritm, mod, tonalitate, acord, sintaxă etc.) în contexte teoretice și aplicative; analizează relații tonale, intervalice și structurale în fragmente muzicale, utilizând terminologia specifică în mod coerent;
- realizează exerciții practice de notare, citire, interpretare și analiză muzicală, respectând regulile limbajului muzical;
- aplică cunoștințele teoretice în contexte variate de audiție, interpretare și analiză;
- formulează aprecieri argumentate asupra fenomenelor muzicale, raportând elementele de limbaj la expresia artistică;
- utilizează resurse digitale (partituri, aplicații, materiale audio și video) pentru sprijinirea învățării și consolidarea competențelor;
- își autoevaluează progresul și își ajustează strategiile de învățare în funcție de feedback;
- valorifică limbajul muzical în înțelegerea și aprecierea patrimoniului muzical național și universal.

Funcționalitatea curriculumului: Curriculumul disciplinei este conceput ca un instrument funcțional, flexibil și relevant pentru toți beneficiarii procesului educațional. Acesta oferă un cadru clar de organizare a învățării, dar permite adaptarea la contextul școlar, la nivelul elevilor și la resursele disponibile. În această perspectivă, curriculumul este *util* prin dezvoltarea unor competențe aplicabile în activitatea artistică și în viața culturală, *flexibil* prin posibilitatea de adaptare la particularitățile elevilor și la specificul instituției de învățământ și *relevant* prin racordarea la cerințele educației artistice contemporane, valorificând echilibrat tradiția și inovația. Prin această flexibilitate și deschidere, curriculumul asigură coerența dintre concepție, competențe și finalități și facilitează implementarea eficientă a procesului de predare-învățare-evaluare, contribuind la formarea unui profil muzical complet, capabil de reflecție, creație și interpretare responsabilă în societatea contemporană.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI TEORIA MUZICII

Distribuția resurselor temporale este realizată în conformitate cu Planul-cadru pentru profil Arte și structura anului școlar, asigurând echilibrul între unitățile de învățare în raport cu complexitatea și relevanța conținuturilor. Numărul de 4 unități de învățare permite organizarea progresivă a conținuturilor, de la elementele fundamentale ale limbajului muzical la relații și structuri aplicative, facilitând formarea competențelor specifice disciplinei.

Cadrul general de administrare a disciplinei Teoria muzicii:

Disciplina	Aria curriculară	Statut	Profil	Clasa	Nr. ore/săptămână	Nr. ore anual	Număr unități de învățare
Teoria muzicii	Arte	obligatorie	Muzică	X	2	68	4

III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI *TEORIA MUZICII*

CS1.	Explorarea elementelor de limbaj și scriitură muzicală prin descoperirea relațiilor dintre sunet, ritm, tonalitate și formă, în spiritul curiozității, logicii și coerenței artistice.
CS2.	Analiza structurilor muzicale și a principiilor de construcție sonoră în scopul formării gândirii muzicale și a înțelegerii fenomenului artistic, cu rigoare, atenție și disciplină intelectuală.
CS3.	Aplicarea noțiunilor teoretice în contexte de interpretare și creație muzicală, dezvoltând creativitatea, precizia și sensibilitatea expresivă.
CS4.	Valorizarea teoriei muzicii ca instrument de înțelegere și comunicare artistică, prin cultivarea reflecției critice, respectului pentru diversitate și deschidere către inovație.

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE

CLASA a X-a (68 ore)

Unitatea de învățare nr. 1. <i>Elementele fundamentale ale limbajului muzical (calitățile sunetului și notația muzicală)</i> Ore recomandate: 16 ore VALORI: <i>Rigoare și coerență; disciplină intelectuală; responsabilitate; sensibilitate estetică.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC1.1 Explorarea elementelor fundamentale ale limbajului muzical prin raportare la parametrii sunetului și la sistemul de notație muzicală, în contexte muzicale accesibile. UC1.2 Explicarea fenomenelor muzicale elementare prin utilizarea terminologiei specifice în contexte de analiză și comunicare muzicală. UC1.3 Corelarea elementelor de notație cu relațiile dintre înălțime, durată și expresivitate în structuri muzicale accesibile.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Sunetul muzical ca fenomen fizic și psihofiziologic: producerea, propagarea și percepția sunetului; relația dintre caracteristicile fizice și calitățile sonore. • Calitățile sunetului muzical și reprezentarea lor în notația muzicală: -înălțimea (portativ general și dublu, bara inițială/finală/dublă/ bara de măsură, tonuri și semitonuri diatonice și cromatice , semne de alterație), -durata (valorile de durată, pauzele, diviziunile tradiționale binare și ternare, diviziuni excepționale), -timbrul (relația dintre compoziția spectrală a sunetului, scara naturală și diferențierea surselor sonore), -intensitatea (nuanțele dinamice, semnele de modificare graduală a intensității și rolul accentelor naturale și artificiale în evidențierea discursului muzical).	• identifică sunetul muzical și zgomotul pe baza caracteristicilor fizice și perceptive. • explică calitățile sunetului muzical (înălțime, durată, intensitate și timbru), utilizând terminologia specifică. • utilizează corect elementele notației muzicale pentru reprezentarea înălțimii și duratei sunetelor în cheile Sol și Fa. • scrie structuri muzicale simple în cheile Sol și Fa, cu respectarea convențiilor notației muzicale. • analizează fragmente muzicale simple din perspectiva calităților sunetului și a elementelor de notație muzicală. • transcrie structuri muzicale elementare după model, cu

UC1.4 Utilizarea aplicațiilor digitale pentru redactarea, audierea și verificarea structurilor muzicale elementare.	• Principiile organizării și utilizării sistemelor de notație muzicală: notația muzicală ca sistem convențional de reprezentare a limbajului muzical, sistem de notație tradițională pe portativ, tipurile de notații: silabică, alfabetică, neumatică, unele noțiuni generale de notație contemporană, abrevieri și semne convenționale ale notației muzicale. • Relația dintre organizarea sunetelor și sistemul muzical: scara muzicală generală, clasificarea octavelor, diapazonul, registrul și acordajul. • Cheile muzicale și funcția lor în orientarea și citirea notației muzicale: cheia Sol și Fa - utilizare de bază, rolul cheilor în determinarea înălțimii sunetelor, relația dintre registru și scriitură muzicală, orientare inițială în citirea notației. Conținuturi aplicative / contextuale: • Demonstrații cu surse sonore (pian, voce, înregistrări audio, aplicații digitale); identificarea caracteristicilor sunetului în fragmente din repertoriul muzical. • Exerciții de recunoaștere, diferențiere și notare a înălțimii, duratei, intensității și timbrului sunetului cu reprezentarea grafică a acestora pe portativ și reproducerea modelelor la instrument. • Exerciții de citire și scriere a notației muzicale în cheile Sol și Fa, pe baza partiturilor și exercițiilor didactice.	respectarea convențiilor grafice ale notației muzicale. • elaborează structuri ritmico-melodice simple, inclusiv prin utilizarea aplicațiilor digitale de notație muzicală. • reproduce la pian structuri ritmico-melodice simple pentru verificarea notației muzicale.
--	---	---

	• Microstructuri muzicale proprii (modele ritmico-melodice simple), elaborate prin utilizarea elementelor de notație muzicală. • Aplicații digitale de notație muzicală pentru redactarea, audierea și verificarea scrierii muzicale. • Fișe individuale de lucru pentru citirea, scrierea și analiza elementelor limbajului muzical. • Portofoliu individual cu exerciții, fișe de lucru, aplicații digitale și microstructuri muzicale realizate pe parcursul unității de învățare. • Strategii de învățare autoreglată: segmentarea sarcinilor, exersare graduală, autocorectare și reflecție asupra progresului. <i>Conținuturi interdisciplinare:</i> • <i>Fizică (Acustică):</i> cunoștințe privind producerea, propagarea și caracteristicile fizice ale sunetului, aplicate în explicarea calităților sunetului muzical; <i>produs:</i> fișă de analiză și reprezentare grafică a parametrilor sonori. • <i>TIC:</i> achiziții privind utilizarea aplicațiilor digitale, aplicate în redactarea și verificarea notației muzicale; <i>produs:</i> partitură digitală elementară. <i>Integrarea noilor educații:</i> • <i>Educația pentru valori:</i> cultivarea rigorii și a responsabilității în utilizarea limbajului muzical și a notației muzicale; produs: exerciții și fișe de lucru realizate cu respectarea convențiilor notației muzicale.	
--	---	--

	Terminologie specifică: sunet muzical; înălțime; durată; intensitate; timbru; notație muzicală; portativ; cheie muzicală; notă; pauză; octavă; diapazon; registru; acordaj.	
Unitatea de învățare nr. 2. Organizarea ritmico-melodică și tonal - modală Ore recomandate: 18 ore VALORI: <i>Precizie și rigoare; responsabilitate; sensibilitate estetică.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC2.1 Analiza structurilor ritmico-melodice și a relațiilor de organizare temporală și tonală în discursul muzical. UC3.1 Aplicarea noțiunilor teoretice de bază în activități de citire, scriere și verificare a structurilor muzicale simple. UC3.2 Aplicarea principiilor tonal-modale și intervalice în construirea structurilor melodice. UC2.4 Utilizarea instrumentelor digitale pentru analiza, compararea și verificarea structurilor muzicale.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Organizarea metrică a discursului muzical: - metrul muzical (noțiuni generale, funcții, organizarea temporală, funcția pulsului în organizarea temporală a discursului muzical), - măsura ca unitate de structurare a creației muzicale (raportul dintre metru și măsură, structura internă a măsurii și distribuția accentelor), - tipuri de măsuri: simple (binare, ternare), compuse (binare, ternare); mixte, incomplete, alternative, corespondente. • Organizarea ritmică și funcția modelelor ritmice în discursul muzical: - ritmul muzical (noțiune, formule ritmice, accente metrice și ritmice, gruparea duratelor în diferite tipuri de măsuri simple și compuse), - structuri ritmice specifice (sincopa, contratimpul, formule ritmice caracteristice),	• identifică tipurile de metru și măsură în fragmente muzicale, prin raportare la distribuția accentelor. • grupează valorile de durată în măsuri simple și compuse, cu respectarea convențiilor notației muzicale. • aplică structuri ritmice specifice în scrierea structurilor ritmico-melodice. • explică rolul indicațiilor de tempo și al agogicii în organizarea discursului muzical. • determină tonalitatea fragmentelor muzicale pe baza armurii și a centrului tonal. • construiește game și intervale diatonice simple în tonalitățile

UC 4.3 Aplicarea strategiilor de învățare autonomă și de autoevaluare în realizarea sarcinilor specifice disciplinei.	- modele ritmice reprezentative din repertoriul național și universal. • Relația de tempo, agogică și expresivitatea discursului muzical: noțiunea de tempo, clasificarea indicațiilor de tempo, variațiile de tempo, relația dintre tempo, caracter și expresivitate. • Organizarea tonal-modală și relațiile funcționale dintre înălțimi: modul și tonalitatea, stabilitatea și funcțiile treptelor, relația dintre scară, treaptă și centru modal, modul major și minor cu varietăți, tonalitatea ca sistem organizat al înălțimilor, tonalități majore și minore până la trei semne la cheie, raporturi tonale: paralele și omonime. • Relațiile intervalice și rolul lor în organizarea melodică: structuri intervalice simple, mărimea cantitativă și calitativă, clasificarea intervalelor, răsturnarea intervalelor diatonice simple, rolul intervalelor în construcția melodică și în stabilirea relațiilor de înălțime. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fragmente muzicale din repertoriul universal și național pentru identificarea tipurilor de măsură, a organizării metrice și a structurilor ritmico-melodice. • Exerciții de organizare și grupare a valorilor de durată în măsuri simple și compuse, cu argumentarea soluțiilor de scriere în raport cu structura metrică și convențiile notației muzicale.	majore și minore studiate, cu respectarea regulilor de notație muzicală. • analizează organizarea metro-ritmică și tonală a fragmentelor muzicale, utilizând terminologia specifică. • elaborează modele ritmico-melodice valorificând structurile metrice, ritmice și tonal-modale studiate. • utilizează aplicații digitale pentru redactarea, verificarea și analiza structurilor ritmico-melodice. • reproduce la instrument structuri ritmico-melodice pentru verificarea organizării metrice și tonal-modale.
--	--	---

	• Structuri ritmico-melodice pentru analiză, scriere și reproducere la instrument, în tonalități majore și minore cu armuri până la trei semne la cheie. • Structuri ritmice specifice (sincopă, contratimp, formule ritmice caracteristice), aplicate în contexte muzicale accesibile și fragmente din repertoriu. • Fragmente muzicale pentru identificarea tonalității pe baza armurii, centrului tonal și organizării melodice. • Game majore și minore cu armuri până la trei semne la cheie, construite, notate și reproduse la instrument pentru verificarea relațiilor tonal-modale. • Fișe de analiză metro-ritmică și melodică aplicate pe fragmente muzicale, cu identificarea metrului, formulelor ritmice, accentelor, tonalității și tempo-ului. • Modele ritmice proprii elaborate în funcție de tipul măsurii și caracterul muzical, prezentate și argumentate în contexte de învățare. • Fișe individuale de lucru pentru identificarea tipurilor de măsură, completarea măsurilor lacunare, corectarea erorilor ritmice, determinarea tonalității și recunoașterea structurilor muzicale. • Aplicații digitale (metronom digital, aplicații pentru antrenament ritmic) utilizate pentru redactarea, verificarea și analiza structurilor ritmico-melodice. • Portofoliu individual care include fișe de lucru, exerciții de scriere muzicală, analize, modele ritmice proprii și materiale realizate cu aplicații digitale. • Strategii de învățare autoreglată, bazate pe exersare graduală, autocorectare, utilizarea feedbackului auditiv	
--	--	--

	și vizual și reflecție asupra progresului în organizarea ritmico-melodică. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Matematică</i>: raporturile de durată, fracțiile și structurile proporționale, precum și succesiunile ordonate, aplicate în organizarea ritmică și tonală; <i>produs</i>: fișe de lucru cu exerciții de grupare ritmică, construcția gamelor și analiza structurilor ritmico-melodice. • <i>Fizică (Acustică)</i>: cunoștințe privind pulsația, frecvența și percepția temporală a sunetului, aplicate în explicarea relației dintre metru, ritm, tempo și organizarea discursului muzical; <i>produs</i>: fișă de analiză a parametrilor ritmico-temporali în fragmente muzicale. • <i>TIC</i>: utilizarea aplicațiilor digitale de notație muzicală, a metronomului și a aplicațiilor de antrenament ritmic și auditiv pentru redactarea, verificarea și analiza structurilor ritmico-melodice; <i>produs</i>: partitură digitală și exerciții interactive realizate cu aplicații specializate. • <i>Istoria muzicii</i>: identificarea particularităților ritmico-melodice și tonal-modale în lucrări reprezentative din repertoriul muzical universal și național, aplicată în analiza stilistică; <i>produs</i>: fișă de analiză comparativă a fragmentelor muzicale. Integrarea noilor educații:	
--	---	--

	• <i>Educația pentru valori:</i> dezvoltarea preciziei și a coerenței în organizarea ritmico-melodică și tonal-modală, prin aplicarea corectă a relațiilor metrice, ritmice și tonale; <i>produs:</i> fișe de analiză și structuri ritmico-melodice elaborate cu respectarea convențiilor limbajului muzical. Terminologie specifică: metru muzical; măsură; puls; ritm; sincopă; contratimp; tempo; agogică; mod; tonalitate; armură; centru tonal; gamă; interval.	
Unitatea de învățare nr. 3. Relații intervalice și structuri acordice Ore recomandate: 20 ore VALORI: <i>Rigoare în analiza și construirea structurilor intervalice și acordice; Coerență în utilizarea relațiilor intervalice și acordice ale limbajului muzical; Responsabilitate în aplicarea convențiilor de notație și reprezentare muzicală.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC2.2 Analiza relațiilor de înălțime și a structurilor intervalice și acordice în organizarea discursului muzical. UC3.2 Aplicarea principiilor tonal-modale și intervalice în construirea structurilor melodice. UC3.3 Aplicarea principiilor de construire și reprezentare a	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Relațiile intervalice și rolul lor în organizarea melodică și tonală: intervale diatonice simple și compuse, clasificarea intervalelor, intervale caracteristice ale modului major și minor armonic cu rezolvare, rolul intervalelor în organizarea sistemului tonal-modal.	• clasifică intervalele diatonice simple și compuse după criteriile cantitative și calitative. • construiește intervale diatonice și caracteristice în tonalități majore și minore, respectând regulile de notație. • analizează structura intervalică a fragmentelor muzicale în raport cu organizarea tonală.

structurilor acordice în activități de scriere și analiză muzicală. UC2.4 Utilizarea instrumentelor digitale pentru analiza, compararea și verificarea structurilor muzicale.	•Structurile acordice și rolul lor în organizarea discursului muzical: noțiuni generale despre acorduri și clasificarea acestora; trisonurile și răsturnările lor; trisonurile principale și secundare în tonalitățile majore și minore naturale și armonice; acordul de septimă a dominantei (D7), acordurile de septimă ale treptelor a VII-a (DVII7) și a II-a (II7): construirea, răsturnarea, rezolvarea și reprezentarea lor în notația muzicală. •Principiile reprezentării structurilor acordice în notația muzicală: basul cifrat ca sistem de reprezentare armonică, simbolizarea și notarea structurilor acordice în contexte muzicale. Conținuturi aplicative / contextuale: •Exerciții de construire, identificare și reproducere la instrument a intervalelor diatonice simple și compuse, în tonalități majore și minore și de la sunet dat. •Fragmente melodice și armonice pentru recunoașterea, rezolvarea și analiza intervalelor caracteristice ale modului major și minor armonic. •Fișe de analiză intervalică pentru evidențierea rolului intervalelor în organizarea tonală și expresivitatea discursului muzical. •Exerciții de construire, identificare și reproducere la instrument a trisonurilor (majore, minore, mărite și micșorate), inclusiv a răsturnărilor acestora, în tonalități majore și minore.	• construiește trisonuri și răsturnările acestora în tonalități majore și minore • identifică trisonurile principale și secundare în fragmente muzicale, prin raportare la contextul tonal. • construiește acordurile D7, II7 și DVII7 cu rezolvările specifice, în tonalitățile studiate. • utilizează basul cifrat introductiv pentru reprezentarea acordurilor studiate. • utilizează aplicații digitale pentru realizarea unei fișe muzicale cu intervalele și acordurile studiate. • reproduce la pian intervale și acorduri studiate pentru verificarea corectitudinii construcției.
---	--	---

	•Fragmente muzicale pentru identificarea și analiza trisonurilor principale și secundare, prin raportare la funcția lor tonală. •Exerciții de construire și rezolvare a acordului de septimă a dominantei (D7), precum și a acordurilor treptelor a VII-a (DVII7) și a II-a (II7), în tonalitate și de la sunet dat. •Exerciții de identificare și reprezentare a structurilor acordice prin utilizarea elementelor de bas cifrat, la nivel introductiv. •Fișe individuale de lucru pentru clasificarea intervalelor, construirea și răsturnarea acordurilor studiate, rezolvarea acordului de septimă și analiza structurilor acordice. •Aplicații digitale pentru redactarea, audierea și verificarea intervalelor și acordurilor, precum și pentru exersarea și autocorectarea structurilor muzicale. •Portofoliu individual care include exerciții de construire și analiză intervalică și acordică, fișe de lucru și produse realizate cu ajutorul aplicațiilor digitale. •Strategii de învățare autoreglată prin autoevaluare, feedback și revizuirea progresivă a structurilor intervalice și acordice. Conținuturi interdisciplinare: •<i>Solfegiu:</i> achiziții privind citirea și reproducerea structurilor intervalice și acordice, aplicate în verificarea relațiilor analizate la disciplina <i>Teoria muzicii</i>; <i>produs:</i> fișă de analiză a unui fragment notat, verificată prin citire sau reproducere instrumentală.	
--	---	--

	•<i>Istoria muzicii</i>: contextualizarea utilizării intervalelor, trisonurilor și acordurilor de septimă în creații muzicale reprezentative din diferite epoci și stiluri; <i>produs</i>: analize comparative ale fragmentelor muzicale. •<i>TIC</i>: utilizarea aplicațiilor de notație muzicală și a resurselor digitale pentru construirea, audierea, verificarea și analiza intervalelor și acordurilor; <i>produs</i>: exerciții și fișiere digitale realizate cu ajutorul software-ului de notație muzicală. <i>Integrarea noilor educații:</i> •<i>Educația pentru valori</i>: rigoare, responsabilitate și corectitudine în analiza și reprezentarea structurilor intervalice și acordice. •<i>Educația pentru cetățenie globală</i>: valorificarea diversității stilistice și culturale prin analiza structurilor intervalice și acordice în creații reprezentative din patrimoniul muzical național și universal; <i>produs</i>: fișă de analiză comparativă a două fragmente muzicale. <i>Terminologie specifică:</i> interval compus; interval caracteristic; răsturnarea intervalului; rezolvare; trison major; trison minor; trison mărit; trison micșorat; răsturnarea trisonului; acord de septimă a dominantei (D7); acordul treptei a II-a (II7); acordul treptei a VII-a (DVII7); bas cifrat (nivel introductiv).	
Unitatea de învățare nr. 4. <i>Integrarea sistemului tonal-modal și organizarea discursului muzical</i> Ore recomandate: 14 ore VALORI: Coerență; rigoare; respect pentru patrimoniul muzical; responsabilitate.		

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC2.3 Analiza integrată a fragmentelor muzicale prin corelarea elementelor ritmice, melodice, tonal-modale, cromatice și sintactice. UC3.4 Elaborarea unor structuri muzicale proprii prin utilizarea conștientă a elementelor limbajului muzical studiate. UC 4.1 Corelarea elementelor limbajului muzical cu expresivitatea, stilul și contextul cultural al creațiilor muzicale. UC4.2 Valorificarea elementelor limbajului muzical în aprecierea argumentată a patrimoniului muzical și în elaborarea unor produse muzicale proprii. UC 4.4 Utilizarea tehnologiilor digitale pentru documentarea, redactarea, analiza și verificarea structurilor muzicale .	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Organizarea tonal-modală a discursului muzical: modul și tonalitatea; varietățile modului major și minor (natural, armonic, melodic, dublu armonic); tonalitățile majore și minore cu armuri până la șapte semne de alterație; relațiile enarmonice dintre tonalități. • Diversitatea sistemelor modale și expresivitatea lor: modurile diatonice ale muzicii populare; modurile diatonice modificate; pentatonica majoră și minoră; modul mărit și micșorat; relația dintre structura modală, expresivitatea și identitatea stilistică în creația națională și universală. • Organizarea cromatică și mobilitatea tonală: cromatismul și gama cromatică; procedee de trecere în altă tonalitate (inflexiuni modulatorii, modulație, tonalități de gradul I de înrudire, contrapunere); transpoziția și formele ei (la interval, la un semiton cromatic, prin intermediul cheilor, enarmonică). • Organizarea sintactică a discursului muzical: motivul, propoziția muzicală, fraza și perioada; relațiile dintre organizarea melodică, tonal-modală și sintactică în realizarea coerenței și expresivității discursului muzical.	• diferențiază tonalitățile majore și minore (cu până la șapte semne de alterație), utilizând armura, centrul tonal și organizarea melodico-armonică. • construiește game majore și minore (naturală, armonică, melodică și dublu armonică), precum și moduri diatonice ale muzicii populare și moduri diatonice modificate, în contexte muzicale date. • analizează relația dintre structura tonal-modală și expresivitatea discursului muzical, pe baza unor exemple din repertoriul național și universal. • identifică procedeele de trecere în altă tonalitate și elementele de cromatism în fragmente muzicale. • aplică principiile transpoziției (la interval, cromatică, prin chei și enarmonică) în exerciții de citire și scriere muzicală. • analizează organizarea melodico-armonică și sintactică a fragmentelor muzicale, prin raportare la tonalitate,

	Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișe de analiză și identificare a tonalităților majore și minore (cu până la șapte semne de alterație), pe baza fragmentelor muzicale din repertoriul național și universal. • Structuri melodice și partituri pentru construirea și utilizarea gamelor majore și minore (naturală, armonică, melodică și dublu armonică), în contexte interpretative și de analiză. • Fragmente muzicale reprezentative pentru identificarea și analiza modurilor diatonice ale muzicii populare, prin raportare la profilul sonor și expresiv. • Studii comparative și partituri comentate privind modurile diatonice modificate și alte structuri modale (inclusiv pentatonice), în repertoriul național și universal. • Fragmente muzicale pentru analiza procedeelelor de trecere în altă tonalitate (inflexiuni modulatorii, modulație în tonalități înrudite de gradul I, contrapunere). • Partituri și fișe de lucru pentru analiza și ortografierea gamei cromatice în tonalități majore și minore. • Sarcini de transpoziție (la interval, cromatică, prin chei și enarmonică), utilizând partituri și exemple din literatura muzicală. • Partituri comentate pentru analiza organizării tonal-modale, cromatice și sintactice a discursului muzical. • Fișe de analiză a structurilor sintactice muzicale (motiv, propoziție muzicală, frază, perioadă), pe baza creațiilor din repertoriul național și universal.	mod, cromatism și structurile sintactice studiate. • elaborează structuri muzicale proprii (melodice sau melodico-armonice), utilizând coerent elementele tonal-modale, cromatice și sintactice studiate. • utilizează corect terminologia specifică teoriei muzicii în descrierea fenomenelor tonal-modale, cromatice și structurale. • utilizează aplicații digitale pentru redactarea, audierea și verificarea structurilor muzicale. • aplică strategii de învățare autonomă și autoevaluare în realizarea sarcinilor specifice disciplinei.
--	---	--

	• Portofoliu de analiză muzicală, incluzând fișe de lucru, partituri adnotate și aplicații ale transpoziției și cromatismului. • Aplicații digitale și software de notație muzicală pentru redactarea, audierea, analiza și verificarea structurilor tonal-modale, cromatice și sintactice. • Resurse digitale interactive pentru monitorizarea progresului, autoevaluare și organizarea portofoliului personal de învățare. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Matematică</i>: utilizarea relațiilor proporționale, a simetriei și a structurilor ordonate în înțelegerea organizării tonal-modale, a cromatismului și a transpoziției; <i>produs</i>: fișă de analiză a relațiilor intervalice și a transpoziției. • <i>Istoria muzicii</i>: valorificarea cunoștințelor despre stilurile și epocile muzicale pentru explicarea utilizării modurilor, cromatismului și modulației în repertoriul național și universal; <i>produs</i>: partitură comentată sau fișă de analiză stilistică. • <i>Literatura universală și română</i> (sau <i>Limba și literatura română</i>, în funcție de denumirea oficială din planul-cadru): utilizarea conceptelor privind structura și expresivitatea discursului artistic pentru analiza organizării sintactice a discursului muzical; <i>produs</i>: analiză comparativă a structurii unui text și a unui fragment muzical.	
--	---	--

	• TIC: utilizarea aplicațiilor de notație muzicală, redare și analiză pentru redactarea, verificarea și compararea structurilor tonal-modale și cromatice; <i>produs:</i> partitură digitală adnotată sau portofoliu digital. Temă cross-curriculară: • Educație interculturală prin valorificarea patrimoniului cultural și a diversității expresiilor muzicale. Integrarea noilor educații educații: • <i>Educația pentru valori:</i> valorizarea patrimoniului muzical național și universal prin analiza și aprecierea diversității limbajelor muzicale (tonal, modal și cromatic), reflectată în partituri comentate, portofolii de analiză și recomandări culturale argumentate. Terminologie specifică: mod major dublu armonic; mod minor dublu armonic; tonalități enarmonice; mod diatonic modificat; pentatonică majoră; pentatonică minoră; mod mărit; mod micșorat; inflexiune modulatorie; modulație; cromatism; gamă cromatică; transpoziție enarmonică; perioadă muzicală.	
Finalitățile învățării la disciplina Teoria muzicii – clasa a X-a		
La finele clasei a X-a, elevul/eleva: 1. <i>utilizează</i> elementele fundamentale ale limbajului muzical și terminologia specifică în activități de citire, scriere și analiză muzicală, pentru înțelegerea organizării sistemului de notație și a relațiilor dintre componentele limbajului muzical, manifestând rigoare, atenție și interes pentru cunoaștere. 2. <i>explică</i> relațiile dintre parametrii sunetului, notația muzicală și organizarea ritmico-melodică în contexte muzicale accesibile, pentru înțelegerea funcționării limbajului muzical, manifestând curiozitate, disciplină intelectuală și precizie.		

3. *analizează* structuri ritmico-melodice, tonal-modale, intervalice și acordice în fragmente muzicale reprezentative, pentru identificarea relațiilor de organizare a discursului muzical, manifestând rigoare, spirit analitic și sensibilitate artistică.
4. *interpretează* organizarea tonal-modală, cromatică și sintactică a discursului muzical prin raportare la contextul stilistic și cultural al creațiilor muzicale, pentru explicarea expresivității acestora, manifestând discernământ estetic, respect pentru diversitate și deschidere culturală.
5. *aplică* principiile limbajului muzical în activități de construire, scriere și reprezentare a structurilor ritmico-melodice, intervalice și acordice, pentru utilizarea conștientă și funcțională a cunoștințelor teoretice, manifestând precizie, perseverență și responsabilitate.
6. *elaborează* structuri muzicale proprii prin utilizarea elementelor tonal-modale, cromatice și sintactice studiate, pentru dezvoltarea creativității și a gândirii muzicale, manifestând inițiativă, coerență și sensibilitate artistică.
7. *utilizează* aplicații și resurse digitale pentru redactarea, analiza, verificarea și documentarea structurilor muzicale, în contexte de învățare și autoevaluare, pentru eficientizarea procesului de învățare, manifestând autonomie, responsabilitate și integritate academică.
8. *valorifică* limbajul muzical în aprecierea argumentată a patrimoniului muzical național și universal și a diversității expresiilor muzicale, pentru dezvoltarea culturii muzicale și a dialogului intercultural, manifestând respect, deschidere și sensibilitate estetică.
9. *aplică* strategii de învățare autonomă și autoevaluare în realizarea sarcinilor specifice disciplinei, pentru monitorizarea propriului progres și dezvoltarea competențelor muzicale, manifestând responsabilitate, perseverență și reflecție critică.

Bibliografie

Lucrări de specialitate relevante pentru disciplina Teoria muzicii

1. Bughici, D. *Dicționar de forme și genuri muzicale*. București: Editura Muzicală, 1978.
2. Giuleanu, V. *Curs de teoria muzicii însoțit de solfegii aplicative*. București: Editura Fundației România de Măine, 2003.
3. Giuleanu, V. *Principii fundamentale în teoria muzicii*. București: Editura Muzicală, 1975.

4. Giuleanu, V., Iușceanu V. *Tratat de teoria muzicii, Vol I-II*. București: Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., 1962.
5. Țurcanu, L., Doga, E. *Teoria muzicii*. Chișinău, 1991.
6. Șorban, E. *Teoria muzicii și solfegiu*. Chișinău: Editura Lumina, 2005.
7. Vancea, Z. *Dicționar de termeni muzicali*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1984.
8. Алексеев, Б. *Задачи по гармонии*. Москва: Музыка, 1976.
9. Вахромеев, В. *Элементарная теория музыки*. Москва: Музыка, 1988.
10. Дубовский, И., Евсеев, С., Способин, И., Соколов, В. *Учебник гармонии*. Москва: Музыка, 1985.
11. Мазель, Л. *Практический курс элементарной теории музыки*. Москва: Музыка, 1986.
12. Назайкинский, Е. *Логика музыкальной композиции*. Москва: Музыка, 1982.
13. Способин, И. *Элементарная теория музыки*. Москва: Музыка, 1984.
14. Фридкин, Г. *Практическое руководство по музыкальной грамоте*. Москва: Музыка, 1988.
15. Хвостенко, В. *Задачи и упражнения по элементарной теории музыки*. Москва: Музыка, 1973.
16. Холопов, Ю. *Теоретические основы музыки*. Москва: Музыка, 2002.

DISCIPLINA ARMONIA

I. CONCEPȚIA DISCIPLINEI ARMONIA

Disciplina Armonie, studiată în clasele a XI-a și a XII-a în cadrul profilului Muzică, este integrată în aria curriculară Arte și este elaborată în concordanță cu prevederile Cadrului de Referință al Curriculumului Național (CRCN, 2025), asigurând coerența cu profilul absolventului/absolventei și cu competențele-cheie definite la nivel național și european. Centrată pe elev/elevă, disciplina urmărește formarea competențelor de înțelegere, analiză și aplicare a limbajului armonic în contexte muzicale diverse, valorificând armonia ca fundament al gândirii muzicale și ca instrument de exprimare artistică. Prin competențele specifice, conținuturile și activitățile de învățare, disciplina contribuie la dezvoltarea sensibilizării și expresiei culturale, a comunicării în limbaj muzical, a competențelor personale și sociale și a învățării autonome. Totodată, susține gândirea critică, rezolvarea de probleme și transferul achizițiilor în contexte interpretative, creative și analitice.

Viziunea disciplinei: Disciplina Armonie reprezintă spațiul educațional în care gândirea muzicală se structurează logic, creativ și expresiv, oferind elevului/elevei instrumentele necesare pentru înțelegerea organizării sonore a discursului muzical și pentru valorificarea conștientă a limbajului tonal-funcțional. Disciplina formează absolventul/absolventa capabil(ă) să analizeze și să aplice principiile armoniei în interpretare, creație, improvizație și lectură muzicală, manifestând rigoare intelectuală, sensibilitate artistică și autonomie în învățare.

Misiunea disciplinei: Disciplina Armonie are misiunea de a dezvolta competențele de organizare și interpretare a fenomenului muzical prin înțelegerea relațiilor funcționale dintre sunete, acorduri și structuri armonice, contribuind la formarea gândirii analitice, a culturii stilistice și a capacității de exprimare artistică. Disciplina sprijină dezvoltarea intelectuală, etică, estetică și profesională a elevului/elevei, pregătindu-l/pregătind-o pentru studiul aprofundat al muzicii și pentru integrarea activă în viața culturală și artistică.

Curriculumul disciplinei Armonie este aliniat cu CRCN 2025 și reflectă contribuția disciplinei la dezvoltarea competențelor-cheie definite în Codul educației al Republicii Moldova, atât în mod direct – prin formularea competențelor specifice și selectarea conținuturilor – cât și indirect, prin activități de învățare transversale și interdisciplinare.

Competențe-cheie (Codul Educației)	Contribuția disciplinei Armonie
a) Comunicare în limba română, citire, scriere și înțelegere a mesajului	Utilizarea corectă și adecvată a terminologiei muzicale în analiza, argumentarea și explicarea fenomenelor armonice; formularea clară a constatărilor privind structura și funcționalitatea discursului muzical.

b) Comunicare în limba maternă și multilingvism	Operarea cu terminologia muzicală de circulație internațională; familiarizarea cu noțiuni și concepte utilizate în practicile muzicale europene.
c) Competențe digitale, siguranță pe internet, securitate cibernetică	Utilizarea aplicațiilor de notație muzicală, a resurselor audio, a partiturilor digitale și a platformelor educaționale pentru analiză, audiție comparată și exersare; respectarea eticii digitale și a drepturilor de autor.
d) Competențe personale, sociale și de a învăța să înveți	Dezvoltarea disciplinei intelectuale, a perseverenței în rezolvarea sarcinilor, a autoorganizării în procesul de studiu, a reflecției asupra propriilor erori și a capacității de transfer al cunoștințelor în contexte noi.
e) Competențe civice, juridice și de protejare a mediului	Respectarea normelor de integritate academică, utilizarea responsabilă a surselor, valorizarea patrimoniului muzical național și universal; participarea la activități educaționale și culturale în spiritul responsabilității și al respectului reciproc.
f) Competențe de sensibilizare și expresie culturală	Înțelegerea stilurilor muzicale prin prisma limbajului armonic; dezvoltarea gustului estetic, a sensibilității față de expresia artistică și a capacității de valorizare a patrimoniului muzical.

Concepția disciplinei Armonie integrează următoarele **principii educaționale**, în conformitate cu paradigmele moderne ale educației și cu cerințele CRCN 2025:

Principiul cunoașterii științifice: conținuturile disciplinei reflectă achizițiile fundamentale și actuale ale teoriei muzicii, ale armoniei funcționale, ale analizei muzicale și ale pedagogiei muzicale, asigurând validitatea și coerența achizițiilor elevului.

Principiul funcționalității cunoștințelor: cunoștințele teoretice despre acorduri, funcții, relații tonale, structuri armonice sunt aplicate în contexte concrete: analiză armonică, armonizarea melodiei, scriitură, acompaniament, interpretare.

Principiul sistematizării și continuității: conținuturile sunt organizate logic și progresiv pe clasele XI–XII, de la relațiile armonice de bază la structuri mai complexe și procedee stilistice avansate, asigurând coerența verticală a învățării.

Principiul individualizării și diferențierii: sarcinile de învățare sunt adaptate nivelului de pregătire al elevului, ritmului propriu de lucru și particularităților specialității muzicale, fiind prevăzute exerciții cu grade diferite de complexitate.

Principiul corelării dintre teorie și practică: studiul armoniei nu este abordat ca un demers abstract, ci în conexiune permanentă cu audiția, analiza partiturii, interpretarea, experiența artistică nemijlocită.

Principiul stimulării gândirii critice și creativității: analiza variantelor armonice, compararea soluțiilor, argumentarea alegerilor și elaborarea unor rezolvări proprii dezvoltă flexibilitatea gândirii și inițiativa artistică.

Principiul autoevaluării și evaluării formative: feedback continuu, analiza greșelilor, corectarea conștientă și reflecția asupra propriului progres contribuie la formarea autonomiei intelectuale și a capacității de autoperfecționare.

Disciplina Armonie deține un caracter distinctiv în ansamblul disciplinelor de profil, întrucât reprezintă disciplina care structurează în mod sistemic gândirea muzicală și explică mecanismele interne ale limbajului sonor. Ea oferă fundamentul teoretic necesar pentru înțelegerea logicii discursului muzical și pentru transferul conștient al cunoștințelor în interpretare, analiză, creație și pedagogie muzicală. Prin aceasta, disciplina devine un spațiu privilegiat de formare a gândirii abstracte, a rigorii analitice și a expresivității conștiente.

Curriculumul disciplinei Armonie este construit pe domeniul armoniei tonal-funcționale diatonice, cromatismul și modulația fiind rezervate nivelului aprofundat de studiu. Delimitarea reprezintă o opțiune curriculară asumată, determinată de resursele temporale disponibile, de statutul Armoniei ca disciplină-suport în cadrul profilului și de necesitatea verificării practice a fiecărei achiziții teoretice. În consecință, analiza armonică se realizează pe fragmente accesibile nivelului de pregătire al elevului, iar raportarea la contextul stilistic are caracter orientativ.

Contribuția disciplinei la dezvoltarea intelectuală, etică, civică și profesională a elevului:

- Intelectuală: analiza structurilor armonice, identificarea relațiilor funcționale, compararea procedeelelor stilistice și argumentarea soluțiilor dezvoltă gândirea logică, critică, analitică și reflexivă.
- Etică: respectarea regulilor de lucru, integritatea în utilizarea surselor, asumarea responsabilă a propriilor răspunsuri și acceptarea feedbackului formează rigoare, onestitate și disciplină intelectuală.
- Civică: valorizarea creației componistice naționale și universale, înțelegerea patrimoniului muzical și participarea la activități culturale contribuie la formarea conștiinței culturale și a apartenenței la comunitate.
- Profesională: competențele de analiză, armonizare, recunoaștere stilistică și aplicare practică a limbajului armonic constituie o bază esențială pentru formarea viitorului interpret, pedagog, dirijor, compozitor sau muzicolog.

Disciplina Armonie promovează un **sistem de valori integrat**, reflectat în competențe specifice, unități de competență, unități de conținut, rezultate ale învățării, în concordanță cu profilul absolventului din CRCN 2025:

Valori legate de cunoaștere și gândire critică: curiozitatea și deschiderea spre înțelegerea profundă a fenomenului muzical; rigoarea intelectuală în analiza și aplicarea conceptelor; gândirea critică și independența în formularea concluziilor; capacitatea de reflecție și perspectivă în construirea propriei identități muzicale.

Valori personale și sociale: responsabilitate și perseverență în activitatea de studiu; disciplină intelectuală; încredere în propriile capacități; respect pentru diversitatea soluțiilor artistice; disponibilitate pentru cooperare, dialog și învățare reciprocă.

Valori naționale: respectul pentru patrimoniul muzical național; valorizarea creației compozitorilor naționali; cultivarea identității culturale și a apartenenței la spațiul valorilor naționale prin studierea și înțelegerea limbajului muzical specific.

Valori general-umane: frumosul și expresia artistică drept repere ale formării; adevărul și claritatea în gândire; integritatea în activitatea intelectuală; deschiderea interculturală; respectul pentru diversitatea expresiei artistice și pentru patrimoniul universal.

În curriculumul disciplinei Armonie, cele mai relevante noi educații, integrate infuzional în competențe specifice, unități de conținut și activități de învățare, sunt:

Educația pentru valori (corelare puternică): disciplina formează rigoarea, onestitatea intelectuală, responsabilitatea și respectul pentru adevărul științific și artistic, prin analiza argumentată și utilizarea corectă a limbajului muzical.

Educația pentru gândire critică și cultură academică (corelare puternică): analiza relațiilor armonice, compararea soluțiilor, argumentarea și autoevaluarea dezvoltă capacitatea de analiză, reflecția și autonomia în învățare.

Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială (corelare medie): utilizarea programelor de notație, a resurselor digitale și a aplicațiilor educaționale susține învățarea activă, cu accent pe utilizarea etică și responsabilă a tehnologiilor.

Educația pentru cetățenie globală (corelare medie): studiul limbajului muzical universal și al creațiilor din diferite epoci și spații culturale dezvoltă înțelegerea diversității culturale și deschiderea spre dialog intercultural.

Educația pentru sănătate și stare de bine (corelare redusă, dar relevantă): organizarea echilibrată a activităților intelectuale, gestionarea efortului cognitiv și menținerea echilibrului emoțional în procesul de învățare contribuie la formarea unui stil de muncă sănătos.

Curriculumul disciplinei Armonie este aliniat cu strategiile naționale de dezvoltare a educației, având în vedere incluziunea, echitatea și dezvoltarea durabilă, și contribuie la formarea capitalului uman prin competențe relevante pentru secolul XXI.

Disciplina respectă dreptul la educație prin:

- asigurarea accesului echitabil la învățare pentru toți elevii, indiferent de nivelul inițial de pregătire, specialitate sau ritm individual de învățare;

- diferențierea sarcinilor de lucru și adaptarea demersului didactic la particularitățile de vârstă, de dezvoltare și de formare muzicală ale elevilor;
- promovarea idealului educațional național – valori umane fundamentale, identitate națională și integrare europeană – prin conținuturi relevante și activități de valorizare a patrimoniului muzical.

Curriculumul disciplinei Armonie este proiectat astfel încât să fie **util**, prin formarea unor competențe direct aplicabile în analiza muzicală, interpretare, acompaniament, pedagogie și creație; **flexibil**, prin posibilitatea de adaptare la nivelul clasei, la specificul specialității muzicale, la resursele instituției și la ritmul real de învățare al elevilor; relevant, prin răspunsul oferit nevoilor actuale ale educației muzicale, prin corelarea cunoașterii teoretice cu practica artistică, integrarea resurselor digitale și orientarea spre formarea competențelor transferabile.

Curriculumul este funcțional pentru toți actorii implicați: elevii dobândesc competențe muzicale și intelectuale transferabile; profesorii beneficiază de un cadru clar și flexibil de proiectare didactică; părinții și comunitatea înțeleg valoarea formativă a disciplinei prin impactul acesteia asupra dezvoltării gândirii muzicale, a culturii artistice și a pregătirii profesionale a elevului.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI *ARMONIA*

Distribuția resurselor temporale este realizată în conformitate cu Planul-cadru pentru profil Arte și structura anului școlar, asigurând echilibrul între unitățile de învățare în funcție de complexitatea și relevanța conținuturilor.

Cadrul general de administrare a disciplinei

Disciplina	Aria curriculară	Statut	Profil	Clasa	Nr. ore/săptămână	Nr. ore anual	Număr unități de învățare
Armonia	Arte	obligatorie	Muzică	XI	3	102	5
				XII	3	99	4

III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI *ARMONIA*

Competențele specifice ale disciplinei Armonie asigură coerența internă a curriculumului și continuitatea formării muzicale în clasele a XI-a și a XII-a. Acestea reflectă finalitățile majore ale studierii armoniei tonal-funcționale și sunt corelate cu:

- profilul absolventului/absolventei;
- competențele-cheie;
- dimensiunile cognitivă, auditivă, practică și atitudinală ale formării muzicale;
- învățarea interdisciplinară și valorificarea responsabilă a resurselor digitale.

Competențele specifice sunt proiectate în conformitate cu prevederile Codului educației al Republicii Moldova, cu profilul de formare al absolventului definit în Cadrul de Referință al Curriculumului Național (2025) și cu algoritmul metodologic prevăzut în Metodologia de dezvoltare a curriculumului disciplinar (2025).

În curriculum, competențele specifice sunt operaționalizate prin unități de competență, conținuturi, activități și rezultate ale învățării. Progresia formativă se realizează de la însușirea relațiilor tonal-funcționale și a normelor de bază ale scriiturii armonice la analiza și aplicarea autonomă a structurilor armonice studiate în activități de audiere, armonizare, interpretare și în contexte interdisciplinare.

CS1.	Operarea cu conceptele, terminologia și notația specifice armoniei tonal-funcționale, în explicarea relațiilor care organizează discursul armonic.
CS2.	Aplicarea regulilor armoniei funcționale în realizarea sarcinilor practice specifice, cu respectarea normelor de bază ale scriiturii armonice.
CS3.	Analiza structurilor armoniei tonal-funcționale diatonice în fragmente și lucrări reprezentative din repertoriul studiat, prin identificarea elementelor, a relațiilor funcționale și a particularităților de scriitură.
CS4.	Valorificarea achizițiilor de armonie în activități de audiere, interpretare și analiză muzicală, prin transferul acestora în contexte interdisciplinare și în practica muzicală proprie.

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE

Clasa a XI-a (102 ore)

Unitatea de învățare nr. 1.

Fundamentele limbajului armonic și trisonurile în scriitura la patru voci

Ore recomandate: 23 ore

VALORI: *rigoare, responsabilitate, curiozitate și sensibilitate estetică.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC 1.1. Utilizarea corectă a conceptelor, terminologiei, notației și cifrajului armonic în activități scrise, auditive și practice. UC 2.1. Construirea trisonurilor principale în tonalități majore și minore, în diferite așezări și poziții melodice, și realizarea succesiunilor armonice la patru voci, cu respectarea regulilor de conducere a vocilor. UC 3.1. Identificarea și analiza trisonurilor principale, a funcțiilor și a relațiilor armonice în fragmente muzicale scrise și auditive.	Concepte fundamentale / procese și relații esențiale: • Armonia ca dimensiune verticală a limbajului muzical. Sistemul tonal: tonalitate, mod, treaptă și funcție armonică. • Relațiile funcționale Tonică–Subdominantă–Dominantă; stabilitate–instabilitate și tensiune–rezolvare. • Trisonurile principale în major și minor: structură, funcție, starea melodică, pozițiile și dublarea sunetelor. • Scriitura la patru voci: tipurile de mișcare a vocilor, înlănțuirea armonică și melodică, succesiunile T–S–D–T, mutarea trisonurilor, salturile terțelor. Conținuturi aplicative / contextuale: • Glosar armonic aplicat, cu exemple notate pentru noțiunile fundamentale. • Succesiuni armonice cu utilizarea acordurilor de T, S, D notate la patru voci în tonalități majore și minore. • Fișă de analiză a trisonurilor principale în fragmente de repertoriu.	• utilizează corect terminologia, notația și cifrajul armonic de bază; • explică relațiile T–S–D și raporturile stabilitate–instabilitate și tensiune–rezolvare; • construiește trisonurile principale și determină starea melodică și pozițiile acordurilor; • realizează succesiuni cu trisonuri principale la patru voci, respectând conducerea vocilor; • identifică funcțiile T, S și D în fragmente scrise și auditive și verifică la pian soluțiile realizate; • valorifică relațiile funcționale T–S–D în activități de audiție,

UC 4.1. Valorificarea relațiilor funcționale Tonică–Subdominantă–Dominantă în activități de audiție, solfegiere și interpretare, prin transferul acestora în practica muzicală proprie.	• Succesiune armonică interpretată la pian pentru verificarea auditivă. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Solfegiu</i>: recunoașterea auditivă a funcțiilor este corelată cu notația la patru voci. • <i>Instrument special</i>: identificarea acordurilor de T, S și D în lucrările interpretate și compararea auditivă a funcțiilor acestora. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru orientare în carieră</i>: familiarizarea cu standardele de acuratețe și disciplină necesare activităților muzicale profesionale. Terminologie specifică: armonie tonal-funcțională; funcție armonică; Tonică (T); Subdominantă (S); Dominantă (D); stabilitate–instabilitate; tensiune–rezolvare; trison principal; stare directă; așezare; poziție largă; poziție strânsă; stare melodică; dublare; înlănțuire armonică; înlănțuire melodică; mutarea acordului; Fișă cu armonizare salturile terțelor.	sofegiere și interpretare a repertoriului propriu.
Unitatea de învățare nr. 2. Structura de perioadă, cadențele și cvartsextacordul cadențial Ore recomandate: 19 ore VALORI: <i>rigoare, gândirea critică, responsabilitate și sensibilitate estetică.</i>		
UC 1.2. Explicarea rolului funcțional al cadențelor și al	Concepte fundamentale / procese și relații esențiale:	• delimitează frazele și explică rolul punctelor cadențiale;

cvartsextacordului cadențial în realizarea raportului tensiune–rezolvare. UC 2.2. Realizarea formulelor cadențiale la patru voci, pornind de la un bas sau de la un sopran dat, cu utilizarea corectă a cvartsextacordului cadențial. UC 3.2. Identificarea și analiza tipurilor de cadențe în raport cu rolul acestora în articularea, continuarea și încheierea discursului muzical. UC 4.2. Valorificarea analizei cadențiale în activități de audiere, interpretare și argumentare a expresiei muzicale.	• Fraza și perioada – repere elementare de articulare a discursului muzical. • Semicadența și cadența finală; cadențele autentice – perfecte și imperfecte – și cadențele plagale și rolul cadențelor în articularea și încheierea discursului muzical. • Cvartsextacordul cadențial: structură, rol funcțional, poziție metrică, dublarea basului, pregătire și rezolvare. Conținuturi aplicative / contextuale: • Schema punctelor cadențiale dintr-un fragment muzical, cu delimitarea orientativă a frazelor. • Formule cadențiale completate la patru voci pornind de la sopran sau bas. • Partitură adnotată cu funcții, tipuri de cadențe și cvartsextacord cadențial. • Interpretarea la pian și compararea auditivă a efectelor de suspensie, continuare și încheiere produse de diferite formule cadențiale. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Ansamblu coral:</i> corelarea cadențelor cu frazarea, respirația și expresia interpretativă. • <i>Solfegiu:</i> recunoașterea auditivă a efectelor de suspensie și încheiere produse de formulele cadențiale. Terminologie specifică: frază; perioadă; punct cadențial; formulă cadențială; semicadență; cadență finală; cadență autentică perfectă; cadență autentică imperfectă; cadență	• identifică și clasifică cadențele și semicadențele în exemple scrise și auditive; • completează formule cadențiale la patru voci, pornind de la un bas sau de la o linie melodică dată în vocea de sopran; • utilizează corect cvartsextacordul cadențial și argumentează rezolvarea acestuia; • valorifică analiza cadențială în activități de audiere și interpretare.
--	---	---

	plagală; cvartsextacord cadențial; poziție metrică; pregătire; rezolvare.	
Unitatea de învățare nr. 3. <i>Sextacordurile trisonurilor principale și cvartsextacordurile de trecere</i> Ore recomandate: 20 ore VALORI: <i>rigoare, autonomie, perseverență și responsabilitate.</i>		
UC 1.3. Explicarea structurii și a rolului funcțional al răsturnărilor trisonurilor principale în asigurarea continuității discursului armonic. UC 2.3. Realizarea succesiunilor armonice la patru voci cu sextacorduri și cvartsextacorduri de trecere și auxiliare, cu respectarea normelor de conducere a vocilor. UC 3.3. Identificarea și analiza răsturnărilor trisonurilor principale, a poziției basului și a mișcării vocilor în fragmente muzicale scrise și auditive. UC 4.3. Valorificarea răsturnărilor trisonurilor principale în activități de audiere, interpretare, analiză și în practica muzicală proprie.	Concepte fundamentale / procese și relații esențiale: • Sextacordurile trisonurilor principale: structură, cifraj, dublarea sunetelor, conducerea vocilor, înlănțuiri și contexte funcționale. • Cvartsextacordurile de trecere și auxiliare: structură, cifraj, dublare, condiții de utilizare și formule specifice. • Rolul răsturnărilor în realizarea unei linii melodice coerente a basului și în asigurarea continuității discursului armonic. Conținuturi aplicative / contextuale: • Succesiuni armonice la patru voci cu acorduri în stare directă și în răsturnări. • Linie melodică dată în vocea de sopran, armonizată cu sextacorduri și cvartsextacorduri. • Succesiune acordică cu includerea cvartsextacordurilor de trecere și auxiliare interpretată la pian. Conținuturi interdisciplinare:	• construiește și notează corect sextacordurile și cvartsextacordurile trisonurilor principale; • utilizează corect cifrajul răsturnărilor în exemplele date; • identifică starea și funcția armonică a acordurilor în fragmente muzicale scrise și auditive; • armonizează un bas sau o linie melodică dată în vocea de sopran, utilizând răsturnările adecvate; • utilizează corect cvartsextacordurile de trecere și auxiliare în succesiuni la patru voci; • interpretează la pian succesiunile realizate și verifică auditiv coerența acestora; • explică rolul răsturnărilor în continuitatea discursului armonic și valorifică aceste achiziții în repertoriul studiat.

	• <i>Solfegiu:</i> corelarea auditivă a liniei basului cu acordurile în stare directă și în răsturnări, în contexte tonale accesibile. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru orientare în carieră:</i> dezvoltarea disciplinei, preciziei, autonomiei și capacității de autoevaluare necesare activității muzicale specializate. Terminologie specifică: răsturnare; stare directă; sextacord; cvartsextacord; cvartsextacord de trecere; cvartsextacord auxiliar; cifraj armonic; linia basului	
Unitatea de învățare nr. 4. Septacordul dominantei și răsturnările acestuia Ore recomandate: 20 ore VALORI: responsabilitate, perseverență, cooperare și gândire critică.		
UC 1.4. Explicarea structurii, cifrajului și funcționalității septacordului de dominantă și a răsturnărilor sale. UC 2.4. Realizarea armonizărilor la patru voci cu septacordul de dominantă și răsturnările acestuia, cu respectarea normelor de conducere a vocilor. UC 3.4. Identificarea și analiza pregătirii, utilizării și rezolvării	Concepte fundamentale / procese și relații esențiale: • Septacordul de dominantă: structură, cifraj, funcție armonică, formă completă și incompletă, precum și rolul septimei acordului. • Disonanța acordică în structura septacordului de dominantă: rolul septimei acordului, pregătirea și rezolvarea acesteia; raportul disonanță–tensiune–rezolvare. • Răsturnările septacordului de dominantă – D65, D43 și D2: structură, cifraj și particularitățile rezolvării.	• construiește și notează corect D7, D65, D43 și D2 în tonalități majore și minore; • explică structura, cifrajul și rolul funcțional al septacordului de dominantă și al răsturnărilor sale; • armonizează un bas sau o linie melodică dată în vocea de sopran, utilizând D7 și răsturnările acestuia;

septacordului de dominantă și a răsturnărilor sale în fragmente muzicale scrise și auditive. UC 4.4. Valorificarea septacordului de dominantă în activități de audiție, interpretare și în elaborarea responsabilă a unor produse muzicale digitale.	• Rolul septacordului de dominantă în intensificarea tensiunii armonice și realizarea raportului tensiune–rezolvare. Conținuturi aplicative / contextuale: • Armonizarea la patru voci a unui bas cifrat sau a unei linii melodice date în vocea de sopran, cu utilizarea D7 și a răsturnărilor sale. • Partitură comentată cu cifraj, pregătire și rezolvare a septacordului de dominantă. • Succesiuni armonice cu includerea D7 și răsturnărilor acestuia, interpretate la pian. • Variantă digitală a unei armonizări, cu redare audio/MIDI. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Solfegiu:</i> recunoașterea auditivă a sonorității septacordului de dominantă și corelarea răsturnărilor acestuia cu mișcarea liniei basului. • <i>TIC:</i> utilizarea aplicațiilor de notație muzicală pentru realizarea, redarea și verificarea armonizărilor. Tema cross-curriculară: • <i>Alfabetizarea digitală și comunicarea culturală:</i> valorificarea aplicațiilor de notație muzicală și redare audio în elaborarea, verificarea și prezentarea soluțiilor de armonizare.	• respectă particularitățile de pregătire și rezolvare ale fiecărei forme a septacordului de dominantă; • identifică și analizează D7, D65, D43 și D2 în exemple scrise și auditive; • interpretează la pian succesiuni cu septacordul de dominantă și verifică auditiv coerența acestora; • elaborează și prezintă responsabil un produs muzical digital, indicând sursele utilizate și respectând drepturile de autor și principiile integrității academice.
--	--	---

	<i>Integrarea noilor educații:</i> • <i>Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială:</i> utilizarea etică și responsabilă a aplicațiilor digitale și, după caz, a instrumentelor bazate pe inteligență artificială; verificarea critică a rezultatelor și menționarea transparentă a sprijinului tehnologic utilizat. <i>Proiect interdisciplinar recomandat:</i> „Septacordul de dominantă între auz, partitură și interpretare”. <i>Produsul final:</i> Prezentare multimedia care include fragmente de partituri analizate, exemple audio, un exercițiu de armonizare, o scurtă interpretare la pian și indicarea aplicațiilor și a surselor utilizate. <i>Discipline asociate:</i> Solfegiu; Instrument special; Teoria muzicii; TIC. <i>Terminologie specifică:</i> septacordul Dominantei (D7); formă completă; formă incompletă; D65; D43; D2; septima acordului; pregătire; rezolvare.	
Unitatea de învățare nr. 5. <i>Trisonurile secundare ale treptelor II și IV. Procedee de extindere a discursului armonic</i> Ore recomandate: 20 ore VALORI: creativitate, autonomie, deschidere și responsabilitate.		

UC 1.5. Explicarea structurii, funcționalității și contextelor de utilizare a trisonurilor treptelor II și VI, a răsturnărilor acestora și a acordurilor specifice majorului armonic. UC 2.5. Realizarea armonizărilor la patru voci cu trisonuri principale și secundare, prin aplicarea adecvată a cadenței întrerupte și a succesiunii întrerupte. UC 3.5. Identificarea și analiza acordurilor treptelor II și VI, a procedeele de extindere armonică și a particularităților majorului armonic în fragmente muzicale scrise și auditive. UC 4.5. Valorificarea acordurilor secundare și a procedeele studiate în audierea, analiza și interpretarea repertoriului și în practica muzicală proprie.	Concepte fundamentale / procese și relații esențiale: • Trisonurile secundare ale treptelor II și VI și răsturnările acestora – II, II6, VI și VI6: structură, cifraj, funcție, dublare și contexte de utilizare. • Bifuncționalitatea acordului treptei a VI-a, în contextele armonice studiate. • Cadența întreruptă și succesiunea întreruptă: structură, funcționalitate și rol în amânarea rezolvării armonice. • Majorul armonic: treapta a VI-a coborâtă, influența acesteia asupra acordurilor grupului subdominantei și particularitățile de culoare armonică. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișă de armonizare la patru voci a unui bas cifrat sau a unei linii melodice date, cu trisonuri și sextacorduri principale și secundare. • Fișă de analiză a cadenței întrerupte și a succesiunii întrerupte. • Partitură adnotată cu cifrajul acordurilor II, II6, VI, VI6 și al acordurilor specifice majorului armonic. • Set comparativ de două variante de armonizare, însoțit de verificarea auditivă la pian. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii</i>: identificarea și analiza acordurilor secundare în fragmente din repertoriul studiat, prin raportare orientativă la particularitățile limbajului armonic al epocii și al compozitorului.	• explică funcția și contextele de utilizare ale acordurilor treptelor II și VI; • construiește și notează corect II, II6, VI și VI6 în tonalități majore și minore; • armonizează un bas cifrat sau o linie melodică dată în vocea de sopran, utilizând adecvat II, II6, VI și VI6; • identifică și analizează acordurile treptelor II și VI în fragmente muzicale scrise și auditive; • diferențiază cadența întreruptă de succesiunea întreruptă și explică rolul acestora în amânarea rezolvării; • identifică particularitățile funcționale și sonore ale majorului armonic; • compară, prin interpretare la pian, două variante de armonizare și argumentează alegerea realizată; • aplică autonom achizițiile referitoare la acordurile secundare în
---	---	--

	Terminologie specifică: trison secundar; treapta a II-a; II; II6; treapta a VI-a; VI; VI6; funcție armonică; bifuncționalitate; cadență întreruptă; succesiune întreruptă; major armonic; treapta a VI-a coborâtă; culoare armonică; amânarea rezolvării.	analiza și interpretarea repertoriului studiat.
Finalitățile de învățare la Armonie – Clasa a XI-a		
La finele clasei a XI-a elevul/eleva: 1. <i>utilizează</i> corect conceptele, terminologia, notația și cifrajul specifice armoniei tonal-funcționale în explicarea structurii și a funcției acordurilor, răsturnărilor și cadențelor studiate; 2. <i>explică</i> relațiile de stabilitate–instabilitate și tensiune–rezolvare în contexte muzicale scrise și auditive, formulând argumente adecvate din punct de vedere muzical; 3. <i>realizează</i> armonizări la patru voci, pornind de la un bas sau de la o linie melodică dată în vocea de sopran, utilizând trisonuri principale și secundare, răsturnările acestora și septacordul de dominantă, cu respectarea normelor de bază ale scriiturii armonice; 4. <i>verifică</i> și corectează soluțiile de armonizare prin analiză, audiție și interpretare la pian, justificând modificările efectuate prin raportare la regulile armoniei funcționale; 5. <i>analizează</i> fragmente muzicale scrise și auditive, identificând funcțiile armonice, succesiunile acordice, răsturnările, cadențele, septacordul de dominantă și particularitățile conducerii vocilor; 6. <i>compară</i> diferite soluții de armonizare și formulează concluzii argumentate privind corectitudinea, funcționalitatea și particularitățile de scriitură ale acestora; 7. <i>corelează</i> funcțiile armonice și cadențele cu delimitarea frazelor, cu frazarea și cu expresivitatea fragmentelor studiate, valorificând rezultatele analizei în argumentarea unor opțiuni interpretative adecvate caracterului lucrării; 8. <i>aplică</i> achizițiile dobândite la disciplina Armonie în activități specifice disciplinelor Solfegiu, Ansamblu coral și Instrument special; 9. <i>elaborează</i> și prezintă un produs interdisciplinar care integrează analiza armonică, audiția, interpretarea și utilizarea resurselor digitale, respectând principiile integrității academice și ale utilizării responsabile a tehnologiei.		

Clasa a XII-a (99 ore)

Unitatea de învățare nr. 1.

Septacordul treptei a II-a și septacordul de sensibilă în discursul armonic

Ore recomandate: 28 ore

VALORI: *rigoare, perseverență, responsabilitate și sensibilitate estetică.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultatele învățării (Elevul/eleva:)
UC 1.1. Explicarea structurii, cifrajului și funcționalității septacordului treptei a II-a, ale septacordului de sensibilă și ale răsturnărilor acestora. UC 2.1. Realizarea armonizărilor la patru voci prin utilizarea septacordului treptei a II-a, a septacordului de sensibilă și a răsturnărilor acestora, cu respectarea normelor de conducere a vocilor. UC 3.1. Identificarea și analiza septacordului treptei a II-a, a septacordului de sensibilă și a răsturnărilor acestora, evidențiind particularitățile de pregătire și rezolvare.	Concepte fundamentale / procese și relații esențiale: - Septacordul treptei a II-a și septacordul de sensibilă (VII7): structură, cifraj și funcție. - Răsturnările septacordului treptei a II-a și ale septacordului de sensibilă. - Particularitățile pregătirii și rezolvării celor două septacorduri și ale răsturnărilor studiate. - Manifestarea disonanței în structura celor două septacorduri; raportul disonanță–tensiune–rezolvare. - Utilizarea II65, II2 și VII43 în succesiuni funcționale și formule cadențiale specifice. Conținuturi aplicative / contextuale: - Fișă de armonizare la patru voci a unui bas cifrat sau a unei linii melodice date în vocea de sopran, cu utilizarea septacordului treptei a II-a, a septacordului de sensibilă și a răsturnărilor acestora.. - Partitură comentată privind utilizarea și rezolvarea septacordurilor treptelor II și VII.	- construiește și notează corect septacordul treptei a II-a, septacordul de sensibilă și răsturnările studiate și explică funcționalitatea acestora; - armonizează un bas cifrat sau o linie melodică dată, utilizând cele două septacorduri și răsturnările acestora și respectând normele conducerii vocilor; - identifică și analizează septacordul treptei a II-a și septacordul de sensibilă și rezolvarea lor în exemple scrise și auditive; - explică rolul disonanțelor în realizarea raportului tensiune–rezolvare;

UC 4.1. Valorificarea celor două septacorduri în activități de audiție, analiză, interpretare și în practica muzicală proprie.	• Set de succesiuni armonice cu cele două septacorduri, însoțit de verificarea auditivă la pian. • Fișă de analiză a septacordurilor treptelor II și VII într-un fragment de repertoriu. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Solfegiu:</i> recunoașterea auditivă a septacordurilor treptelor II și VII. • <i>Instrument special:</i> identificarea și analiza rolului septacordurilor treptelor II și VII în partiturile lucrărilor din repertoriul interpretat. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru valori:</i> cultivarea rigorii, perseverenței și responsabilității în analiza și realizarea produselor armonice. Terminologie specifică: septacordul treptei a II-a; septacordul de sensibilă; răsturnare; pregătirea septacordului; rezolvarea septacordului.	• interpretează la pian și verifică auditiv succesiunile realizate cu septacordul treptei a II-a, septacordul de sensibilă și răsturnările acestora; • compară rolul expresiv al septacordurilor treptelor II și VII în fragmente de repertoriu.
Unitatea de învățare nr. 2. Acorduri complexe de nonă. Nonacordul de dominată (D9) în discursul armonic tonal Ore recomandate: 21 ore VALORI: creativitate, gândire critică și responsabilitate digitală.		
UC 1.2. Explicarea structurii, cifrajului, funcției și	Concepte fundamentale / procese și relații esențiale: • Nonacordul în armonia tonal-funcțională. D9: structură, cifraj, funcție și utilizare în major și minor. Forma incompletă a D9 în scriitura la patru voci.	• explică structura, cifrajul, funcția și particularitățile utilizării D9;

particularităților de utilizare a nonacordului de dominantă. UC 2.2. Realizarea armonizărilor la patru voci cu D9, cu respectarea normelor de conducere a vocilor și de rezolvare a acordului. UC 3.2. Identificarea și analiza nonacordului de dominantă în fragmente muzicale scrise și auditive. UC 4.2. Valorificarea nonacordului de dominantă în activități de audiere, interpretare și în realizarea responsabilă a produselor muzicale digitale.	• Amplificarea disonanței și a tensiunii armonice prin includerea nonei; particularitățile pregătirii și rezolvării sunetelor disonante ale D9. • II9 – repere introductive privind structura, funcția și recunoașterea în partitură. Conținuturi aplicative / contextuale: • Fișă de armonizare la patru voci a unui bas cifrat sau a unei linii melodice date în vocea de sopran, cu utilizarea D9 • Partitură adnotată cu analiza nonacordului de dominantă (D9) și identificarea nonacordului trepteii a II-a (II9). • Set de succesiuni armonice cu D9, însoțit de verificarea auditivă la pian. • Partitură digitală a unei armonizări cu D9, însoțită de redare audio/MIDI. Conținuturi interdisciplinare: • Solfegiu: recunoașterea auditivă a sonorității D9 și a raportului tensiune–rezolvare. • Instrument special și Pian: identificarea D9 în lucrările studiate și valorificarea particularităților sale sonore în interpretare. • TIC: utilizarea aplicațiilor de notație muzicală pentru redactarea, audierea și verificarea armonizărilor cu D9. Integrarea noilor educații: • <i>Educația digitală și pentru inteligență artificială:</i> utilizarea responsabilă a aplicațiilor de notație muzicală și	• construiește D9 în tonalități majore și minore; • armonizează un bas sau o linie melodică dată, utilizând D9 și respectând normele scriiturii la patru voci; • identifică și analizează D9 în exemple scrise și auditive; • interpretează la pian și verifică auditiv succesiuni cu D9; • realizează și evaluează critic o armonizare în format digital; • recunoaște II9 și precizează structura și funcția acestuia.
--	---	---

	verificarea critică, prin analiză și audiție, a soluțiilor armonice obținute. • <i>Educația media:</i> selectarea și utilizarea responsabilă a resurselor muzicale digitale, cu indicarea surselor și respectarea drepturilor de autor. Terminologie specifică: nonacord; D9; II9; nona acordului; redare audio/MIDI.	
Unitatea de învățare nr. 3. Structuri acordice mari rar utilizate ale grupului dominantei		
Ore	recomandate:	21 ore
VALORI: autonomie, rigoare, curiozitate și sensibilitate estetică.		
UC 1.3. Explicarea structurii, cifrajului, funcționalității și contextelor de utilizare ale structurilor acordice studiate din grupul dominantei. UC 2.3. Realizarea armonizărilor la patru voci cu structurile studiate din grupul dominantei, cu respectarea normelor de conducere a vocilor și de rezolvare. UC 3.3. Identificarea și analiza structurilor acordice studiate din grupul dominantei în fragmente muzicale scrise și auditive.	Concepte fundamentale / procese și relații esențiale: • Structurile mai rar utilizate ale grupului dominantei și rolul lor în sistemul tonal. • VII6, III și III6: structură, cifraj, funcție și contexte de utilizare. • Dominanta cu sextă, D7 cu sextă și răsturnările acestora, D9 cu sextă. • Septacordul de sensibilă cu cvartă și particularitățile rezolvării. Conținuturi aplicative / contextuale: • Tabel recapitulativ privind structura, cifrajul, funcția, răsturnările și rezolvarea acordurilor studiate. • Fișă de armonizare la patru voci a unui bas cifrat sau a unei linii melodice date în vocea de sopran utiliznd structuri din grupul dominantei.	• construiește și notează corect structurile acordice studiate din grupul dominantei; • explică funcția și contextele de utilizare ale acestora; • armonizează un bas sau o linie melodică dată, utilizând adecvat structurile studiate; • identifică și analizează structurile acordice mai rar utilizate ale grupului dominantei în fragmente muzicale scrise și auditive;

UC 4.3. Valorificarea structurilor studiate în activități de audiere, analiză, interpretare și în practica muzicală proprie.	• Partitură adnotată cu cifrajul, funcția și rezolvarea structurilor acordice studiate. • Set de succesiuni armonice interpretate la pian și comparate auditiv. • Fișă de analiză a structurilor acordice din grupul dominantei utilizate rar într-un fragment de repertoriu. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii</i>: identificarea acordurilor mai rar utilizate din grupul dominantei în repertoriul muzical și raportarea acestora la contextul stilistic al lucrărilor. • <i>Instrument special</i> și <i>Pian</i>: interpretarea soluțiilor de armonizare pentru verificarea corectitudinii și a coerenței lor sonore. Terminologie specifică: VII6; III; III6; Dominantă cu sextă; D7 cu sextă; D9 cu sextă; septacord de sensibilă cu cvartă; rezolvare funcțională.	• interpretează la pian succesiunile realizate și compară efectele sonore ale diferitelor soluții; • valorifică structurile studiate în audierea, analiza și interpretarea unor fragmente din repertoriul propriu.
Unitatea de învățare nr. 4. Armonia modului minor natural și mersul frigid Ore recomandate: 29 ore VALORI: sensibilitate estetică, identitate culturală, autonomie și responsabilitate digitală.		
UC 1.4. Explicarea particularităților funcționale și expresive ale acordurilor specifice modului minor natural.	Concepte fundamentale / procese și relații esențiale: • Particularitățile funcționale și expresive ale armoniei în minor natural. • Acordurile grupului Dominantei naturale: d, d6, III^{nat.}, VII^{nat.} și VII6^{nat.}	• explică particularitățile minorului natural și compară dominantă naturală cu cea armonică;

UC 2.4. Realizarea armonizărilor la patru voci în minor natural, inclusiv prin utilizarea mersului frigid în bas și în vocea de sopran. UC 3.4. Identificarea și analiza acordurilor specifice minorului natural și a mersului frigid în fragmente muzicale scrise și auditive. UC 4.4. Valorificarea particularităților armonice ale minorului natural în activități de audiere, interpretare, analiză și în realizarea responsabilă a unui produs muzical digital.	• Relația dintre dominantă naturală, subdominantă și dominantă modului armonic. • Mersul frigid: structură, rol expresiv și variante la sopran și bas. • Culoarea armonică a minorului natural și valorificarea acesteia în audiere și interpretare. Conținuturi aplicative / contextuale: • Linie melodică dată în vocea de sopran și bas cifrat, armonizate în minor natural cu acorduri caracteristice. • Fișă comparativă a Dominantei naturale și a Dominantei modului armonic. • Partitură adnotată cu identificarea mersului frigid și comentarea rolului său expresiv. • Set de variante ale mersului frigid în bas și în vocea de sopran, însoțit de verificarea auditivă la pian. Mini-proiect digital: „De la melodie la partitură și audiere”, cuprinzând o armonizare la patru voci, partitura digitală, redarea audio/MIDI și prezentarea argumentată a soluției armonice. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii:</i> identificarea și compararea utilizării minorului natural în lucrări muzicale ale diferiților compozitori. • <i>Solfegiu:</i> recunoașterea auditivă a particularităților minorului natural și a mersului frigid.	• construiește și utilizează acordurile caracteristice minorului natural; • identifică și analizează mersul frigid în bas și în vocea de sopran; • armonizează o linie melodică sau un bas dat în minor natural; • interpretează la pian variantele realizate și apreciază efectul lor expresiv; • realizează și prezintă argumentat un mini-proiect digital, indicând sursele utilizate; • compară utilizarea structurilor armonice studiate în fragmente din repertoriu și formulează constatări argumentate privind rolul lor funcțional și expresiv.
---	--	---

	• <i>Instrument special și Pian</i>: identificarea particularităților minorului natural și a mersului frigid în partiturile lucrărilor interpretate. Tema cross-curriculară: • <i>Alfabetizarea digitală</i>: realizarea mini-proiectului digital „De la melodie la partitură și audiție”, prin utilizarea aplicațiilor de notație muzicală, redarea audio/MIDI și prezentarea digitală a soluției armonice. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială</i>: selectarea responsabilă a informațiilor, indicarea corectă a surselor și realizarea unui produs digital. Terminologie specifică: minor natural; Dominantă naturală; Dominantă armonică; d; d6; III naturală; VII natural; VII6 natural; mersul frigid.	
Finalitățile de învățare la Armonie – Clasa a XII-a		
La finele clasei a XII-a elevul/eleva: 1. <i>utilizează</i> în mod autonom conceptele, terminologia, notația și cifrajul specifice structurilor armonice studiate, explicând rolul funcțional al acestora în discursul muzical tonal; 2. <i>explică</i> relațiile dintre disonanță, tensiune–rezolvare și culoare armonică în fragmentele și lucrările studiate, utilizând un limbaj muzical riguros și clar; 3. <i>realizează</i> armonizări la patru voci, utilizând septacordul treptei a II-a și septacordul de sensibilă, nonacordul de dominantă, structuri din grupul dominantei și acorduri specifice minorului natural, cu respectarea normelor scriiturii armonice; 4. <i>elaborează</i>, compară și revizuieste variante de armonizare, selectând și argumentând soluția adecvată din punct de vedere funcțional și expresiv;		

5. *analizează* structurile armonice studiate în partituri și exemple auditive, identificând funcția, pregătirea și rezolvarea acordurilor, succesiunile armonice și particularitățile conducerii vocilor;
6. *compară* modul de utilizare a structurilor armonice studiate în lucrări din repertoriul propriu și din fragmentele analizate, formulând constatări argumentate și raportându-le orientativ la contextul stilistic al lucrărilor;
7. *corelează* organizarea armonică cu frazarea, caracterul și expresivitatea lucrărilor analizate, valorificând rezultatele analizei în argumentarea unor opțiuni interpretative adecvate caracterului și expresiei acestora;
8. *integrează* achizițiile de armonie în activități interdisciplinare de audiție, analiză, interpretare și în practica muzicală proprie;
9. *proiectează*, realizează și prezintă un produs interdisciplinar documentat, utilizând critic resursele digitale și respectând drepturile de autor și principiile integrității academice.

Bibliografie

Lucrări fundamentale, manuale de armonie, teoria muzicii și gândire muzicală

1. Aldwell, Edward; Schachter, Carl; Cadwallader, Allen. *Harmony and Voice Leading*. Ediția a IV-a. Boston: Schirmer/Cengage Learning, 2010.
2. Cociarova, Galina; Melnic, Victoria. *Armonie. Vol. I: Teoria armoniei*. Chișinău: Museum, 2001.
3. Cociarova, Galina; Melnic, Victoria. *Armonie. Vol. II: Istoria armoniei*. Chișinău: Museum, 2003.
4. Giuleanu, Victor. *Tratat de teoria muzicii*. București: Editura Muzicală, 1986.
5. Negrea, Marțian. *Tratat de armonie*. București: Editura Muzicală, 1958.
6. Pașcanu, Alexandru. *Armonia. Manual pentru clasele XI–XII, licee de muzică*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1977.
7. Piston, Walter. *Harmony*. Ediția a V-a, revizuită de Mark DeVoto. New York: W. W. Norton & Company, 1987.
8. Țurcanu, Loghin. *Armonia. Manual pentru instituțiile de învățământ muzical preuniversitar*. Chișinău: Lumina, 1983.
9. Дубовский, И.; Евсеев, С.; Способин, И.; Соколов, В. *Учебник гармонии*. Москва: Музыка, 1965.
10. Способин, И. В. *Лекции по курсу гармонии*. Москва: Музыка, 1969.
11. Тюлин, Ю. Н.; Привано, Н. Г. *Учебник гармонии*. Москва: Музыка, 1966.

Culegeri de exerciții și materiale aplicative

1. Алексеев, Б. К. *Задачи по гармонии*. Москва: Музыка, 1976.
2. Мутли, А. Ф. *Сборник задач по гармонии*. Москва: Музыка, 1986.

Resurse educaționale deschise și suporturi digitale

1. Gotham, Mark; Gullings, Kyle; Hamm, Chelsey; Hughes, Bryn; Jarvis, Brian; Lavengood, Megan; Peterson, John. *Open Music Theory. Version 2* [resursă educațională deschisă]. 2021. Disponibil la: <https://viva.pressbooks.pub/openmusictheory/> (accesat la 31.07.2026).
2. Hutchinson, Robert. *Music Theory for the 21st-Century Classroom* [resursă educațională deschisă]. University of Puget Sound, 2017–. Disponibil la: <https://musictheory.pugetsound.edu/> (accesat la 31.07.2026).

DISCIPLINA ISTORIA MUZICII

I. CONCEPȚIA DISCIPLINEI ISTORIA MUZICII

Disciplina *Istoria muzicii* este centrată pe elev și urmărește formarea graduală a competențelor de analiză, interpretare și valorificare a fenomenului muzical în contexte cultural-istorice. Curriculumul disciplinei este aliniat cu Cadrul de Referință al Curriculumului Național (CRCN 2025), asigură coerența cu profilul absolventului/absolventei și cu competențele-cheie definite la nivel național și european.

Viziunea disciplinei: *Istoria muzicii* este spațiul educațional în care elevul/eleva înțelege muzica nu ca un conglomerat de date și compozitori, ci ca fenomen viu, integrat în contextul cultural, social și estetic al fiecărei epoci. Disciplina formează un absolvent capabil să analizeze critic creația muzicală, să contextualizeze stilistic repertoriul studiat și să valorifice patrimoniul muzical național și universal ca expresie a identității culturale și a dialogului intercultural.

Misiunea disciplinei: *Istoria muzicii* are misiunea de a dezvolta competențele de cunoaștere, analiză și valorificare a fenomenului muzical în evoluția sa istorică și stilistică, contribuind la formarea profilului absolventului prin gândire critică, sensibilitate estetică, identitate culturală și deschidere interculturală, în acord cu finalitățile învățământului liceal stabilite prin CRCN 2025.

Curriculumul disciplinei *Istoria muzicii* este aliniat cu CRCN 2025 și reflectă contribuția disciplinei la dezvoltarea competențelor-cheie definite în Codul Educației al Republicii Moldova, atât în mod direct – prin formularea competențelor specifice și selectarea conținuturilor –, cât și indirect, prin activități de învățare transversale și interdisciplinare.

Competența-cheie (Codul Educației)	Contribuția disciplinei <i>Istoria muzicii</i>
a) Comunicare în limba română	Formularea și argumentarea în scris și oral a opiniilor privind creația muzicală; utilizarea terminologiei muzicale; redactarea textelor descriptive și analitice
b) Comunicare în limba maternă și multilingvism	Utilizarea vocabularului muzical de circulație internațională; expunerea contextului multicultural al creației muzicale; analiza creațiilor în diverse limbi și tradiții culturale
c) Competențe în matematică, științe, tehnologie și inginerie	Perceperea conexiunilor muzicii cu fizica (acustica), matematica (proporții, structuri formale), istoria științei și tehnologiei în evoluția instrumentelor și producției muzicale

d) Competențe digitale	Utilizarea resurselor digitale pentru documentare (arhive audio, biblioteci online, partituri digitale); analiza critică a conținutului media muzical; respectarea eticii utilizării surselor
e) Competențe personale, sociale și de învățare să înveți	Formarea gândirii critice și independente în interpretarea fenomenelor muzicale, a autonomiei în documentare, a autoevaluării progresului; colaborarea în proiecte de cercetare
f) Competențe civice, juridice și de protejare a mediului	Conștientizarea rolului muzicii în consolidarea identității culturale și civice; valorificarea patrimoniului național; respectarea drepturilor de autor
h) Competențe de sensibilizare și expresie culturală	Identificarea creației muzicale din diverse epoci și culturi; formarea sensibilității estetice; înțelegerea muzicii ca expresie a contextului cultural și social

Concepția disciplinei *Istoria muzicii* integrează următoarele principii educaționale, în conformitate cu paradigmele moderne ale educației – constructivism, educație incluzivă, învățare centrată pe elev – și cu cerințele CRCN 2025:

- **Principiul cunoașterii științifice:** conținuturile disciplinei reflectă stadiul actual al muzicologiei și al cercetării istorico-muzicale, asigurând validitatea, actualitatea și rigoarea științifică a achizițiilor. Abordările tematice și cronologice sunt fundamentate pe surse primare și secundare relevante.
- **Principiul funcționalității cunoștințelor:** cunoașterea epocilor, stilurilor și compozitorilor nu este scop în sine, ci instrument pentru înțelegerea profundă a repertoriului studiat și pentru fundamentarea deciziilor interpretative. Legăturile cu practica muzicală autentică sunt explicite și constante.
- **Principiul sistematizării și continuității:** conținuturile sunt organizate logic și progresiv pentru clasele X-XII, asigurându-se o coerență verticală: de la cunoaștere și analiză (clasa X) spre aprofundare contextuală și comparativă (clasa XI), până la sinteză și transfer (clasa XII).
- **Principiul individualizării și diferențierii:** sarcinile de învățare sunt adaptate nivelului de pregătire al elevilor; se prevăd activități diferențiate – analiză audiologică ghidată, cercetare independentă, proiecte tematice – și resurse variate pentru elevi cu ritmuri diferite de învățare.

- **Principiul cooperării și învățării prin colaborare:** proiectele de cercetare, dezbaterile, prezentările comparative și studiile de caz realizate în echipă dezvoltă competențele sociale, comunicarea și gândirea critică colaborativă.
- **Principiul stimulării motivației și creativității:** conexiunea muzicii cu contextele istorice, sociale și culturale actuale, utilizarea resurselor digitale și a înregistrărilor audio/video, proiectele cu relevanță comunitară sporesc motivația și încurajează spiritul de inițiativă.
- **Principiul autoevaluării și evaluării formative:** portofoliile de analiză, prezentările argumentate, eseurile muzicologice și reflecțiile critice formează capacitatea de autoevaluare și de ameliorare continuă a achizițiilor.

Istoria muzicii deține un caracter distinctiv în ansamblul disciplinelor de profil, fiind disciplina care asigură contextul cultural, estetic și stilistic necesar înțelegerii profunde a muzicii. Aceasta funcționează ca disciplină integratoare, furnizând cadrul de referință pentru achizițiile dobândite la *Solfegiu*, *Teoria muzicii*, *Armonia* și *Ansamblu coral*.

Caracterul distinctiv al disciplinei rezidă în abordarea fenomenului muzical din trei perspective complementare și interdependente: perspectiva cronologică și stilistică (evoluția muzicii de la Renaștere până în contemporaneitate), perspectiva culturală și socială (muzica ca expresie a contextului istoric, social și estetic) și perspectiva analitică și critică (identificarea, descrierea și argumentarea valorii artistice a creațiilor muzicale reprezentative).

Contribuția disciplinei la dezvoltarea intelectuală, etică și civică a elevului/elevei:

- **Intelectuală:** analiza comparativă a stilurilor, identificarea influențelor și a relațiilor dintre epoci, argumentarea opiniilor muzicologice și corelarea informației cu practica interpretativă dezvoltă gândirea critică, analitică și reflexivă.
- **Etică:** respectarea drepturilor de autor în utilizarea surselor, citarea corectă a referințelor, onestitatea în redactarea lucrărilor de analiză și formarea unui comportament responsabil față de patrimoniul cultural.
- **Civică:** cunoașterea și valorificarea patrimoniului muzical național – creația compozitorilor autohtoni, muzica folclorică drept sursă a muzicii culte naționale – și a celui universal formează identitatea culturală, conștiința civică și respectul față de diversitate.

La finalul studierii disciplinei *Istoria muzicii* (clasa XII), elevul/eleva este capabil/capabilă să:

- interpreteze fenomene muzicale din diferite epoci istorice prin identificare și analiză, raportându-le la cadrul cultural, social și estetic al timpului;
- analizeze formele și genurile reprezentative ale principalelor perioade din istoria muzicii, cu referire la creația compozitorilor;
- recunoască auditiv și descriptiv lucrările studiate și compozitorii lor, utilizând un limbaj muzical adecvat;
- coreleze informațiile istorice cu practica interpretativă, fundamentând opțiuni expresive și stilistice;

- formuleze opinii argumentate privind evoluția muzicii, bazate pe informații și experiențe auditive, interpretative, de analiză și documentare;
- valorifice patrimoniul muzical național și universal, demonstrând respect față de identitatea și diversitatea culturală.

Disciplina *Istoria muzicii* promovează un sistem de valori integrat, reflectat în competențe, conținuturi, activități și evaluare, în concordanță cu profilul absolventului din CRCN 2025:

Valori legate de cunoaștere și gândire critică: curiozitatea și deschiderea spre explorarea permanentă a fenomenului muzical universal; gândirea critică și independentă în analiza creației muzicale și a contextelor culturale; prospectivitatea în înțelegerea tendințelor contemporane ale muzicii ca fenomen cultural viu.

Valori personale și sociale: responsabilitate în utilizarea surselor și în redactarea analizelor; perseverență în documentare și în formarea culturii muzicale; empatie și solidaritate prin înțelegerea diversității expresiei umane; respect pentru munca creatoare a compozitorilor; demnitate și încredere în judecățile estetice proprii.

Valori naționale: identitate culturală și apartenență prin cunoașterea și valorificarea muzicii autohtone, precum și a muzicii folclorice ca fundament al creației culte naționale; conștientizarea locului culturii naționale în patrimoniul muzical universal; reprezentarea demnă a valorilor culturale naționale.

Valori general-umane: frumosul și expresia artistică ca valoare universală; pacea și dialogul intercultural prin muzică; deschiderea și respectul față de diversitatea expresiei muzicale a omenirii; onestitatea și integritatea intelectuală în citarea surselor și în utilizarea resurselor digitale. În curriculumul disciplinei *Istoria muzicii*, cele mai relevante noi educații, integrate infuzional în competențe, conținuturi și activități, sunt:

- **Educația pentru valori** (corelare puternică): analiza creației muzicale ca expresie a contextelor culturale, sociale și valorice; formarea conștiinței identitare și a respectului față de patrimoniul cultural; selecția repertoriului cu semnificație axiologică și civică.
- **Educația pentru cetățenie globală** (corelare puternică): explorarea interdependențelor culturale prin studiul creației muzicale universale; promovarea deschiderii interculturale, a dialogului și a înțelegerii diversității expresiei artistice; contextele geopolitice și sociale ale evoluției muzicii.
- **Educația pentru media** (corelare puternică): analiza critică a surselor muzicologice, a înregistrărilor audio/video și a conținutului media cu tematică muzicală; etica citării surselor și a utilizării arhivelor digitale; elaborarea materialelor de prezentare artistică.
- **Educația pentru competențe digitale și inteligență artificială** (corelare medie): utilizarea bibliotecilor audio digitale, a bazelor de date muzicologice, a partiturilor electronice și a platformelor educaționale; utilizarea responsabilă a instrumentelor digitale și a IA în cercetare, cu accent pe etică și transparență.

- **Educația pentru egalitate și incluziune** (corelare medie): valorificarea diversității expresiei muzicale – muzica diferitelor culturi, minorități, femei compozitoare, curente marginalizate; promovarea incluziunii și a perspectivei decoloniale în abordarea istoriei muzicii.

Curriculumul disciplinei *Istoria muzicii* este aliniat cu strategiile naționale de dezvoltare a educației, având în vedere incluziunea, echitatea și dezvoltarea durabilă. Disciplina contribuie la formarea capitalului uman prin competențe relevante pentru secolul XXI, inclusiv noile educații.

Disciplina respectă dreptul la educație prin:

- asigurarea accesului echitabil la cultura muzicală pentru toți elevii, indiferent de nivelul inițial de pregătire, mediu socioeconomic sau nevoi speciale; diferențierea sarcinilor și a instrumentelor de evaluare în funcție de particularitățile elevilor;
- promovarea idealului educațional național – valorile umane fundamentale, identitatea națională și integrarea europeană – prin valorificarea patrimoniului muzical național în context universal;
- utilizarea resurselor digitale ca instrument de democratizare a accesului la cultura muzicală: înregistrări, arhive, biblioteci online disponibile tuturor elevilor, indiferent de contextul instituțional.

Curriculumul disciplinei *Istoria muzicii* este proiectat să fie:

- **Util:** formează competențe direct aplicabile în activitatea muzicală a elevului/elevei și absolventului/absolventei – contextualizarea stilistică a repertoriului studiat sau interpretat, învățarea sau cercetarea unei lucrări în contexte istorico-muzicale, valorificarea creației naționale și universale;
- **Flexibil:** permite adaptarea la nevoile specifice ale clasei, la contextul instituțional, la resursele disponibile (înregistrări, partituri, acces digital) și la ritmul de învățare al elevilor; prevede sarcini diferențiate și trasee personalizate de aprofundare;
- **Relevant:** răspunde provocărilor actuale ale educației muzicale – accesul la resurse digitale, diversitatea culturală, conexiunea muzicii cu istoria și societatea, gândirea critică – și pregătește absolvenți capabili să transmită mai departe valorile culturii muzicale naționale și universale.

Curriculumul este funcțional pentru toți actorii implicați: elevii dobândesc cultură muzicală și competențe analitice transferabile; profesorii au un cadru clar, flexibil și bine fundamentat de proiectare didactică; părinții și comunitatea recunosc valoarea formativă a disciplinei prin produsele vizibile – prezentări tematice, programe de concert documentate, eseuri muzicologice, recenzii muzicale, fișe de audiție, teste auditive, exerciții de analiză și comentariu, studii de caz, proiecte individuale și de grup, hărți conceptuale, cronologii muzicale, axe temporale, portofolii ș.a.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI *ISTORIA MUZICII*

Administrarea disciplinei Istoria muzicii este realizată în conformitate cu Planul-cadru pentru profil Arte și structura anului școlar, asigurând echilibrul între unitățile de învățare în funcție de complexitatea și relevanța conținuturilor.

Cadrul general de administrare a disciplinei:

Disciplina	Aria curriculară	Statut	Profil	Clasa	Nr. ore/săptămână	Nr. ore anual	Număr unități de învățare
Istoria muzicii	Arte	obligatorie	Muzică	X	2	68	4
				XI	2	68	3
				XII	2	66	4

III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI *ISTORIA MUZICII*

CS1.	Identificarea fenomenelor muzicale din diferite epoci istorice, prin raportarea lor la cadrul cultural, social și estetic al timpului.
CS2.	Analiza formelor și genurilor reprezentative principalelor perioade din istoria muzicii, făcând referință la creația compozitorilor.
CS3.	Recunoașterea auditivă și descriptivă a lucrărilor studiate și a compozitorilor acestora, utilizând un limbaj specific muzical.
CS4.	Operarea terminologiei caracteristice, exprimând în formă orală sau scrisă esența elementului muzical studiat.
CS5.	Corelarea informațiilor istorice cu practica interpretativă, în vederea fundamentării unor opțiuni expresive și stilistice potrivite.
CS6.	Formularea unor opinii privind evoluția muzicii, având la bază informațiile și experiențele auditive dobândite.

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE

CLASA a X-a (68 ore)

Unitatea de învățare nr. 1.

Fundamentele culturii muzicale în spațiul european: de la Antichitate la Renaștere

Ore recomandate: 20 ore

VALORI: *patrimoniul cultural; identitate culturală; respect pentru diversitatea culturală; interes pentru descoperirea fenomenului muzical.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC1.1. Identificarea caracteristicilor culturii muzicale din Antichitate, Evul Mediu și Renaștere. UC1.2. Explicarea rolului muzicii în viața socială, educativă și spirituală a societăților istorice. UC1.3. Recunoașterea instrumentelor muzicale și a formelor de expresie muzicală specifice diferitelor epoci istorice. UC1.4. Analizarea evoluției formelor și genurilor muzicale și a rolului acestora în dezvoltarea muzicii din spațiul european.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Funcțiile sociale, educative și rituale ale muzicii în Antichitate, Evul Mediu și Renaștere. • Relația dintre muzică și filosofie în viața culturală a civilizațiilor antice. • Raportul dintre muzica sacră și muzica laică în evoluția culturii muzicale europene. • Evoluția notației muzicale: de la tradiția orală antică la sistemele medievale și renascentiste de scriere muzicală. • Instrumentele muzicale ca expresie a vieții culturale și sociale în Antichitate, Evul Mediu și Renaștere. • Evoluția limbajului muzical: monodia, organizarea modală și apariția polifoniei. • Evoluția genurilor muzicale vocale medievale și renascentiste. • Patrimoniul muzical european și contribuțiile spațiului românesc (muzică la traco-geto-daci, tradiția bizantină, Școala de la Putna).	• identifică principalele caracteristici ale culturii muzicale din Antichitate, Evul Mediu și Renaștere, raportându-le la contextul istoric și cultural. • explică funcțiile sociale, educative și rituale ale muzicii în societățile Antichității, Evului Mediu și Renașterii. • explică relația dintre concepțiile filosofice și rolul muzicii în viața culturală a civilizațiilor antice. • recunoaște și diferențiază manifestările muzicii sacre și ale muzicii laice, utilizând exemple reprezentative. • recunoaște instrumentele muzicale și formele de expresie muzicală specifice diferitelor epoci istorice.

UC1.5. Descoperirea elementelor specifice tradiției muzicale din spațiul românesc. UC1.6. Formularea unor opinii argumentate despre valoarea culturală a diferitelor forme de exprimare muzicală din diferite epoci istorice.	Conținuturi aplicative / contextuale: • Audierea și recunoașterea unor exemple reprezentative de muzică din Antichitate, Evul Mediu și Renaștere. • Analiza comparativă a funcțiilor muzicii în contexte sociale, educative, religioase și ceremoniale. • Identificarea caracteristicilor muzicii sacre și laice prin audiere și observare dirijată. • Explorarea instrumentelor muzicale specifice diferitelor epoci prin imagini, materiale multimedia și surse documentare. • Observarea evoluției notației muzicale prin exemple de manuscrise și partituri istorice. • Identificarea elementelor de monodie și polifonie în creații muzicale reprezentative. • Analiza unor genuri muzicale vocale medievale și renașcentiste (cânt gregorian, motet, misă, madrigal). • Realizarea unor prezentări, portofolii sau hărți conceptuale privind evoluția culturii muzicale europene și contribuțiile spațiului românesc. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istorie</i>: contextul politic, social și cultural al Antichității, Evului Mediu și Renașterii. • <i>Filosofie</i>: concepțiile despre muzică la Pitagora, Platon și Aristotel. • <i>Limba și literatura română</i>: relația dintre text și muzică în creațiile vocale medievale și renașcentiste.	• explică principalele etape ale evoluției notației muzicale și rolul acesteia în conservarea și transmiterea creației muzicale. • recunoaște instrumente muzicale reprezentative și rolul acestora în practicile muzicale ale diferitelor epoci istorice. • compară caracteristicile monodiei și polifoniei. • identifică genurile muzicale vocale reprezentative ale Evului Mediu și Renașterii. • descoperă elementele specifice tradiției muzicale din spațiul românesc. • argumentează, utilizând terminologia specifică, contribuția patrimoniului muzical european și a spațiului românesc la dezvoltarea culturii muzicale.
---	---	--

	Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru patrimoniu cultural:</i> cunoașterea și valorificarea patrimoniului muzical european și românesc. • <i>Educație digitală:</i> utilizarea resurselor multimedia, a bibliotecilor digitale și a arhivelor audio pentru documentare și explorare muzicală. Terminologie specifică: monodie, polifonie, contrapunct, mod, notație muzicală, notație neumatică, cânt gregorian, muzică sacră, muzică laică, motet, misă, madrigal, tradiție bizantină, manuscris muzical, partitură muzicală, instrument muzical, gen muzical.	
Unitatea de învățare nr. 2. Barocul muzical: fundamentarea limbajului și a genurilor muzicale Ore recomandate: 14 ore VALORI: <i>patrimoniu cultural; identitate culturală; respect pentru tradiții muzicale; sensibilitate estetică.</i>		
UC2.1. Identificarea trăsăturilor stilului muzical baroc și a principalelor genuri vocale și instrumentale ale epocii. UC2.2. Recunoașterea contribuțiilor compozitorilor reprezentativi ai barocului la dezvoltarea limbajului și genurilor muzicale. UC2.3. Analizarea unor lucrări reprezentative ale epocii baroce prin audiție și comentariu	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Caracteristicile stilului muzical baroc în contextul cultural și artistic al epocii. • Relația dintre creația muzicală și funcțiile religioase, ceremoniale și de divertisment în epoca barocă. • Evoluția limbajului muzical baroc: tonalitatea și principiul contrastului. • Dezvoltarea formelor și genurilor muzicale vocale și instrumentale în Baroc: opera, oratoriul, cantata, concertul, sonata și suita. • Contribuția marilor compozitori la dezvoltarea muzicii europene în perioada Barocului: Claudio Monteverdi, Antonio Vivaldi, George Frideric Händel, Johann Sebastian Bach, Dimitrie Cantemir.	• identifică caracteristicile stilului muzical baroc în contextul cultural și artistic al epocii. • explică rolul muzicii în viața religioasă, ceremonială și de divertisment a societății baroce. • recunoaște elemente specifice limbajului muzical baroc (tonalitate, principiul contrastului) în exemple auditive și partituri simple. • distinge principalele forme și genuri muzicale vocale și instrumentale specifice Barocului.

muzical. UC2.4. Valorificarea patrimoniului muzical baroc prin cunoașterea personalităților și a creațiilor reprezentative.	• Creații muzicale reprezentative ale Barocului și valoarea lor artistică în definirea stilului epocii: Opera <i>Orfeu</i> de Claudio Monteverdi; concertele lui Antonio Vivaldi; Oratoriul <i>Samson</i> de George Frideric Händel; <i>Clavecinul bine temperat</i>, Misa în h-moll de Johann Sebastian Bach. Conținuturi aplicative / contextuale: • Identificarea caracteristicilor stilului și a elementelor specifice limbajului muzical baroc prin audiția unor exemple vocale și instrumentale (creații, fragmente, teme). • Analiza comparativă a formelor și genurilor muzicale baroce (opera, oratoriul, cantata, concertul, sonata, suita). • Analiza creațiilor reprezentative din repertoriul lui Claudio Monteverdi, Antonio Vivaldi, George Frideric Händel, Johann Sebastian Bach și Dimitrie Cantemir. • Recunoașterea prin audiție a creațiilor reprezentative ale Barocului sau a temelor extrase din anumite creații baroce. • Investigarea contribuției lui Dimitrie Cantemir la patrimoniul muzical și cultural european. • Realizarea unor prezentări, portofolii sau hărți conceptuale privind genurile și reprezentanții Barocului. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istorie</i>: epoca Iluminismului și impactul acesteia asupra culturii est-europene. • <i>Teoria muzicii</i>: relația dintre dezvoltarea tonalității și limbajul muzical al Barocului. Teme cross-curriculare:	• recunoaște contribuțiile compozitorilor Claudio Monteverdi, Antonio Vivaldi, George Frideric Händel și Johann Sebastian Bach prin creațiile reprezentative și aportul lor la dezvoltarea limbajului și genurilor muzicale. • analizează prin audiție caracteristicile unor creații muzicale reprezentative ale Barocului, utilizând terminologia specifică. • identifică creații muzicale reprezentative ale Barocului pe baza audiției și a elementelor stilistice caracteristice. • argumentează contribuția lui Dimitrie Cantemir și a patrimoniului muzical baroc la dezvoltarea culturii muzicale europene.
---	--	---

	• Barocul – expresie a unității artelor în cultura europeană. Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru patrimoniu cultural:</i> valorificarea patrimoniului muzical baroc european și a contribuției lui Dimitrie Cantemir. • <i>Educație digitală:</i> utilizarea arhivelor audio-video, a muzeelor virtuale și a bibliotecilor digitale pentru explorarea creației muzicale baroce. Terminologie specifică: baroc, tonalitate, formă muzicală, operă, oratoriu, cantată, concert grosso, concert solistic, sonată, suită, preludiu, fugă, recitativ, arie, temă muzicală, libret, vioară, orchestră.	
Unitatea de învățare nr. 3. Clasicismul muzical: echilibru și organizare formală Ore recomandate: 18 ore VALORI: <i>patrimoniu cultural; respect pentru valorile clasice ale culturii muzicale; interes pentru evoluția formelor și genurilor muzicale; sensibilitate estetică.</i>		
UC3.1. Identificarea trăsăturilor stilului muzical clasic și a principiilor de organizare formală specifică. UC3.2. Recunoașterea principalelor genuri și forme muzicale ale Clasicismului. UC3.3. Analizarea creației compozitorilor reprezentativi ai	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Caracteristicile stilului muzical clasic în contextul cultural și artistic al secolului XVIII. • Tranziția de la Baroc la Clasicism și evoluția limbajului muzical clasic. • Principiile de echilibru, claritate și organizare formală în creația muzicală clasică. • Dezvoltarea formelor și genurilor muzicale instrumentale și vocale în Clasicism: sonata, simfonia, concertul instrumental, cvartetul de coarde, opera. • Reforma operei și afirmarea teatrului muzical în creația lui	• identifică caracteristicile stilului muzical clasic și le raportează la contextul cultural și artistic al secolului XVIII. • explică principalele transformări ale limbajului muzical în tranziția de la Baroc la Clasicism. • recunoaște principiile de echilibru, claritate și organizare formală în creațiile reprezentative ale Clasicismului.

epocii clasice prin audiție și comentariu muzical. UC3.4. Valorificarea patrimoniului muzical clasic prin cunoașterea personalităților și a creațiilor reprezentative.	Christoph Willibald Gluck. • Aportul Școlii Clasice Veneze la dezvoltarea muzicii europene. • Contribuția marilor compozitori ai Clasicismului: Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven. • Creații reprezentative ale Clasicismului ca modele ale echilibrului și expresivității muzicale: Simfonia nr.103 in Es-dur și Oratoriul <i>Anotimpurile</i> de Joseph Haydn; Sonata in A-dur, Simfonia nr.40 in g-moll, <i>Requiem</i> și Opera <i>Nunta lui Figaro</i> de Wolfgang Amadeus Mozart; Sonatele nr. 8 și 14, Simfoniile nr. 5 și 9 de Ludwig van Beethoven. • Contribuția lui Anton Pann la dezvoltarea culturii muzicale și a patrimoniului muzical din spațiul românesc. Conținuturi aplicative / contextuale: • Identificarea caracteristicilor stilului și a elementelor specifice limbajului muzical clasic prin audiția unor exemple vocale și instrumentale (creații, fragmente, teme). • Analiza comparativă a formelor și genurilor muzicale clasice (sonată, simfonie, concert instrumental, cvartet de coarde, operă). • Analiza creațiilor reprezentative din repertoriul lui Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart și Ludwig van Beethoven. • Recunoașterea prin audiție a creațiilor reprezentative ale Clasicismului sau a temelor extrase din anumite creații clasice. • Explorarea contribuției lui Anton Pann prin creații și activități reprezentative pentru patrimoniul muzical	• diferențiază principalele forme și genuri muzicale instrumentale și vocale specifice Clasicismului. • explică contribuția reformei lui Christoph Willibald Gluck la dezvoltarea operei. • caracterizează aportul Școlii Clasice Veneze la dezvoltarea muzicii europene. • recunoaște contribuțiile lui Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart și Ludwig van Beethoven prin creațiile reprezentative și aportul acestora la dezvoltarea limbajului și genurilor muzicale. • analizează, pe baza audiției, caracteristicile stilistice ale unor creații reprezentative ale Clasicismului, utilizând terminologia specifică. • identifică creații muzicale reprezentative ale Clasicismului pe baza audiției și a elementelor stilistice caracteristice. • argumentează contribuția lui Anton Pann la dezvoltarea patrimoniului muzical și cultural din spațiul românesc.
--	---	---

	românesc. • Realizarea unor prezentări, portofolii sau hărți conceptuale privind Clasicismul muzical și reprezentanții săi. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Limba și literatura română</i>: contribuția lui Anton Pann la valorificarea creației populare, a literaturii și a tradiției muzicale românești. • <i>Teoria muzicii</i>: consolidarea conceptelor de tonalitate, perioadă muzicală și organizare formală prin analiza creațiilor clasice. Tema cross-curriculară: • Clasicismul – echilibrul dintre artă, rațiune și societate. Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru patrimoniu cultural</i>: valorificarea creației Școlii Clasice Veneze și a contribuției lui Anton Pann la patrimoniul muzical și cultural românesc. • <i>Educație digitală</i>: utilizarea platformelor digitale, a arhivelor audio-video și a partiturilor electronice pentru explorarea creației muzicale clasice. Terminologie specifică: Clasicism, formă de sonată, expoziție, dezvoltare, repriză, simfonie, concert instrumental, muzică de cameră, cvartet de coarde, cântec, uvertură, temă, motiv, frază muzicală, cadență, Școala Clasică Veneză, Iluminism.	
Unitatea de învățare nr. 4.		

Romantismul muzical timpuriu: expresivitate și limbaj muzical Ore recomandate: 16 ore VALORI: <i>patrimoniul cultural; respect pentru diversitatea culturală; interes pentru cunoașterea activității componistice și a creației muzicale reprezentative; sensibilitate estetică.</i>		
UC4.1. Analizarea contextului cultural-istoric și a caracteristicilor stilului muzical romantic timpuriu. UC4.2. Identificarea și caracterizarea genurilor reprezentative ale romantismului timpuriu. UC4.3. Recunoașterea particularităților de limbaj muzical în creația compozitorilor romantici timpurii. UC4.4. Valorificarea patrimoniului muzical romantic timpuriu prin audiție, analiză și reflecție estetică.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Caracteristicile stilului muzical romantic timpuriu în contextul cultural și artistic al secolului XIX. • Tranziția de la Clasicism la Romantism și evoluția limbajului muzical romantic. • Expresivitatea muzicală și afirmarea individualității artistice în creația romantică. • Dezvoltarea formelor și genurilor muzicale specifice Romantismului timpuriu: liedul, miniatura pentru pian, nocturna, balada instrumentală. • Școlile muzicale naționale: afirmarea identității culturale prin creația muzicală. • Contribuția reprezentanților Romantismului timpuriu: Franz Schubert, Robert Schumann și Frédéric Chopin. • Creații reprezentative ale Romantismului timpuriu ca modele ale expresivității și ale limbajului muzical romantic: Simfonia nr. 8 <i>Neterminată</i>, ciclul vocal <i>Frumoasa morăriță</i> și <i>Ave Maria</i> de Franz Schubert; Ciclul de miniaturi <i>Carnaval</i> și ciclul vocal <i>Dragoste de poet</i> de Robert Schumann; Balada nr. 1 în g-moll, valsuri, preludii, mazurci de Frédéric Chopin. Conținuturi aplicative / contextuale: • Identificarea caracteristicilor stilului și a elementelor specifice limbajului muzical romantic timpuriu prin	• identifică caracteristicile stilului muzical romantic timpuriu și le raportează la contextul cultural și artistic al secolului XIX. • explică principalele transformări ale limbajului muzical în tranziția de la Clasicism la Romantism. • recunoaște elementele de expresivitate și afirmare a individualității artistice în creațiile reprezentative ale Romantismului timpuriu. • diferențiază principalele forme și genuri muzicale instrumentale și vocale ale Romantismului timpuriu. • explică rolul școlilor muzicale naționale în afirmarea identității culturale europene. • recunoaște contribuțiile lui Franz Schubert, Robert Schumann și Frédéric Chopin prin creațiile reprezentative și aportul acestora la dezvoltarea limbajului muzical romantic.

	audiția unor exemple vocale și instrumentale (creații, fragmente, teme). • Analiza comparativă a formelor și genurilor muzicale specifice Romantismului timpuriu (lied, miniatură pentru pian, nocturnă, baladă instrumental). • Analiza creațiilor reprezentative din repertoriul lui Franz Schubert, Robert Schumann și Frédéric Chopin. • Recunoașterea prin audiție a creațiilor reprezentative ale Romantismului timpuriu sau a temelor extrase din anumite creații. • Realizarea unor prezentări, portofolii sau hărți conceptuale privind Romantismului muzical timpuriu și reprezentanții săi. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Limba și literatura română:</i> Romantismul ca mișcare artistică; teme comune în muzică și literatură (natura, iubirea, libertatea, visul, eroul). • <i>Teoria muzicii:</i> consolidarea conceptelor privind expresivitatea melodică, cromatismul, nuanțele dinamice și agogice prin analiza creațiilor romantice. Integrarea noilor educații: • <i>Educație interculturală:</i> înțelegerea rolului școlilor muzicale naționale în afirmarea identității culturale. • <i>Educație digitală:</i> utilizarea platformelor digitale, a arhivelor audio-video și a partiturilor electronice pentru explorarea și compararea creațiilor romantice.	• analizează, pe baza audiției, caracteristicile stilistice ale unor creații reprezentative ale Romantismului timpuriu, utilizând terminologia specifică. • identifică creații muzicale reprezentative ale Romantismului timpuriu pe baza audiției și a elementelor stilistice caracteristice. • argumentează valoarea artistică și culturală a creațiilor romantice studiate, formulând judecăți estetice bazate pe audiție și analiză.
--	---	--

	Proiect interdisciplinar recomandat: • <i>Romantismul – dialog între muzică și literatură:</i> realizarea unei prezentări, expoziții digitale sau audiții comentate care evidențiază temele și valorile romantismului (natura, iubirea, libertatea, visul, eroul) în muzică și literatură. <i>Discipline asociate:</i> limba și literatura română, istorie, informatică/TIC. Terminologie specifică: Romantism, lied, ciclu vocal, miniatură pentru pian, nocturnă, baladă instrumentală, expresivitate, cromatism, rubato, școală muzicală națională, acompaniament pianistic, lirism.	
Finalitățile învățării la Istoria muzicii – clasa a X-a		
La finele clasei a X-a, elevul/eleva: 1. <i>identifică</i> caracteristicile epocilor și stilurilor muzicale (Antichitate, Evul Mediu, Renaștere, Baroc, Clasicism și Romantismul timpuriu) în contexte culturale, sociale și estetice specifice, pentru înțelegerea evoluției muzicii europene, manifestând curiozitate, interes și deschidere culturală. 2. <i>explică</i> relațiile dintre evoluția muzicii și contextul istoric al epocilor studiate în analiza fenomenelor muzicale, pentru înțelegerea rolului muzicii în dezvoltarea culturii europene și românești, manifestând spirit de observație, gândire critică și respect pentru patrimoniul cultural. 3. <i>analizează</i> formele, genurile și limbajul muzical caracteristice perioadelor studiate prin raportare la creațiile reprezentative ale compozitorilor, pentru recunoașterea particularităților stilistice, manifestând rigoare, perseverență și interes pentru cunoaștere. 4. <i>compară</i> caracteristicile stilistice ale creațiilor muzicale aparținând diferitelor epoci în activități de audiție și analiză, pentru evidențierea continuităților și transformărilor limbajului muzical, manifestând obiectivitate, receptivitate și spirit analitic.		

5. *recunoaște* auditiv și descriptiv creații muzicale și compozitori reprezentativi ai epocilor studiate în activități de audiție și comentariu muzical, pentru dezvoltarea culturii muzicale personale, manifestând atenție, sensibilitate estetică și interes pentru audiție.
6. *utilizează* terminologia specifică istoriei muzicii în comunicarea orală și scrisă, pentru exprimarea corectă a ideilor și analizelor muzicale, manifestând claritate, precizie și responsabilitate în comunicare.
7. *corelează* informațiile istorice și stilistice cu practica interpretativă, pentru fundamentarea unor opțiuni expresive și stilistice adecvate, manifestând discernământ artistic, creativitate și responsabilitate.
8. *aplică* cunoștințele privind stilurile și limbajul muzical în activități de audiție, interpretare și analiză, pentru valorificarea conștientă a experienței muzicale, manifestând implicare, autonomie și perseverență.
9. *argumentează* opinii privind evoluția muzicii și valoarea creațiilor studiate în contexte de dialog și reflecție estetică, pentru dezvoltarea gândirii critice și a culturii muzicale, manifestând respect pentru diversitatea expresiei artistice, deschidere și toleranță culturală.
10. *valorifică* patrimoniul muzical european și contribuțiile spațiului românesc în activități de documentare, audiție și analiză, pentru formarea identității culturale și a conștiinței apartenenței la patrimoniul artistic, manifestând respect, responsabilitate și apreciere pentru valorile culturale.

CLASA a XI-a (68 ore)

Unitatea de învățare nr. 1.

Romantismul muzical matur: programatismul și virtuozitatea instrumentală

Ore recomandate: 34 ore

VALORI: *patrimoniu cultural; respect pentru diversitatea culturală; interes pentru cunoașterea activității componistice și a creației muzicale reprezentative; sensibilitate estetică.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC1.1. Analiza particularităților stilistice ale romantismului în muzica instrumentală. UC1.2. Identificarea principiilor programatismului în creația muzicală romantică. UC1.3. Caracterizarea contribuțiilor compozitorilor romantici la dezvoltarea muzicii cu program. UC1.4. Valorificarea patrimoniului muzical instrumental romantic prin audiție și interpretare critică.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Caracteristicile stilului muzical romantic matur în dezvoltarea muzicii instrumentale. • Particularitățile limbajului muzical romantic matur: expresivitatea, cromatismul și dramaturgia muzicală. • Virtuozitatea instrumentală și perfecționarea instrumentelor muzicale în secolul XIX. • Programatismul muzical și relația dintre muzică, literatură, natură și imaginarul artistic. • Evoluția formelor muzicale cu program: poemul simfonic, uvertura simfonică, suita simfonică și simfonia cu program. • Orchestra romantică și diversificarea posibilităților de expresie orchestrală. • Contribuția compozitorilor romantici la dezvoltarea muzicii instrumentale: Felix Mendelssohn Bartholdy, Franz Liszt, Hector Berlioz, Johannes Brahms, Edvard Grieg, Antonín Dvořák, Modest Musorgski, Piotr Ceaikovski și Serghei Rahmaninov. • Creații reprezentative ale romantismului instrumental ca modele ale programatismului și virtuozității: <i>Visul unei</i>	• identifică caracteristicile stilului muzical romantic matur în creațiile instrumentale reprezentative, raportându-le la contextul cultural și artistic al secolului XIX. • explică particularitățile limbajului muzical romantic matur, evidențiind rolul expresivității, cromatismului și dramaturgiei muzicale. • recunoaște formele muzicale cu program și caracteristicile acestora în creațiile studiate. • descrie rolul virtuozității instrumentale și al perfecționării instrumentelor în dezvoltarea muzicii romantice. • explică conceptul de programatism muzical și relația

	<i>noapți de vară, Rapsodiile ungare, Poemul simfonic Preludii, Simfonia Fantastică, Dansuri ungare, Simfonia nr. 4, Suita Peer Gynt, Ciclul Tablouri dintr-o expoziție, Simfonia Din lumea nouă, Uvertura-fantezie Romeo și Julieta, Opera Evgheni Oneghin, Baletul Spărgătorul de nuci, Concertul pentru pian și orchestră nr. 2.</i> Conținuturi aplicative / contextuale: • Caracterizarea limbajului muzical romantic matur prin audiție și analiză dirijată de creații instrumentale. • Analiza contribuției compozitorilor studiați la dezvoltarea muzicii instrumentale romantice și a formelor muzicale cu program. • Identificarea elementelor de programatism muzical și a relației dintre muzică și sursele de inspirație (literatură, natură, istorie, imaginar artistic) în creațiile studiate. • Analiza mijloacelor de expresie orchestrală și a rolului virtuozității instrumentale în creațiile reprezentative ale romantismului matur. • Recunoașterea prin audiție/vizionare a unor fragmente sau teme reprezentative din creațiile instrumentale studiate. • Elaborarea unor prezentări, portofolii, hărți conceptuale afișe digitale sau recenzii muzicale dedicate romantismului instrumental și muzicii cu program. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Ansamblu instrumental / Orchestra:</i> interpretarea unor fragmente reprezentative din repertoriul romantic pentru înțelegerea expresivității și a stilului interpretativ.	dintre muzică, literatură, natură și imaginarul artistic. • recunoaște contribuțiile compozitorilor Felix Mendelssohn Bartholdy, Franz Liszt, Hector Berlioz, Johannes Brahms, Edvard Grieg, Antonín Dvořák, Modest Musorgski, Piotr Ceaikovski și Serghei Rahmaninov la muzicii instrumentale romantice. • analizează, pe baza audiției, caracteristicile stilistice și expresive ale unor creații reprezentative ale romantismului instrumental, utilizând terminologia specifică. • identifică fragmente și teme din creațiile studiate pe baza audiției și a elementelor stilistice caracteristice. • argumentează valoarea artistică și culturală a creațiilor reprezentative, formulând judecăți estetice bazate pe audiție, analiză și contextualizare culturală.
--	--	--

	• <i>Limba și literatura română / Literatura universală</i>: sursele literare și mitologice ale muzicii cu program. Tema cross-curriculară: • Muzica cu program – dialog între sunet, literatură și imagine. Integrarea noilor educații: • <i>Educație interculturală</i>: înțelegerea tradițiilor naționale reflectate în muzica cu program. • <i>Educație pentru valori</i>: aprecierea creativității și a libertății de expresie artistică. • <i>Educație digitală</i>: utilizarea platformelor multimedia și a arhivelor audio-video pentru explorarea repertoriului orchestral. Terminologie specifică: programatism muzical, muzică cu program, poem simfonic, uvertură simfonică, rapsodie, suită simfonică, simfonie cu program, orchestrație, timbru orchestral, virtuozi instrumentală, dramaturgie muzicală.	
Unitatea de învățare nr. 2. <i>Romantismul muzical matur: dezvoltarea genului de operă</i> Ore recomandate: 24 ore VALORI: <i>patrimoniul cultural; respect pentru diversitatea culturală; interes pentru cunoașterea activității componistice și a creației muzicale reprezentative; sensibilitate estetică.</i>		
UC2.1. Analiza caracteristicilor stilistice ale romantismului matur în contextul evoluției muzicii europene.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Evoluția operei romantice și afirmarea teatrului muzical în cultura europeană. • Caracteristicile limbajului muzical romantic matur în dezvoltarea genului de operă.	• caracterizează evoluția operei romantice și rolul acesteia în dezvoltarea teatrului muzical european.

UC2.2. Identificarea particularităților de limbaj muzical în dezvoltarea operei romantice. UC2.3. Caracterizarea creației de operă a compozitorilor reprezentativi ai romantismului matur. UC2.4. Valorificarea patrimoniului operei romantice prin audiție, analiză și reflecție estetică.	• Relația dintre muzică, literatură, dramaturgie și expresie scenică în opera romantică. • Contribuția compozitorilor romantici la dezvoltarea operei: Mihail Glinka, Aleksandr Dargomîjski, Aleksandr Borodin, Nikolai Rimski-Korsakov, Gioachino Rossini, Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Georges Bizet. • Creații reprezentative ale operei romantice ca modele ale expresivității, dramaturgiei și limbajului muzical: <i>Ruslan și Ludmila</i>, <i>Rusalka</i>, <i>Cneazul Igor</i>, <i>Snegurocika</i>, <i>Bărbierul din Sevilla</i>, <i>Rigoletto</i>, <i>Traviata</i>, <i>Lohengrin</i>, <i>Carmen</i>. Conținuturi aplicative / contextuale: • Caracterizarea limbajului muzical romantic matur prin audiție și analiză dirijată de fragmente și teme din opere. • Analiza contribuției compozitorilor studiați la dezvoltarea operei romantice. • Identificarea relației dintre libret, muzică și acțiunea scenică în operele reprezentative. • Recunoașterea prin audiție/vizionare a unor fragmente sau teme extrase din anumite opere romantice studiate. • Elaborarea unor prezentări, portofolii, hărți conceptuale sau recenzii muzicale dedicate operei romantice. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Ansamblu coral</i>: interpretarea unor fragmente corale din opere romantice pentru valorificarea particularităților stilistice și expresive ale repertoriului liric. • <i>Limba și literatura română / Literatura universală</i>:	• explică particularitățile limbajului muzical romantic, evidențiind rolul expresivității, cromatismului și dramaturgiei muzicale în creația de operă. • analizează relația dintre muzică, literatură, dramaturgie și expresie scenică în operele romantice studiate. • explică rolul școlilor naționale în dezvoltarea operei romantice și în afirmarea identității culturale europene. • recunoaște contribuțiile lui Mihail Glinka, Aleksandr Dargomîjski, Aleksandr Borodin, Nikolai Rimski-Korsakov, Gioachino Rossini, Giuseppe Verdi, Richard Wagner și Georges Bizet la dezvoltarea operei romantice. • analizează, pe baza audiției, caracteristicile stilistice ale unor fragmente din operele reprezentative studiate, utilizând terminologia specifică. • identifică fragmente și teme din opere romantice pe baza audiției
--	--	--

	structura libretului, sursele literare și adaptarea operelor literare în teatrul muzical. Tema cross-curriculară: • Opera romantică – sinteză a muzicii, literaturii și teatrului. Integrarea noilor educații: • <i>Educație interculturală:</i> înțelegerea diversității tradițiilor naționale reflectate în creația de operă. • <i>Educație pentru valori:</i> aprecierea creației artistice ca mijloc de exprimare a valorilor umane și culturale. • <i>Educație digitală:</i> utilizarea platformelor multimedia și a arhivelor audiovizuale pentru explorarea spectacolelor de operă. Terminologie specifică: libretist, leitmotiv, scenă lirică, act, tablou, prolog, dramă muzicală.	și a elementelor stilistice caracteristice. • argumentează valoarea artistică și culturală a operei romantice, formulând judecăți estetice bazate pe audiție și analiză.
Unitatea de învățare nr. 3. Romantismul în spațiul românesc Ore recomandate: 10 ore VALORI: <i>patrimoniu cultural; identitate culturală și apartenență națională; respect pentru tradițiile muzicale; interes pentru cunoașterea creației muzicale naționale; sensibilitate estetică.</i>		
UC3.1. Analizarea contextului cultural-istoric al dezvoltării romantismului în spațiul românesc. UC3.2. Identificarea elementelor de inspirație folclorică în creația compozitorilor reprezentativi.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Caracteristicile romantismului muzical în spațiul românesc în contextul cultural și istoric al secolului XIX. • Valorificarea folclorului și a tradițiilor muzicale românești în creația componistică. • Adaptarea genurilor și formelor muzicale europene la specificul cultural românesc. • Dezvoltarea învățământului muzical și apariția instituțiilor	• identifică caracteristicile romantismului muzical în spațiul românesc și le raportează la contextul cultural și istoric al secolului XIX. • explică rolul folclorului și al tradițiilor muzicale românești în

UC3.3. Caracterizarea contribuțiilor compozitorilor la dezvoltarea culturii muzicale naționale.	muzicale în spațiul românesc. • Contribuția compozitorilor Eduard Caudella, Ciprian Porumbescu și Gavriil Musicescu la afirmarea culturii muzicale românești. • Creații reprezentative ale romantismului românesc: opera <i>Petru Rareș</i> de Eduard Caudella, Balada pentru vioară și cântecele patriotice de Ciprian Porumbescu, concertele corale și prelucrările folclorice lui Gavriil Musicescu.	formarea limbajului muzical național. • descrie modul în care genurile și formele muzicale europene au fost adaptate specificului cultural românesc.
UC3.4. Valorificarea patrimoniului muzical național prin audiție și reflecție estetică.	Conținuturi aplicative / contextuale: • Caracterizarea particularităților romantismului muzical românesc prin audiție și analiză dirijată. • Identificarea elementelor de inspirație folclorică în creațiile reprezentative. • Analiza modului în care genurile și formele muzicale europene sunt adaptate specificului cultural românesc. • Analiza contribuției compozitorilor studiați la dezvoltarea culturii muzicale și a învățământului muzical românesc. • Recunoașterea prin audiție a unor fragmente reprezentative din creațiile studiate. • Elaborarea unor prezentări, portofolii, hărți conceptuale sau recenzii muzicale dedicate romantismului românesc. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Ansamblu coral</i>: interpretarea unor lucrări corale de Ciprian Porumbescu și Gavriil Musicescu pentru înțelegerea particularităților stilistice ale romantismului românesc. • <i>Istorie</i>: afirmarea identității naționale și modernizarea societății românești în secolul XIX.	• caracterizează contribuția dezvoltării învățământului muzical și a instituțiilor muzicale la afirmarea culturii muzicale românești. • recunoaște contribuțiile lui Eduard Caudella, Ciprian Porumbescu și Gavriil Musicescu la dezvoltarea muzicii românești prin creațiile studiate. • analizează, utilizând terminologia specifică, limbajul muzical din creațiile studiate. • identifică, prin audiție, fragmente sau teme din creațiile reprezentative. • argumentează valoarea artistică și culturală a creațiilor reprezentative ale romantismului românesc, formulând opinii bazate pe audiție, analiză și contextualizare culturală.

	<i>Teme cross-curriculare:</i> • Romantismul românesc – identitate națională și patrimoniu cultural. <i>Integrarea noilor educații:</i> • <i>Educație pentru patrimoniu cultural:</i> cunoașterea și valorificarea patrimoniului muzical românesc • <i>Educație pentru valori:</i> aprecierea creației artistice ca mijloc de exprimare a valorilor umane și culturale. • <i>Educație digitală:</i> utilizarea arhivelor și bibliotecilor digitale pentru documentarea asupra creației compozitorilor români. <i>Proiect interdisciplinar recomandat:</i> • <i>Romantismul românesc – muzică și identitate națională</i> – realizarea unei prezentări multimedia, a unei expoziții virtuale sau a unei audiții comentate dedicate compozitorilor și creațiilor reprezentative ale romantismului românesc. <i>Discipline asociate:</i> istoria muzicii, ansamblu coral, folclor muzical, istorie, limba și literatura română, informatică/TIC. <i>Terminologie specifică:</i> identitate muzicală, patrimoniu muzical, cultură muzicală națională, instituție muzicală, cântec patriotic, prelucrare folclorică, creație corală cu tematică bisericească, concert coral.	
Finalitățile învățării la <i>Istoria muzicii</i> – clasa a XI-a		
La finele clasei a XI-a, elevul/eleva:		

1. *identifică* particularitățile stilului muzical romantic matur, raportându-le la contextul cultural, social și artistic al secolului XIX, pentru înțelegerea evoluției fenomenului muzical, manifestând interes, deschidere culturală și rigoare.
2. *analizează* caracteristicile limbajului muzical romantic în creațiile reprezentative, manifestând spirit analitic, receptivitate și obiectivitate.
3. *explică* evoluția genurilor și formelor muzicale specifice romantismului, în raport cu creația compozitorilor studiați, pentru înțelegerea transformărilor estetice ale epocii, manifestând curiozitate, consecvență și interes pentru cunoaștere.
4. *recunoaște* auditiv și descriptiv lucrări reprezentative ale compozitorilor romantici, utilizând limbajul muzical specific, pentru identificarea particularităților stilistice și expresive, manifestând atenție, sensibilitate artistică și perseverență.
5. *utilizează* terminologia muzicală în analiza și prezentarea creațiilor studiate, pentru comunicarea corectă și argumentată a informațiilor muzicale, manifestând precizie, responsabilitate și corectitudine.
6. *corelează* informațiile istorice și culturale cu analiza și interpretarea creațiilor muzicale romantice, pentru fundamentarea unor aprecieri stilistice și estetice, manifestând gândire critică, discernământ și respect pentru adevărul științific.
7. *valorifică* experiențele de audiție și de practică interpretativă în analiza creațiilor muzicale, pentru aprofundarea înțelegerii limbajului muzical romantic, manifestând implicare, autonomie și spirit de colaborare.
8. *argumentează* contribuția compozitorilor și a școlilor naționale la dezvoltarea patrimoniului muzical european și românesc, pentru înțelegerea diversității culturale, manifestând respect, apreciere și responsabilitate culturală.
9. *compară* modalitățile de exprimare artistică din creațiile romantice europene și românești, pentru evidențierea elementelor comune și specifice, manifestând deschidere, toleranță și interes pentru dialog intercultural.
10. *valorifică* patrimoniul muzical european și contribuțiile spațiului românesc în activități de documentare, audiție și analiză, pentru înțelegerea dialogului dintre valorile naționale și universale, manifestând respect, deschidere culturală și responsabilitate.

CLASA a XII-a (66 ore)

Unitatea de învățare nr. 1.

Transformările limbajului muzical și afirmarea modernismului în prima jumătate a secolului XX

Ore recomandate: 20 ore

VALORI: *patrimoniul cultural; respect pentru diversitatea culturală; interes pentru cunoașterea activității componistice și a creației muzicale reprezentative; sensibilitate estetică.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
-----------------------	---------------------	--

UC1.1. Analizarea și contextualizarea curentelor și creațiilor muzicale din prima jumătate a secolului XX. UC1.2. Raportarea evoluției limbajului muzical la contextul cultural-istoric al epocii. UC1.3. Aprecierea diversității limbajelor muzicale moderne prin experiențe de audiție muzicală.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Transformările limbajului muzical în contextul cultural și artistic al primei jumătăți a secolului XX. • Ruptura față de tradiția romantică și afirmarea noilor orientări estetice în muzica modernă. • Diversificarea limbajului muzical prin impresionism, expresionism, neoclasicism. • Noi modalități de organizare a discursului muzical: culoarea sonoră, ritmul, disonanța și experimentul componistic. • Relația dintre tradiție și inovație în creația muzicală a secolului XX. • Contribuția compozitorilor Claude Debussy, Maurice Ravel, Arnold Schoenberg și a reprezentanților Școlii Noi Vieneze, Béla Bartók, Carl Orff, Arthur Honegger, Serghei Prokofiev și Igor Stravinski la dezvoltarea limbajului muzical modern. • Creații reprezentative ale muzicii din prima jumătate a secolului XX: <i>Preludiu la după-amiaza unui faun</i>, <i>Bolero</i>, <i>Dansurile românești</i>, <i>Cantata Carmina Burana</i>, <i>Pacific 231</i>, <i>Baletele Romeo și Julieta</i> și <i>Petrușka</i>. Conținuturi aplicative / contextuale: • Caracterizarea principalelor orientări stilistice ale muzicii din prima jumătate a secolului XX prin audiție și analiză dirijată. • Compararea elementelor de limbaj muzical specifice impresionismului, expresionismului, neoclasicismului. • Identificarea relației dintre mijloacele de expresie muzicală	• identifică caracteristicile limbajului muzical din prima jumătate a secolului XX, raportându-le la contextul cultural și artistic al epocii. • explică transformările limbajului muzical și ruptura față de tradiția romantică în apariția noilor orientări estetice. • compară particularitățile impresionismului, expresionismului și neoclasicismului pe baza audiției și analizei unor creații reprezentative. • analizează rolul mijloacelor de expresie în configurarea limbajului muzical modern. • identifică relația dintre tradiție și inovație în creațiile compozitorilor reprezentativi ai primei jumătăți a secolului XX. • recunoaște, prin audiție, caracteristicile stilistice ale creațiilor reprezentative, atribuindu-le curentului muzical corespunzător. • argumentează contribuția compozitorilor studiați la
---	--	--

	și mesajul artistic în creațiile studiate. • Analiza contribuției compozitorilor reprezentativi la înnoirea limbajului muzical al secolului XX. • Recunoașterea prin audiție a unor fragmente reprezentative. • Elaborarea unor prezentări, portofolii, hărți conceptuale sau recenzii muzicale privind transformările limbajului muzical modern. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Solfegiu</i>: extinderea limbajului tonal, modalismul, cromatismul și organizarea sonoră în muzica modernă. • <i>Istorie</i>: schimbările politice și culturale ale primei jumătăți a secolului XX și impactul lor asupra artei. Tema cross-curriculară: • Modernismul artistic în prima jumătate a secolului XX – dialogul dintre muzică, literatură și artele vizuale. Integrarea noilor educații: • <i>Educație interculturală</i>: explorarea influențelor reciproce dintre diferite culturi și școli componistice europene. • <i>Educație digitală</i>: utilizarea arhivelor audio-video și a platformelor digitale pentru documentarea și analiza creațiilor muzicale. • <i>Educație pentru gândire critică</i>: argumentarea diferențelor dintre tradiție și inovație în muzica modernă. Terminologie specifică: impresionism muzical, expresionism	dezvoltarea și diversificarea limbajului muzical modern. • formulează judecăți estetice privind valoarea artistică și originalitatea creațiilor studiate, utilizând terminologia muzicală specifică.
--	--	---

	muzical, neoclasicism, avangardă, atonalitate, dodecafonie, serialism, politonalitate, ostinato, culoare timbrală, orchestrație modernă.	
Unitatea de învățare nr. 2. <i>Cultura muzicală autohtonă în prima jumătate a secolului XX</i> Ore recomandate: 14 ore VALORI: <i>patrimoniul cultural; identitate culturală și apartenență națională; respect pentru tradițiile muzicale; interes pentru cunoașterea creației muzicale autohtone; sensibilitate estetică.</i>		
UC2.1. Analiza contextului cultural-istoric al dezvoltării culturii muzicale autohtone în prima jumătate a secolului XX. UC2.2. Caracterizarea contribuției compozitorilor autohtoni la formarea componistic autohtonă. UC2.3. Valorificarea patrimoniului muzical autohton prin audiție și reflecție estetică.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Dezvoltarea culturii muzicale autohtone în contextul istoric și artistic al primei jumătăți a secolului XX. • Afirmarea școlii componistice autohtone și consolidarea identității muzicale naționale. • Valorificarea folclorului și a tradiției muzicale în creația componistică modernă. • Dezvoltarea genurilor muzicale vocale, instrumentale și simfonice în cultura muzicală autohtonă. • Rolul instituțiilor muzicale și al vieții concertistice în profesionalizarea culturii muzicale. • Contribuția compozitorilor Eugen Coca, Ștefan Neaga, Mihail Berezhovschi și George Enescu la dezvoltarea culturii muzicale autohtone. • Creații reprezentative ale culturii muzicale autohtone din prima jumătate a secolului XX: Cvartetul nr. 1 de Eugen Coca; Poemul simfonic <i>Nistru</i> de Ștefan Neaga; creația corală religioasă de Mihail Berezhovschi; <i>Poema română</i>, <i>Rapsodiile române</i> și opera <i>Oedip</i> de George Enescu. Conținuturi aplicative / contextuale:	• identifică caracteristicile limbajului muzical din prima jumătate a secolului XX, raportându-le la contextul cultural și artistic al epocii. • explică transformările limbajului muzical și ruptura față de tradiția romantică în apariția noilor orientări estetice. • compară particularitățile impresionismului, expresionismului și neoclasicismului pe baza audiției și analizei unor creații reprezentative. • analizează rolul mijloacelor de expresie în configurarea limbajului muzical modern. • identifică relația dintre tradiție și inovație în creațiile compozitorilor reprezentativi ai primei jumătăți a secolului XX.

	• Caracterizarea particularităților culturii muzicale autohtone prin audiție și analiză dirijată. • Identificarea elementelor de inspirație folclorică și a influențelor moderne în creațiile studiate. • Analiza contribuției compozitorilor reprezentativi la afirmarea școlii componistice autohtone. • Recunoașterea prin audiție a unor fragmente reprezentative din creațiile compozitorilor studiați. • Compararea modalităților de valorificare a patrimoniului muzical național în creațiile lui Eugen Coca, Ștefan Neaga, Mihail Berezovschi și George Enescu. • Elaborarea unor prezentări, portofolii, hărți conceptuale sau recenzii muzicale dedicate culturii muzicale autohtone din prima jumătate a secolului al XX-lea. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Ansamblu coral:</i> interpretarea unor creații corale de Mihail Berezovschi pentru înțelegerea particularităților stilistice. • <i>Solfegiu:</i> modalismul și elementele de inspirație folclorică în creația componistică. • <i>Istorie:</i> perioada interbelică și evoluția instituțiilor culturale din spațiul românesc. Teme cross-curriculare: • Identitate culturală și modernitate în muzica românească din prima jumătate a secolului XX. Integrarea noilor educații:	• recunoaște, prin audiție, caracteristicile stilistice ale creațiilor reprezentative, atribuindu-le curentului muzical corespunzător. • argumentează contribuția compozitorilor studiați la dezvoltarea și diversificarea limbajului muzical modern. • formulează judecăți estetice privind valoarea artistică și originalitatea creațiilor studiate, utilizând terminologia muzicală specifică.
--	---	---

	• <i>Educație pentru patrimoniu cultural</i>: cunoașterea și promovarea patrimoniului muzical autohton. • <i>Educație pentru valori</i>: cultivarea respectului față de identitatea culturală și creația artistică națională. • <i>Educație digitală</i>: utilizarea arhivelor și platformelor digitale pentru documentarea și explorarea patrimoniului muzical. Terminologie specifică: cultură interbelică, identitate muzicală, patrimoniu muzical, stil național, miniatură corală.	
Unitatea de învățare nr. 3. <i>Diversificarea limbajului muzical la mijlocul secolului XX și mai târziu</i> Ore recomandate: 10 ore VALORI: <i>patrimoniu cultural; respect pentru diversitatea culturală; interes pentru cunoașterea activității componistice și a creației muzicale reprezentative; sensibilitate estetică.</i>		
UC3.1. Analiza evoluției limbajului muzical de la mijloc de secol XX și mai târziu în raport cu contextul cultural, istoric și artistic al epocii. UC3.2. Identificarea particularităților stilistice ale modernismului târziu și ale postmodernismului muzical prin audiția și analiza unor lucrări reprezentative.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Transformările limbajului muzical în contextul cultural, social și tehnologic de la mijlocul secolului XX și până în perioada contemporană. • Continuarea diversificării expresiei muzicale prin pluralitatea orientărilor estetice moderne și postmoderne. • Relația dintre tradiție, inovație și experiment în creația muzicală a secolului XX. • Particularitățile modernismului târziu: individualizarea limbajului componistic, extinderea posibilităților de expresie muzicală, influența progresului științific și tehnologic asupra mijloacelor de creație și interpretare muzicală. • Tehnici componistice noi și reconsiderarea relației dintre sunet, structură și expresie artistică.	• identifică particularitățile limbajului muzical de la mijlocul secolului XX și mai târziu, raportându-le la contextul cultural, istoric și artistic al perioadei. • explică procesul de diversificare a limbajului muzical prin apariția unor noi orientări estetice și tehnici componistice. • analizează modalitățile de organizare a materialului sonor și mijloacele de expresie utilizate în creațiile reprezentative studiate. • compară particularitățile stilistice ale unor direcții muzicale diferite,

UC3.3. Compararea diferitelor direcții estetice ale muzicii secolului XX în funcție de mijloacele de expresie și tehnicile componistice utilizate.	• Contribuția compozitorilor reprezentativi la diversificarea limbajului muzical: Dmitri Șostakovici, George Gershwin și Benjamin Britten. • Creații reprezentative ale modernismului târziu: Simfonia nr. 5 de Dmitri Șostakovici, <i>Rhapsody in Blue</i> de George Gershwin, Concertul pentru vioară de Benjamin Britten. Conținuturi aplicative / contextuale: • Caracterizarea particularităților limbajului muzical modern și postmodern prin audiție și analiză dirijată. • Compararea diferitelor modalități de expresie muzicală în creațiile reprezentative studiate. • Identificarea relației dintre contextul istoric, tehnologic și transformările limbajului componistic. • Analiza unor tehnici componistice noi și a rolului acestora în diversificarea expresiei muzicale. • Recunoașterea prin audiție a unor fragmente reprezentative și identificare a particularităților stilistice. • Explorarea influenței tehnologiei asupra creației muzicale prin utilizarea unor resurse multimedia. • Elaborarea unor prezentări, portofolii digitale, recenzii muzicale sau hărți conceptuale privind evoluția limbajului muzical contemporan. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Armonia</i>: extinderea organizării sonore, noi modalități de structurare a materialului muzical. • <i>Fizică</i>: relația dintre sunet, acustică și dezvoltarea	pe baza audiției și comentariului muzical. • argumentează contribuția compozitorilor studiați la transformarea și extinderea posibilităților de expresie ale muzicii secolului XX. • explică influența progresului științific și tehnologic asupra dezvoltării unor noi modalități de creație și receptare muzicală. • formulează opinii estetice argumentate despre diversitatea expresiilor muzicale moderne, manifestând deschidere față de experimentul artistic și inovație.
---	--	--

	tehnologiilor audio. • <i>Informatică/TIC</i>: tehnologii digitale aplicate în creația, înregistrarea și difuzarea muzicii. <i>Tema cross-curriculară:</i> • Muzica și tehnologia – transformarea sunetului în arta contemporană. <i>Integrarea noilor educații:</i> • <i>Educație digitală</i>: utilizarea responsabilă a tehnologiilor digitale în explorarea și prezentarea fenomenelor muzicale. • <i>Educație media</i>: dezvoltarea capacității de analiză critică a produselor muzicale contemporane. • <i>Educație pentru inovare</i>: înțelegerea rolului experimentului și al cercetării în evoluția artei muzicale. <i>Terminologie specifică:</i> modernism târziu, postmodernism muzical, tehnică componistică, experiment sonor, minimalism muzical, muzică concretă, muzică electroacustică.	
Unitatea de învățare nr. 4. <i>Direcții de dezvoltare a muzicii autohtone în a doua jumătate a secolului XX – început de secol XXI</i> Ore recomandate: 22 ore VALORI: <i>patrimoniul cultural; identitate culturală și apartenență națională; respect pentru tradițiile muzicale; interes pentru cunoașterea creației muzicale autohtone; sensibilitate estetică.</i>		

UC4.1. Analizarea contextului cultural și a particularităților stilistice ale muzicii autohtone din a doua jumătate a secolului XX – început de secol XXI. UC4.2. Identificarea modalităților de valorificare a folclorului și a tradițiilor muzicale în creația compozitorilor autohtoni. UC4.3. Caracterizarea contribuției compozitorilor la dezvoltarea culturii muzicale autohtone. UC4.4. Recunoașterea rolului interpreților, dirijorilor și formațiilor muzicale în promovarea creației muzicale autohtone. UC4.5. Valorificarea patrimoniului muzical autohton prin audiție, interpretare și reflecție estetică.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Transformările culturii muzicale autohtone în contextul social, cultural și artistic al celei de-a doua jumătăți a secolului XX și al începutului de secol XXI. • Continuitatea tradiției și diversificarea limbajului muzical în creația componistică autohtonă. • Valorificarea folclorului și a patrimoniului cultural în creația muzicală cultă. • Adaptarea genurilor și formelor muzicale europene la specificul expresiei artistice autohtone. • Evoluția creației muzicale autohtone în genurile vocal-simfonice, instrumentale, corale, vocale, de teatru muzical și muzică de film. • Rolul instituțiilor culturale, al organizațiilor profesionale și al evenimentelor muzicale în dezvoltarea vieții muzicale autohtone. • Contribuția compozitorilor reprezentativi la afirmarea culturii muzicale autohtone: Alexie Stârcea, Gheorghe Neaga, Vasile Zagorschi, Zlata Tcaci, Tudor Chiriac, Gheorghe Mustea, Vladimir Ciolac, Eugen Doga, Oleg Negruța, Ghenadie Ciobanu ș.a. • Creații reprezentative ale muzicii autohtone: Opera <i>Inima Domnicăi</i> și <i>Alexandru Lăpușneanu</i>, Cantata <i>Cine scutură roua</i>, Baletul <i>Andrieș</i>, poemul <i>Miorița</i>, Requiem, creația de film a lui Eugen Doga etc.. Conținuturi aplicative / contextuale: • Caracterizarea direcțiilor de dezvoltare ale muzicii autohtone prin audiție și analiză dirijată.	• identifică particularitățile dezvoltării culturii muzicale autohtone din a doua jumătate a secolului XX – început de secol XXI, raportându-le la contextul cultural și artistic al perioadei. • explică modalitățile de valorificare a tradiției, folclorului și genurilor muzicale europene în creația componistică autohtonă. • analizează elementele de limbaj muzical și particularitățile stilistice ale creațiilor reprezentative ale compozitorilor autohtoni studiați. • compară diferite direcții de dezvoltare ale muzicii autohtone prin raportarea creațiilor vocale, instrumentale, corale, scenice și cinematografice. • recunoaște, prin audiție, lucrări reprezentative și identifică trăsăturile expresive ale creațiilor compozitorilor studiați. • argumentează rolul compozitorilor, interpreților, dirijorilor, formațiilor artistice și instituțiilor culturale în promovarea patrimoniului muzical autohton.
--	---	--

	• Identificarea elementelor de tradiție, folclor și modernitate în creațiile compozitorilor studiați. • Analiza modalităților de adaptare a genurilor muzicale europene la specificul cultural autohton. • Compararea diferitelor tipuri de creație muzicală autohtonă: vocal-simfonică, instrumentală, corală, vocală, scenică și cinematografică. • Recunoașterea prin audiție a unor fragmente reprezentative și identificarea particularităților stilistice ale acestora. • Analiza rolului interpreților, formațiilor artistice și instituțiilor culturale în promovarea creației muzicale autohtone. • Realizarea unor proiecte multimedia, portofolii, prezentări sau cronologii dedicate evoluției muzicii autohtone din a doua jumătate a secolului XX – început de secol XXI. • Participarea la activități de interpretare vocală/corală a unor creații reprezentative din patrimoniul muzical autohton. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Solfegiu</i>: particularități de limbaj componistic, modalism, structuri ritmice și armonice specifice creației autohtone. • <i>Ansamblu coral</i>: interpretarea unor lucrări corale autohtone și analiza particularităților expresive ale repertoriului coral. • <i>Literatura română</i>: valorificarea temelor literare și istorice în creațiile muzicale (exemple: <i>Miorița</i>, <i>Alexandru Lăpușneanu</i>). Tema cross-curriculară:	• evaluează contribuția unor personalități și organizații muzicale la dezvoltarea și afirmarea culturii muzicale autohtone. • formulează opinii estetice argumentate despre valoarea și actualitatea creațiilor muzicale autohtone, manifestând apreciere pentru patrimoniul cultural național.
--	--	--

	• Identitate culturală și expresie artistică în muzica autohtonă contemporană. Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru patrimoniu cultural:</i> cunoașterea, conservarea și promovarea valorilor muzicale autohtone. • <i>Educație pentru valori:</i> dezvoltarea respectului față de creația artistică națională și diversitatea culturală. • <i>Educație digitală:</i> utilizarea resurselor digitale pentru documentarea și prezentarea patrimoniului muzical. Proiect interdisciplinar recomandat: • <i>Valorificări corale ale expresiei muzicale autohtone</i> – realizarea unui proiect artistic care presupune selectarea, pregătirea și interpretarea de creații corale autohtone, însoțite de prezentări privind contextul istoric, stilistic și cultural al apariției lucrărilor. <i>Discipline asociate:</i> ansamblu coral, solfegiu, teoria muzicii, armonia, literatura română, informatică/TIC. Terminologie specifică: muzică autohtonă, creație componistică națională, gen vocal-simfonic, teatru muzical, muzică de film, festival muzical, repertoriu autohton.	
Finalitățile învățării la <i>Istoria muzicii</i> – clasa a XII-a		
La finele clasei a XII-a, elevul/eleva: 1. <i>analizează</i> transformările limbajului muzical din secolul XX și începutul secolului XXI, raportând fenomenele muzicale la contexte culturale, istorice, artistice și tehnologice, manifestând curiozitate, deschidere și spirit de observație. 2. <i>explică</i> diversificarea curenților, orientărilor estetice și tehnicilor componistice moderne, evidențiind relația dintre tradiție, inovație și experiment artistic, manifestând flexibilitate, interes și receptivitate estetică.		

3. *compară* particularitățile stilistice ale creațiilor reprezentative din muzica modernă și din cultura muzicală autohtonă, utilizând criterii muzicale adecvate și manifestând obiectivitate, respect și toleranță culturală.
4. *analizează* lucrări muzicale reprezentative prin audiție și comentariu muzical, identificând mijloace expresive, structuri sonore și modalități de organizare a limbajului muzical, manifestând atenție, autonomie și sensibilitate artistică.
5. *utilizează* terminologia muzicală specifică fenomenelor muzicale ale secolelor XX–XXI în activități de descriere, argumentare și prezentare, manifestând precizie, responsabilitate și spirit critic.
6. *corelează* informațiile istorice, estetice și muzicologice cu experiențele de audiție și interpretare, argumentând opțiuni expresive și stilistice în contexte artistice diverse, manifestând creativitate, inițiativă și perseverență.
7. *valorifică* patrimoniul muzical autohton prin activități de documentare, audiție, interpretare și prezentare artistică, pentru consolidarea identității culturale și promovarea valorilor naționale, manifestând apreciere, responsabilitate și implicare.
8. *evaluează* contribuția compozitorilor, interpreților și instituțiilor culturale la dezvoltarea muzicii moderne și autohtone, utilizând argumente estetice și istorice, manifestând discernământ, respect și interes pentru patrimoniul artistic.
9. *integrează* resurse digitale și surse muzicologice în explorarea fenomenelor muzicale studiate, pentru realizarea unor produse artistice sau documentare, manifestând autonomie, responsabilitate și competențe de comunicare.
10. *formulează* opinii estetice argumentate despre diversitatea expresiilor muzicale moderne, despre evoluția culturii muzicale universale și autohtone, manifestând sensibilitate artistică, deschidere interculturală și respect față de creația muzicală. analizează transformările limbajului muzical din secolul XX și începutul secolului XXI, raportând fenomenele muzicale la contexte culturale, istorice, artistice și tehnologice, manifestând curiozitate, deschidere și spirit de observație.

Bibliografie

Lucrări de specialitate relevante:

1. Alexandrescu R. C. *Debussy*. București, 1962.
2. Anghel I. *Orientări, direcții și curente în muzica românească contemporană*. București, 1997.
3. *Arta muzicală din Republica Moldova: Istorie și modernitate* / V. Ghilaș, V. Chiseliță, V. Galaicu [et al.]. Academia de Științe a Republicii Moldova, Institutul Patrimoniul Cultural. Chișinău, 2009.

4. Badrajan S., Rojnoveanu A., Rotaru S. *Literatura muzicală pentru școlile de artă și de muzică*. Chișinău, 2008.
5. Bajanov N. S. *Rahmaninov*. București, 1966.
6. Barbas V. *Dialogul intercultural în muzica nouă din Republica Moldova*. Chișinău, 2018.
7. Bălan G. *Eu – R. Wagner*. București, 1965.
8. Bălan G. G. *Mahler*. București, 1964.
9. Berger W. G. *Clasicismul de la Bach la Beethoven*. București, 1990.
10. Berger W. G. *Estetica sonatei clasice*. București, 1981.
11. Bourgeois J. G. *Verdi*. București, 1982.
12. Boțocan M., Pascu G. *Carte de istorie a muzicii*. Iași, 2004.
13. Brumariu L., Constantinescu G. *Istoria muzicii universale*. București, 1998.
14. Brumariu L., Petrescu H. *Istoria muzicii și formele muzicale*. București, 1981.
15. Brumaru A. *Romantismul în muzică*. București, 1962.
16. Bughici D. *Dicționar de forme și genuri muzicale*. București, 1978.
17. Buzilă S. *Enciclopedia interpreților din Moldova*, ed. a II-a. Chișinău, 1999.
18. Ceaicovschi-Mereșanu G. *Compozitori și muzicologi din Moldova*. Chișinău, 1992.
19. Chelaru C. Cui i-e frică de istoria muzicii? vol. I-III. Iași, 1995-1998.
20. Ciomac E. R. *Wagner, Viața și opera*. București, 1967.
21. Cosma O. L. *Hronicul muzicii românești*. București, 1988.
22. Cristian V. *W.A. Mozart*. București, 1958.
23. *Dicționar de mari muzicieni*. București, 2006.
24. Gagim, I. *Dicționar de muzică*. Chișinău, 2009.
25. Gagim G., Șleahtițchi M. *Dicționar de pedagogie muzicală*. Chișinău, 1994.
26. Galaicu V. *Dimensiunea etnică a creației muzicale*. Chișinău, 1998.
27. Ghilaș V. *Dimitrie Cantemir în istoria culturii muzicale*. Chișinău, 2004.
28. Dănilă A. *Opera moldovenească: ediție enciclopedică*. Chișinău, 2013.
29. Druskin M. J. *Brahms*. București, 1961.
30. Druskin M. R. *Wagner*. București, 1958.
31. Marchesi G. G. *Verdi*. București, 1987.
32. Moraru M. *Dicționar de forme și genuri muzicale*. Chișinău, 1998.

33. Nabokov N. *Stravinski I*. București, 1964.
34. Papu E. *Baroc ca tip de existență*. București, 1977.
35. Popescu M. *Muzicieni basarabeni afirmați în România*. București, 2014.
36. Remington A. E. *Muzica în Moldova medievală*. București, 1985.
37. Rimski-Korsakov N. *Cronica vieții mele*. București, 1961.
38. Schönberg H. *Viețile marilor compozitori*. București, 1997.
39. Stasov V. M. *Musorgski*. București, 1957.
40. Stasov V. *Articole despre N. Rimski-Korsakov*. București, 1953.
41. Stoianov C., Marinescu M. *Istoria muzicii universale*. București, 2009.
42. Stravinski I. *Poetica muzicală*. București, 1967.
43. Suhomlin-Ciobanu I. *Repertoriul general al creației muzicale din Republica Moldova: (ultimele două decenii ale secolului XX)*. Chișinău, 2006.
44. Suhomlin-Ciobanu I. *Tezaurul muzicii de tradiție bizantină din Republica Moldova*. Chișinău, 2007.
45. Șorban E. M. *Muzica clasică și romantică*. Cluj Napoca, 2014.
46. Ștefănescu I. *O istorie a muzicii universale*, vol. I-III. București, 1995-1998.
47. Tcaci E. *Înaintași ai muzicii românești*. Chișinău, 1994.
48. Vlad R. *I. Stravinski*. București, 1967.
49. Vlad R. *Istoria dodecafoniei*. București, 1998.
50. Wegendt G. R. *Schubert*. București, 1984.
51. Wegendt G. R. *Schumann*. București, 1986.
52. Аксёнов В. *К изучению музыки XX века*. Кишинёв, 1984.
53. *Музыкальная литература зарубежных стран*, ред. Царёва Е. Москва, 2006.
54. *Музыкальная литература зарубежных стран*, ред. Гивенталь И., Щукина Л., Ионин Б. Москва, 2006.

Resurse digitale recomandate:

1. Cărți digitale:
 - *The Open Music Theory Book* (<https://viva.pressbooks.pub/openmusictheory/front-matter/introduction/>),
 - *12 lectii de istoria muzicii* (<https://cpciiasi.wordpress.com/lectii-de-istoria-muzicii/>),
 - *Istoria Muzicii* (<https://sites.google.com/view/carmen-chelaru/pagina-de-pornire>),
 - *Istoria muzicii universale*
 - (https://www.academia.edu/26777298/ISTORIA_MUZICII_ROM%C3%82NE%C5%9ETI).
2. Culegeri și reviste:
 - *Akados* (<http://akados.asm.md/taxonomy/term/19>)
 - *Arta* (<https://artjournal.ich.md/>)
 - *Studiul artelor și culturologie* (<https://revista.amtap.md/>)
3. Platforme utile pentru ascultare activă: IMSLP (International Music Score Library Project), Classic FM, Spotify – Classical Essentials.
4. Canale YouTube specializate în istoria muzicii (în limbile română, engleză, rusă): *Inside the Score*, *Classics Explained*, *Listening In*, *CrashCourse – Music History*.

DISCIPLINA ANSAMBLU CORAL

I. CONCEPȚIA DISCIPLINEI

Disciplina Ansamblu coral, este centrata pe elev/elevă și urmărește formarea graduală a competențelor de interpretare vocal-corală, colaborare artistică și valorizare a patrimoniului muzical. Curriculumul disciplinei este aliniat cu Cadrul de Referință al Curriculumului Național (CRCN 2025), asigură coerența cu profilul absolventului/absolventei și cu competențele-cheie definite la nivel național și european.

Viziunea disciplinei: Ansamblu coral este spațiul educațional în care interpretarea colectivă devine instrument de formare integrală a elevului - muzicală, etică, civică și profesională. Disciplina formează un absolvent capabil să înțeleagă, să interpreteze și să valorifice muzica corală ca formă de expresie artistică, identitară și socială, manifestând responsabilitate, colaborare și deschidere interculturală.

Misiunea disciplinei: Ansamblu coral are misiunea de a dezvolta competențele de interpretare vocal-corală, de colaborare în colectivul artistic și de valorizare a patrimoniului muzical național și universal, în acord cu profilul absolventului stabilit prin CRCN 2025. Disciplina contribuie la dezvoltarea intelectuală, etică, civică și profesională a elevului, pregătindu-l pentru viață activă și participarea la viața culturală a comunității.

Curriculumul disciplinei Ansamblu coral este aliniat cu CRCN 2025 și reflectă contribuția disciplinei la dezvoltarea competențelor-cheie definite în Codul Educației al Republicii Moldova, atât în mod direct - prin formularea competențelor specifice și selectarea conținuturilor - cât și indirect, prin activități de învățare transversale și interdisciplinare.

Competența-cheie (Codul Educației)	Contribuția disciplinei Ansamblu coral
a) Comunicare în limba română	Dicție corectă, pronunție expresivă a textului poetic în creațiile corale; utilizarea terminologiei muzicale în comunicarea artistică
b) Comunicare în limba maternă și multilingvism	Interpretarea repertoriului coral în diverse limbi; utilizarea vocabularului muzical de circulație internațională
d) Competențe digitale	Utilizarea intonatoarelor, partiturilor digitale, înregistrărilor audio/video, aplicațiilor de studiu muzical; etica digitală
e) Competențe personale, sociale și de a învăța să înveți	Colaborare, autodisciplină, autoeficacitate, practică deliberată, management emoțional, spirit de inițiativă în colectivul coral

f) Competențe civice, juridice și de protejare a mediului	Participarea la proiecte culturale comunitare; valorificarea patrimoniului național; responsabilitate fata de grup și comunitate; respectarea drepturilor de autor
h) Competențe de sensibilizare și expresie culturală	Interpretarea repertoriului coral național și universal; valorizarea diversității stilistice și culturale; identitatea artistică și culturală

Concepția disciplinei Ansamblu coral integrează următoarele principii educaționale, în conformitate cu paradigmele moderne ale educației (constructivism, educație incluzivă, învățare centrata pe elev) și cu cerințele CRCN 2025:

- **Principiul cunoașterii științifice:** conținuturile disciplinei reflecta achizițiile actuale ale teoriei și practicii corale, ale acusticii vocale și ale pedagogiei muzicale, asigurând validitatea și actualitatea achizițiilor.
- **Principiul funcționalității cunoștințelor:** cunoștințele teoretice despre tehnica vocală, partitură și stilul muzical sunt aplicate permanent în contextul interpretării corale reale - repetiție, concert, proiect artistic.
- **Principiul sistematizării și continuității:** conținuturile sunt organizate logic și progresiv pe clasele X-XII, de la achiziții de bază la competențe avansate, asigurând coerența verticală a învățării.
- **Principiul individualizării și diferențierii:** sarcinile de învățare sunt adaptate nivelului tehnic și vocal al fiecărui elev; se prevăd roluri alternative (interpret, lider de partidă, mentor colegial, organizator) și diferențierea complexității.
- **Principiul cooperării și învățării prin colaborare:** natura colectivă a ansamblului coral face din fiecare activitate un context autentic de colaborare, comunicare artistică, ascultare activă și responsabilitate reciprocă.
- **Principiul stimulării motivației și creativității:** proiectele artistice, concertele, repertoriul divers și utilizarea tehnologiilor digitale sporesc motivația elevilor și încurajează spiritul de inițiativă.
- **Principiul autoevaluării și evaluării formative:** înregistrările audio/video, portofoliile artistice și feedbackul structurat (colegial și din partea profesorului) formează capacitatea de autorefecție și autoperfecționare.

Ansamblul coral deține un caracter distinctiv în ansamblul disciplinelor de profil: este singura disciplină în care învățarea se realizează exclusiv în context colectiv, transformând procesul educațional într-un act artistic autentic și social. Aceasta particularitate face din disciplină un spațiu privilegiat de formare a competențelor pentru viață - colaborare, responsabilitate, gestionare emoțională, comunicare - și de educare a valorilor civice și culturale.

Contribuția disciplinei la dezvoltarea intelectuală, etică, civică și profesională a elevului:

- **Intelectuală:** analiza partituri corale, argumentarea deciziilor interpretative, contextualizarea stilistică și culturală a repertoriului dezvoltă gândirea critică, analitică și reflexivă.
- **Etică:** normele de repetiție, respectul reciproc, feedbackul constructiv, etica utilizării resurselor digitale și a drepturilor de autor formează integritatea și responsabilitatea morală.
- **Civică:** participarea la concerte, festivaluri corale, proiecte comunitare și culturale formează cetățenia activă, angajamentul social și identitatea culturală națională.
- **Profesională:** competențele de interpretare vocal-corală, organizarea repetiției, managementul unui program de concert și colaborarea în ansamblu pregătesc elevul pentru cariera profesională.

La finalul studiului disciplinei Ansamblu coral (clasa XII), elevul/eleva:

- interpretează vocal-coral un repertoriu divers stilistic, în formații de 3-4 voci mixte sau omogene, demonstrând tehnica vocală adecvată, disciplina de ansamblu și expresivitate muzicală;
- colaborează responsabil și eficient în colectivul artistic, respectând rolul individual în echilibrul sonor și manifestând autodisciplină, spirit de echipă și comunicare multiculturală;
- analizează și interpretează partituri corale prin prisma conținutului stilistic și cultural, argumentând alegeri interpretative și valorificând cunoștințe muzical-teoretice;
- își autoevaluează progresul, folosind strategii de practică deliberată, feedback și resurse digitale, elaborând portofoliul artistic;
- valorifică patrimoniul muzical coral național și universal prin participare activă la viața culturală a comunității, demonstrând respect față de diversitatea culturală;
- aplică competențe digitale în procesul de învățare și performanță corală.

Disciplina Ansamblu coral promovează un sistem de valori integrat, reflectat în competențe, conținuturi, activități și evaluare, în concordanță cu profilul absolventului din CRCN 2025:

Valori legate de cunoaștere și gândire critică: curiozitate și deschidere spre explorarea repertoriului coral universal; gândire critică și independentă în argumentarea opțiunilor interpretative; perspectivitate în construirea propriei identități artistice.

Valori personale și sociale: responsabilitate și perseverență în studiul individual și în pregătirea colectivă; sănătate vocală și echilibru emoțional; empatie și solidaritate în colectivul coral; respect reciproc și comunicare constructivă; demnitate și încredere în capacitățile proprii.

Valori naționale: identitate culturală și apartenență națională - valorificarea patrimoniului coral național, interpretarea creațiilor compozitorilor români, autohtoni, reprezentarea demna a culturii naționale în contexte artistice naționale și internaționale; respectul pentru limba română prin interpretarea expresivă a textelor în limba maternă.

Valori general-umane: frumosul și expresia artistică ca scop al actului muzical coral; pacea și dialogul prin muzica ca limbaj universal; deschiderea interculturală și respectul pentru diversitatea expresiei artistice; onestitatea și integritatea în utilizarea surselor și a resurselor digitale.

În curriculumul disciplinei Ansamblu coral, cele mai relevante noi educații, integrate infuzional în competențe, conținuturi și activități, sunt:

- **Educația pentru valori** (corelare puternică): normele de repetiție, etica prestației publice, comunicarea nonviolentă, cultura feedbackului și responsabilitatea față de grup sunt prezente în fiecare activitate de ansamblu; selecția repertoriului cu semnificație valorică și identitară susține formarea conștiinței culturale.
- **Educația pentru sănătate și stare de bine** (corelare puternică): igiena vocală, dozarea efortului în repetiții, gestionarea emoțiilor de scena, bunăstarea grupului și prevenirea suprasolicitării fizice și emoționale sunt integrate explicit în conținuturile disciplinei.
- **Educația pentru egalitate și incluziune** (corelare puternică): prin natura sa colaborativă, Ansamblu coral oferă contexte autentice de incluziune, roluri diferențiate, participare echitabilă și sprijin colegial, inclusiv pentru elevii cu voce în schimbare sau cu niveluri diferite de abilități vocale.
- **Educația pentru cetățenie globală** (corelare medie): repertoriul intercultural, creațiile corale din diverse spații culturale și proiectele comunitare promovează deschiderea culturală, dialogul și înțelegerea diversității.
- **Educația pentru competențe digitale și inteligența artificială** (corelare medie): partituri digitale, înregistrări audio/video, aplicații de studiu muzical și utilizarea responsabilă a instrumentelor digitale - cu accent pe etică și transparență.

Curriculumul disciplinei Ansamblu coral este aliniat cu strategiile naționale de dezvoltare a educației, având în vedere incluziunea, echitatea și dezvoltarea durabilă, și contribuie la formarea capitalului uman prin competente relevante pentru secolul XXI.

Disciplina respecta dreptul la educație prin:

- asigurarea accesului echitabil la activitățile artistice pentru toți elevii, indiferent de nivelul inițial de pregătire vocală, mediu socioeconomic sau nevoi speciale;
- diferențierea sarcinilor și a rolurilor în ansamblu, adaptarea metodelor de predare și a instrumentelor de evaluare la particularitățile de vârstă și de dezvoltare ale elevilor de liceu;
- promovarea idealului educațional național - valorile umane fundamentale, identitatea națională și integrarea europeană - prin repertoriul coral ales și activitățile culturale comunitare.

Curriculumul disciplinei Ansamblu coral este proiectat să fie:

- **Util:** formează competențe direct aplicabile în activitatea profesională - tehnică vocală, organizarea repetiției, managementul unui program de concert, evaluarea progresului colectiv;

- **Flexibil:** permite adaptarea la nevoile specifice ale clasei, la nivelul vocal și muzical al elevilor/elevelor, la contextul instituțional al liceului teoretic, la resursele disponibile și la diversitatea repertoriului;
- **Relevant:** răspunde provocărilor actuale ale educației artistice - digitalizarea, diversitatea culturală, starea de bine a elevilor/elevelor, participarea civică prin artă - și pregătește absolvenți capabili să se integreze în sectorul cultural și creativ.

Curriculumul este funcțional pentru toți actorii implicați: elevii dobândesc competențe muzicale și sociale transferabile; profesorii au un cadru clar și flexibil de proiectare didactică; părinții și comunitatea recunosc valoarea formativă a disciplinei prin produsele artistice vizibile - concerte, festivaluri, proiecte comunitare.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Administrarea disciplinei Ansamblu coral este realizată în conformitate cu Planul-cadru pentru profil Arte și structura anului școlar, asigurând echilibrul între unitățile de învățare în funcție de complexitatea și relevanța conținuturilor.

Cadrul general de administrare a disciplinei

Disciplina	Aria curriculară	Statut	Profil	Clasa	Nr. ore/săptămână	Nr. ore anual	Număr unități de învățare
Ansamblu coral	Arte	obligatorie	Muzică	X	2	68	4
				XI	2	68	4
				XII	3	102	4

III. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI

CS1.	Interpretarea vocal-corală a unui repertoriu divers stilistic, demonstrând tehnică vocală adecvată, disciplină de ansamblu și expresivitate muzicală.
CS2.	Colaborarea în colectivul artistic, respectând rolul individual în echilibrul sonor colectiv și manifestând autodisciplină, spirit de echipă și comunicare multiculturală în spiritul responsabilității reciproce și a bunăstării grupului.
CS3.	Analiza partiturilor corale prin prisma conținutului stilistic și cultural, argumentând alegeri interpretative și valorificând cunoștințe muzical-teoretice.
CS4.	Studiul autonom al partiturilor, folosind strategii de practică deliberată, feedback colegi/profesori și resurse digitale.
CS5.	Valorizarea patrimoniului muzical coral național și universal prin participare activă la viața culturală a comunității, demonstrând respect față de apartenența și diversitatea culturală.

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE

CLASA a X-a (68 ore)

Unitatea de învățare nr. 1. <i>Tehnica vocală și igiena vocii în Ansamblu coral</i> Domeniu-nucleu: D1. Tehnică vocală și igienă Ore recomandate: 18 ore (parcurse spiralat pe tot anul școlar) VALORI: <i>Sănătate și bunăstare vocală; disciplină personală; rigoare tehnică; perseverență.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC1.1. Aplicarea posturii, respirației și emisiei vocale corecte în repertoriu de dificultate medie (2–3 voci). UC1.3. Menținerea dicției clare și a omogenității pe partidă (intonare/ritm) în repetiție ghidată. UC4.1. Stabilirea obiectivelor de exersare practică pe termen scurt (intonare, dicție, ritm) și monitorizarea lor. UC4.2. Utilizarea strategiilor simple de practică deliberată (segmentare, repetare lentă, tempo gradat).	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Postura corală corectă (stând/așezat); alinierea coloanei vertebrale. • Respirația costo-diafragmatică; controlul expirației; suportul sunetului. • Atacul sunetului (moale, curat); emisia vocală; rezonanța de bază. • Reguli de igienă vocală (hidratare, încălzire progresivă, protejarea vocii în mutație, recuperare). • Dicția clară — articularea consoanelor, proiecția vocalelor. • Omogenitatea timbrală pe partidă. Conținuturi aplicative / contextuale: • Exerciții de încălzire vocală colectivă (vocalize pe vocale, consoane, salturi intervalice). • Exerciții de respirație și susținere (inspir scurt/expir lung, fraze susținute).	• demonstrează postura corală corectă și respirația costo-diafragmatică în vocalize și în repertoriul studiat. • aplică emisia vocală adecvată, atacul curat al sunetului și rezonanța de bază în cadrul partidei. • menține dicția clară și omogenitatea timbrală pe partidă în repetiție ghidată. • respectă regulile de igienă vocală la repetiții, în studiul individual și în prestațiile publice. • stabilește obiective personale de exersare pe termen scurt și monitorizează progresul propriu.

UC4.4. Folosirea resurselor digitale de bază (metronom, intonator, înregistrare audio) pentru studiu.	• Exerciții de dicție pe texte-tipar (frământări de limbă, fragmente din repertoriu). • Fișa individuală de obiective de exersare și monitorizare a progresului. • Strategii de practică deliberată: segmentare, tempo lent gradat. • Înregistrare audio personală și analiză comparativă. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Canto</i>: funcționarea aparatului fono-articulator. • <i>TIC</i>: utilizarea aplicațiilor de metronom, intonator, înregistrare. Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru valori</i>: normele de repetiție, comunicarea nonviolentă, cultura feedbackului și responsabilitatea față de grup. • <i>Educație pentru sănătate și stare de bine</i>: igiena vocii, dozarea efortului în repetiții. Terminologie specifică: Postură corală, respirație costo-dafragmatică, atacul sunetului, emisia și rezonanță vocală	• utilizează strategii simple de practică deliberată (segmentare, repetare lentă, tempo gradat) în studiul fragmentelor dificile. • folosește resurse digitale (metronom, intonator, înregistrare audio) pentru autocontrol.
Unitatea de învățare nr. 2. <i>Lectura partiturii, intonația și coordonarea de ansamblu</i> Domeniu-nucleu: D2. Lectură, intonație și ansamblu Ore recomandate: 18 ore (parcurs spiralat pe tot anul școlar) VALORI: <i>Rigoare; atenție; responsabilitate pentru partidă; sincronizare; cooperare; spirit de echipă.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)

UC1.2. Respectarea intrărilor, tempoului și indicațiilor dirijorale (opriri, reluări, nuanțe simple). UC1.3. Menținerea dicției clare și a omogenității pe partidă (intonare/ritm) în repetiție ghidată. UC2.1. Respectarea regulilor de repetiție (atenție, tăcere activă, intervenții la semn). UC2.2. Sincronizarea cu grupul (puls comun, intrări, finaluri) și sprijinirea coeziunii partidei. UC3.1. Identificarea în partituri a elementelor limbajului muzical: măsură, tempo, fraze, indicații de dinamică/articulație. UC3.2. Aplicarea în interpretare a noțiunilor muzical-teoretice elementare (intervale, ritm, accente, cadențe simple).	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Unisonul perfect — acordajul de bază al partidei. • Citirea partiturii de partidă: portativ, chei, armură, măsură, tempo. • Intervale melodice și armonice simple. • Intonația în 2–3 voci (soprane–alți / tenori–bași). • Pulsul intern comun; subdiviziuni ritmice; agogică elementară. • Intrări și opriri precise la semnalul dirijoral. • Cadențe simple (autentică, plagală — auditiv și în partitură). • Indicații dirijorale de bază (atac, oprire, nuanțe, reluări). Conținuturi aplicative / contextuale: • Exerciții de acordaj pe acorduri simple (T, S, D). • Lectură ritmico-melodică la prima vedere (fragmente scurte). • Cântarea pe partide separat și apoi împreună (2–3 voci). • Exerciții ritmice în canon, cu băți și silabe ritmice. • Exerciții de sincronizare cu schimbări de tempo. • Jocuri didactice de atenție și reactivitate la gestul dirijoral. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Solfegiu/Teoria muzicii/Armonia</i>: utilizarea elementelor de limbaj muzical în solfegierea și descifrarea partiturilor.	• citește partitura de partidă identificând măsura, tempoul, frazele și indicațiile de dinamică/articulație. • menține unisonul perfect și acordajul în triade simple la nivelul partidei. • intonează corect în context de ansamblu pe 2–3 voci în repertoriul studiat. • respectă intrările, tempoul și indicațiile dirijorale (opriri, reluări, nuanțe). • menține pulsul intern stabil și realizează intrări/opriri precise la semnalul dirijoral. • se sincronizează cu grupul în tempouri variate (Andante–Allegro), susținând coeziunea partidei. • respectă regulile de repetiție (atenție, tăcere activă, intervenții la semn). • aplică noțiuni muzical-teoretice elementare (intervale, ritm, accente, cadențe simple) în interpretare.
---	---	---

	• <i>Matematică</i>: utilizarea raporturilor, fracțiilor în descifrarea partiturilor. Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru valori</i>: normele de repetiție, comunicarea nonviolentă, cultura feedbackului și responsabilitatea față de grup. • <i>Educație pentru sănătate și starea de bine</i>: dozarea efortului în repetiții. Terminologie specifică: unison, partidă, indicații dirijorale de bază (auftact, intrări, opriri, atac)	
Unitatea de învățare nr. 3. Repertoriul coral național și universal — stil, text și interpretare Domeniu-nucleu: D3. Repertoriu, stil, interpretare Ore recomandate: 20 ore (parcurse spiralat pe tot anul școlar) VALORI: <i>Identitate culturală și apartenență națională; diversitate culturală; dialog intercultural; respect pentru patrimoniu; creativitate interpretativă.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC1.1. Aplicarea posturii, respirației și emisiei vocale corecte în repertoriu de dificultate medie (2–3 voci). UC3.3. Descrierea caracterului piesei (text, tempo, expresie) cu vocabular muzical de bază.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Relația text–muzică în creația corală; accentul lingvistic și muzical. • Frazare elementară; dinamici (p, mp, mf, f); articulație (legato, staccato). • Elemente stilistice ale muzicii corale naționale (folclorică și cultă); compozitori autohtoni reprezentativi.	• interpretează piese reprezentative din repertoriul coral național la 2–3 voci, aplicând tehnica vocală adecvată. • interpretează piese accesibile din repertoriul coral universal la 2–3 voci în genuri și stiluri diverse.

UC3.4. Respectarea regulilor de pronunție/accentelor textului ca parte a expresiei. UC2.3. Manifestarea respectului și a cooperării (ascultare reciprocă, atitudine incluzivă, sprijin colegial). UC5.1. Interpretarea creațiilor din repertoriul coral național și universal de complexitate redusă. UC5.3. Promovarea diversității culturale prin repertoriu și atitudini.	• Genuri corale universale accesibile (coral, madrigal simplu, spiritual, cântec popular european). • Elemente stilistice de bază (sacru/laic; epoci — orientativ). • Pronunția corectă a textelor în limba română și în limbi străine (engleză, latină, italiană — elemente). • Caracterul piesei — analiza textuală și muzicală elementară. Conținuturi aplicative / contextuale: • REPERTORIU NAȚIONAL: piese reprezentative din creația corală națională (folclor prelucrat, colind, piese patriotice, lucrări ale compozitorilor autohtoni) la 2–3 voci. • REPERTORIU UNIVERSAL: piese accesibile din repertoriul coral universal la 2–3 voci în genuri diverse (coral, madrigal simplu, spiritual, cântec popular european). • Exerciții de frazare stilistică și nuanțare expresivă. • Analiza textului literar și a mesajului artistic. • Audierea înregistrărilor-reper și compararea interpretativă. • Exerciții de pronunție în limbile textelor studiate. • Prezentări scurte despre contextul cultural al pieselor. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii:</i> identificarea epocilor, genurilor creațiilor din repertoriul coral, recunoașterea compozitorilor creațiilor repertoriale.	• aplică frazarea elementară și nuanțele dinamice în funcție de caracterul piesei. • respectă regulile de pronunție și accentele textului în limba română ca parte a expresiei. • pronunță corect fragmente din textele în limbi străine studiate (elemente de bază). • descrie caracterul și elementele stilistice ale pieselor folosind vocabular muzical de bază. • manifestă respect față de patrimoniul coral național prin atitudini și interpretare. • promovează diversitatea culturală prin atitudini deschise și dialog în procesul de interpretare.
--	--	---

	• <i>Limba română</i>: analiza textului literar în partituri. • <i>Limbi moderne</i>: aplicarea pronunției în textele originale ale partiturilor. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru cetățenie globală</i>: repertoriu intercultural, creații corale din diverse spații culturale. • <i>Educație pentru valori</i>: repertoriu cu semnificație valorică și identitară. Terminologie specifică: repertoriu național, repertoriul universal, partitură, partitură accapella, partitură cu acompaniament, frazarea muzicală elementară	
Unitatea de învățare nr. 4. Proiectul scenic și evoluarea publică a ansamblului coral Domeniu-nucleu: D4. Proiect & scenă Ore recomandate: 12 ore (parcurs spiralat pe tot anul școlar) VALORI: Responsabilitate artistică; cetățenie culturală; creativitate; respect pentru public; spirit de echipă; bucuria împlinirii colective.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC1.2. Respectarea intrărilor, tempoului și indicațiilor dirijorale (opriri, reluări, nuanțe simple).	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Proiectul scenic — etape (alegere repertoriu → repetiții → generală → prestație → reflecție). • Programul de concert/recital — structură, echilibru stilistic, dramaturgie. • Reguli de conduită scenică (intrare, salut, poziție, ieșire, reverență).	• evoluează în cadrul prestațiilor publice respectând indicațiile dirijorale și regulile scenice. • se sincronizează cu grupul pe durata prestației, susținând coeziunea ansamblului pe întreg programul.

UC2.1. Respectarea regulilor de repetiție (atenție, tăcere activă, intervenții la semn). UC2.2. Sincronizarea cu grupul (puls comun, intrări, finaluri) și sprijinirea coeziunii partidei. UC2.4. Participarea la activități simple de echipă (aranjarea partiturilor, ordinea în repetiție). UC4.3. Realizarea autoevaluării ghidată după repetiții/evoluare (ce reușesc / ce îmbunătățesc). UC5.2. Respectarea normelor de conduită artistică la repetiții și evenimente școlare/comunitare. UC5.4. Participarea la activități culturale școlare (serbări/concerte interne).	• Etichetă de concert și comunicare nonverbală cu publicul. • Managementul prestației publice (repetiție generală, ținută). • Autoevaluarea și reflecția asupra prestației. Conținuturi aplicative / contextuale: • Repetiții în ținută de concert și repetiție generală. • EVOLUARE SCENICĂ SEMESTRIALĂ — prestație publică la finele semestrului I (program din repertoriul studiat; tematica concertului se stabilește de cadrul didactic în funcție de contextul școlar și comunitar). • EVOLUARE SCENICĂ ANUALĂ — prestație publică la finele anului școlar (program integrator din repertoriul național și universal studiat; tematica se stabilește de cadrul didactic). • Înregistrare audio/video a prestațiilor și analiza acestora. • Portofoliu personal al coristului (fișe, înregistrări, autoevaluări). • Participare la activități culturale școlare (serbări, concerte interne, parteneriate comunitare). Conținuturi interdisciplinare: • TIC: generarea portofoliului digital. Teme cross-curriculare: • Identitate, patrimoniu și dialog intercultural; • Dezvoltare personală și socio-emoțională.	• respectă normele de conduită artistică la repetiții și în cadrul evenimentelor școlare/comunitare. • participă activ la organizarea prestațiilor, asumându-și roluri simple de echipă (aranjarea partiturilor, ordinea în repetiție). • participă la cel puțin două evoluări scenice în cursul anului școlar (semestrială și anuală). • realizează autoevaluarea prestației scenice, formulând concluzii pentru progresul ulterior. • întocmește și actualizează portofoliul personal de corist pe parcursul anului școlar.
--	---	---

	Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru sănătate și starea de bine:</i> prevenirea suprasolicității fizice și emoționale. • <i>Educația pentru valori:</i> etica prestației publice, promovarea repertoriului cu semnificație valorică și identitară. • <i>Educația pentru egalitate și incluziune:</i> participare echitabilă și sprijin colegial. Proiect interdisciplinar recomandat: • Concert tematic cu prilejul unei sărbători/dedicat celebrării aniversării unui compozitor sau personalități notorii din domeniul arte/de final de an <i>Discipline asociate:</i> istoria muzicii, limba și literatura română, informatică/TIC Terminologie specifică: proiect scenic, recital, repetiție, repetiție generală, prestație scenică.	
Finalitățile învățării la Ansamblu coral – clasa a X-a		
La finele clasei a X-a, elevul/eleva: 1. <i>aplică tehnica vocală de bază</i>, în cadrul repertoriului coral la 2–3 voci, în vederea formării deprinderilor corecte de cânt în ansamblu, demonstrând disciplină personală și atenție; 2. <i>respectă regulile de igienă vocală</i>, în activitatea de repetiție și interpretare, în scopul protejării propriului aparat vocal, manifestând responsabilitate și grijă față de sănătatea vocală; 3. <i>se sincronizează cu grupul și cu indicațiile dirijorale</i>, în cadrul interpretării colective, în scopul realizării unei prestații corale unitare, manifestând atenție și spirit de echipă; 4. <i>cooperează în cadrul partidei prin ascultare reciprocă</i>, respectând regulile de repetiție, în vederea susținerii coeziunii ansamblului, manifestând respect față de colegi și cooperare;		

5. *aplică noțiuni muzical-teoretice elementare* în lectura partiturii de partidă, în interpretarea pieselor studiate, pentru a dezvolta gândirea muzicală analitică, demonstrând rigoare și atenție;
6. *descrie caracterul și elementele stilistice ale lucrărilor*, cu vocabular muzical de bază, în scopul consolidării limbajului muzical propriu, manifestând interes și acuratețe;
7. *stabilește obiective personale de exersare* pe termen scurt și aplică strategii simple de practică deliberată, în activitatea de studiu individual, în vederea formării autonomiei în învățare, manifestând perseverență și responsabilitate;
8. *utilizează resurse digitale de bază* și realizează autoevaluarea după repetiții, în contextul practicii individuale, în scopul monitorizării propriului progres, manifestând spirit autocritic și autonomie;
9. *interpretează piese reprezentative* din repertoriul coral național și universal la 2–3 voci, în cadrul prestațiilor publice semestriale și anuale, în scopul valorizării patrimoniului muzical, demonstrând respect față de tradiție și responsabilitate artistică;
10. *evoluează în prestații publice* respectând normele de conduită artistică, în contexte culturale și comunitare, în vederea formării cetățeniei culturale, manifestând deschidere, respect față de diversitatea culturală și implicare.

CLASA XI-A (68 ore)

Unitatea de învățare nr. 1.

Tehnica vocală — control fin, rezistență și nuanțare stilistică

Domeniu-nucleu: D1. Tehnică vocală și igienă | Ore recomandate: 18 ore (parcursse spiralat pe tot anul școlar)

VALORI: *Rigoare și exigență tehnică; perseverență; autonomie în studiu; sensibilitate artistică.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC1.2. Aplicarea frazării, nuanțării expresive în funcție de stil (sacru/laic; epoci). UC1.3. Corectarea prestației pe baza feedbackului (dirijor/colegi) și a repetiției țintite. UC1.4. Gestionarea rezistenței vocale în repetiții prelungite (încălzire/recuperare). UC4.1. Integrarea feedbackului din partea profesorului/colegilor în planul personal de îmbunătățire (ținte clare). UC4.2. Documentarea progresului prin înregistrări periodice și fișe de reflecție/auto-evaluare.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: - Controlul fin al respirației — susținerea frazelor lungi, managementul expirului. - Legato vocal și trecerea între registre; proiecția sunetului. - Culoarea timbrală — adaptarea timbrului la stil (sacru/laic, baroc/clasic/romantic). - Dinamica expresivă (crescendo, decrescendo, <i>messa di voce</i> — inițiere). - Rezistența vocală — managementul efortului în repetiții prelungite. - Autonomia tehnică vocală; raportul efort-rezultat; auto-reglarea vocală. - Dicția în limbi diferite (română, latină, italiană, engleză — elemente). Conținuturi aplicative / contextuale: - Vocalize avansate (extensie de ambitus, agilitate, legato extins). - Exerciții de <i>messa di voce</i> și de control dinamic.	- demonstrează control fin al respirației și al emisiei vocale în fraze susținute de durată. - aplică frazarea și nuanțarea expresivă (legato, dinamică, <i>messa di voce</i> inițială) adaptate stilului piesei. - demonstrează rezistență vocală în repetiții prelungite, gestionând efortul prin încălzire și recuperare. - optimizează proiecția, omogenitatea și dicția în funcție de contextul stilistic. - adaptează culoarea timbrală la stil (sacru/laic, epoci diferite). - integrează feedbackul primit de la dirijor/colegi în planul personal de îmbunătățire.

UC4.3. Alegerea și utilizarea resurselor digitale potrivite (partituri digitale, aplicații de studiu, fișiere partajate).	• Plan personal de încălzire și recuperare vocală pentru o prestație corală. • Adaptarea emisiei vocale la stil (sunet rotund pentru repertoriul romantic, emisie dreaptă pentru repertoriul renesantist/baroc). • Fișe de auto-reflecție după repetiții; planuri țintite de îmbunătățire. • Înregistrări periodice (lunar) și analiza progresului. • Folosirea aplicațiilor de studiu (partituri digitale, aplicații de intonație avansate). Conținuturi interdisciplinare: • <i>Canto</i>: aplicarea procedurilor tehnice vocale. • <i>TIC</i>: utilizarea aplicațiilor de metronom, intonator, înregistrare. • <i>Limbă modernă</i>: aplicarea pronunției în textele originale ale partiturilor. Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru sănătate și stare de bine</i>: dozarea efortului în repetiții, prevenirea suprasolicitării fizice și emoționale. Terminologie specifică: controlul respirației, messa di voce, modalități de conducere a sunetului vocal, tembru, tesitură, diapazon	• documentează progresul prin înregistrări periodice și fișe de auto-evaluare. • utilizează resurse digitale potrivite (partituri digitale, aplicații, fișiere partajate) pentru studiul autonom.
--	---	--

Unitatea de învățare nr. 2.

Lectura, intonația și ansamblul la 3–4 voci cu elemente de polifonie

Domeniu-nucleu: D2. Lectură, intonație și ansamblu | Ore recomandate: 18 ore (parcurs spiralat pe tot anul școlar)

VALORI: *Rigoare analitică; responsabilitate pe partidă; sincronizare; cooperare; gândire muzicală polifonică.*

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC2.1. Asigurarea echilibrului pe partidă (tempo, intonație, dinamică, sincron). UC3.1. Analiza elementelor de structură și limbaj al partiturii: perioade, puncte de tensiune/relaxare, rolul fiecărei voci. UC3.3. Utilizarea cunoștințelor teoretice pentru corecție: intonație după funcții armonice/rezolvări. UC4.4. Exersarea autonomiei: pregătire individuală a intrărilor dificile și prezentare la repetiție.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Acordajul în 2–3 voci și inițiere în 4 voci (SATB). • Echilibrul între partide; omogenitatea verticală și orizontală. • Elemente de polifonie: imitația, contrapunctul simplu, vocile independente. • Intonația corectată după funcții armonice și rezolvări. • Ritmuri sincopate, contratimpți, schimbări moderate de tempo. • Mișcări agogice (accelerando, ritardando, rubato — inițiere). • Rolul fiecărei voci în textura polifonică — vocea principală vs. vocile însoțitoare. Conținuturi aplicative / contextuale: • Exerciții de acordaj pe acorduri de 4 sunete; ajustare fină. • Lectură la prima vedere — fragmente polifonice simple. • Exerciții ritmice cu sincope și contratimpți. • Modelarea intrărilor dificile cu pregătire individuală prealabilă. • Analiza pe partitură a perioadelor muzicale, punctelor de tensiune/relaxare.	• demonstrează acordajul în 3 voci și echilibrul între partide în repertoriul studiat. • realizează ajustare fină în elementele de polifonie (pe verticală și orizontală). • corectează intonația raportându-se la armonie și la funcțiile armonice din partitură. • aplică ritmuri sincopate și contratimpți în context de ansamblu. • diferențiază mișcările agogice (accelerando, ritardando, rubato) și le reproduce adecvat. • estimează cu precizie tempourile variate și le menține stabil. • analizează elementele de structură (perioade, puncte de tensiune) și identifică rolul fiecărei voci.

	- Exerciții de tempo — identificare și reproducere precisă a tempourilor variate. Conținuturi interdisciplinare: <i>Armonia</i>: aplicarea funcției armonice, rezolvărilor în construcția acordurilor pe verticală. <i>Istoria muzicii</i>: recunoașterea partiturilor de scriitură polifonică renașcentistă, barocă. <i>Matematica</i>: aplicarea logicii matematice în raporturi ritmice complexe. Terminologie specifică: echilibru, acordaj coral, omogenitatea vocală pe verticală și orizontală, tipuri de facturi corale, agogică	- pregătește individual intrările dificile și le prezintă la repetiție în mod autonom. - asigură echilibrul pe partidă (tempo, intonație, dinamică, sincron), sprijinind colegii prin modelare.
Unitatea de învățare nr. 3. <i>Repertoriul coral divers stilistic — 3–4 voci, epoci și genuri, limba originală</i> Domeniu-nucleu: D3. Repertoriu, stil, interpretare Ore recomandate: 20 ore (parcuse spiralat pe tot anul școlar) VALORI: <i>Identitate culturală și dialog intercultural; respect pentru patrimoniu; deschidere spre universal; sensibilitate stilistică; argumentare fundamentată; autenticitate artistică.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)

UC3.2. Argumentarea alegerilor și deciziilor interpretative (tempo, agogică, articulație), raportându-se la stil/epocă. UC3.4. Compararea interpretărilor/înregistrărilor și extragerea criteriilor de calitate artistică. UC5.1. Interpretarea creațiilor din repertoriul coral național și universal de complexitate medie. UC5.2. Participarea în selecția repertoriului variat (cu sprijin) argumentând criterii (stil, mesaj, context). UC5.4. Contextualizarea pieselor (origine, autor, funcție culturală) și comunicarea publicului a ideilor-cheie. UC5.5. Aplicarea eticii utilizării materialelor (partituri, surse, citare, drepturi, reguli de înregistrare).	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Stilistica corală pe epoci: Renaștere, Baroc, Clasic, Romantic, Modern (elemente). • Genurile corale: motet, madrigal, coral protestant, lied, piesă corală romantică, prelucrare folclorică. • Repertoriul coral național cult — compozitori reprezentativi (Ciprian Porumbescu, Gavriil Musicescu, Gheorghe Cucu, Gheorghe Danga, Mihail Bereзовski ș.a.). • Repertoriul coral universal — lucrări reprezentative din diferite epoci și culturi. • Pronunția în limba originală (latină, italiană, germană, engleză, franceză, rusă — elemente). • Modalități fine de articulare a sunetului adaptată stilului; argumentarea interpretativă. • Etica utilizării materialelor muzicale — drepturi de autor, citare, surse. Conținuturi aplicative / contextuale: • REPERTORIUL NAȚIONAL: piese corale la 3–4 voci din creația compozitorilor autohtoni (prelucrări folclorice, lucrări culte, piese sacre). • REPERTORIUL UNIVERSAL: piese la 3–4 voci din diverse epoci (motet renesantist, coral baroc, piesă clasică, miniatură romantică, lucrare corală modernă). • Compararea interpretărilor profesionale (înregistrări-reper) și extragerea criteriilor de calitate. • Argumentarea alegerilor interpretative — decizii privind tempoul, agogica, articulația.	• interpretează creații corale pe 3–4 voci din diverse epoci și genuri, aplicând principii stilistice adecvate. • abordează repertoriu divers în limba originală, demonstrând pronunție corectă la nivel elementar. • argumentează selectarea și interpretarea repertoriului invocând criterii de stil, mesaj și context. • aplică articulația fină și frazarea stilistică în funcție de epocă și gen. • compară interpretări/înregistrări de referință și extrage criterii de calitate artistică. • contextualizează piesele prin referire la origine, autor și funcție culturală. • comunică publicului/colegilor ideile-cheie ale pieselor interpretate. • aplică etica utilizării materialelor muzicale (partituri, surse, citare, drepturi).
--	--	--

	• Contextualizarea pieselor — prezentări scurte despre origine, autor, funcție culturală. • Exerciții de pronunție în limba originală (în funcție de repertoriul selectat). • Discuții etice privind utilizarea partiturilor și înregistrărilor. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii</i>: identificarea epocilor, genurilor creațiilor din repertoriul coral, recunoașterea compozitorilor creațiilor repertoriale. • <i>Limba română</i>: analiza textului literar al pieselor. • <i>Limbi moderne</i>: aplicarea pronunției în textele originale ale partiturilor, realizarea sensului textului literar. • <i>TIC</i>: utilizarea platformelor digitale pentru audiții comparative. Tema cross-curriculară: • Educație interculturală și dialog intercultural. Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru sănătate și stare de bine</i>: dozarea efortului în repetiții, prevenirea suprasolicitării fizice și emoționale.	
--	---	--

	<i>Educația pentru competențe digitale și inteligența artificială:</i> utilizarea responsabilă a partiturilor digitale, înregistrări audio/video, aplicații de studiu muzical cu accent pe etică utilizării materialelor digitale. Terminologie specifică: tipuri de cor, partitură pentru cor pe voci egale, partitură pentru cor mixt, tipuri de expuneri a partiturii corale	
Unitatea de învățare nr. 4. <i>Proiectul coral tematic și participarea la viața cultural-artistică a comunității</i> Domeniu-nucleu: D4. Proiect & scenă Ore recomandate: 12 ore (parcurs spiralat pe tot anul școlar) VALORI: Responsabilitate artistică; cetățenie culturală activă; leadership și spirit de echipă; creativitate; respect pentru public și parteneri.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC2.2. Oferirea/primirea de feedback colegial bazat pe criterii (intonare, ritm, dicție, expresie). UC2.3. Gestionarea situațiilor de lucru în echipă (negociere, roluri, responsabilități).	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: - Proiectul coral tematic — etape: concepție, planificare, realizare, evaluare. - Structura programului de concert — dramaturgie, echilibru stilistic, progresie emoțională. - Roluri în colectivul coral: lider de partidă, responsabil de partituri, responsabil comunicare. - Feedback colegial bazat pe criterii clare (intonare, ritm, dicție, expresie). - Managementul lucrului în echipă — negociere, delegare, responsabilități.	- evoluează în proiecte tematice și activități cultural-artistice demonstrând tehnică și interpretare la nivel mediu. - exercită roluri asumate în ansamblu (lider de partidă, coordonator), contribuind la coeziunea grupului.

UC2.4. Integrarea repertoriului/interacțiunilor multiculturale cu respect și deschidere (dialog prin muzică). UC5.3. Participarea la evenimente comunitare (concerte, proiecte) în roluri asumate (organizare simplă).	• Evenimentul comunitar — organizare simplă, relația cu publicul, etica reprezentării. Conținuturi aplicative / contextuale: • Pregătirea și susținerea proiectului coral tematic (tematica concretă — la decizia cadrului didactic, în funcție de contextul școlar și comunitar). • EVOLUARE SCENICĂ SEMESTRIALĂ — prestație publică la finele semestrului I. • EVOLUARE SCENICĂ ANUALĂ — prestație publică la finele anului școlar. • Participarea la evenimente cultural-artistice ale comunității (parteneriate școlare, prestații comunitare). • Asumarea de roluri în ansamblu (lider de partidă, coordonator repetiție segmentată). • Sesiuni de feedback colegial structurat pe criterii. • Înregistrare audio/video a prestațiilor și analiza acestora. Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii</i>: identificarea epocilor, genurilor creațiilor din repertoriul coral în elaborarea scenariului. • <i>Solfegiu, Teoria muzicii, Armonia</i>: operarea cu elemente de limbaj-muzical în realizarea feedbackului colegial criterial. • <i>Limbi moderne</i>: aplicarea pronunției în textele originale interpretate.	• contribuie la echilibrul sonor și la coeziunea partidei, sprijinind colegii prin modelare. • oferă și primește feedback colegial bazat pe criterii clare (intonare, ritm, dicție, expresie). • gestionează situații de lucru în echipă prin negociere și asumare de responsabilități. • integrează repertoriul și interacțiunile multiculturale cu respect și deschidere. • participă la cel puțin două evoluări scenice în anul școlar (semestrială și anuală) și la evenimente comunitare. • respectă etica reprezentării ansamblului și a instituției în spațiul public.
--	---	--

	<i>Teme cross-curriculare:</i> • Artă în viața comunității; • Dezvoltare personală și socio-emoțională. <i>Integrarea noilor educații:</i> • <i>Educația pentru valori:</i> etica prestației publice, promovarea repertoriului cu semnificație valorică și identitară. • <i>Educația pentru egalitate și incluziune:</i> participare echitabilă și sprijin colegial. • <i>Educația pentru competențe digitale și inteligența artificială:</i> utilizarea responsabilă a partiturilor digitale, înregistrări audio/video, aplicații de studiu muzical cu accent pe etică utilizării materialelor digitale. <i>Proiect interdisciplinar recomandat:</i> • Concert tematic cu prilejul unei sărbători/dedicat celebrării aniversării unui compozitor sau personalități notorii din domeniul arte/de final de an <i>Discipline asociate:</i> istoria muzicii, limba și literatura română, informatică/TIC <i>Terminologie specifică:</i> proiect scenic tematic, scenariu, sound-chec, prestație comunitară.	
--	--	--

Finalitățile învățării la *Ansamblu coral* – clasa a XI-a

La finele clasei a XI-a elevul/eleva:

1. *demonstrează control fin al tehnicii vocale*, în interpretarea corală la 3–4 voci, în vederea consolidării performanței tehnice individuale și de ansamblu, manifestând rigoare tehnică și perseverență;
2. *aplică frazarea și nuanțarea expresivă* adaptate stilului, în contexte interpretative variate, în scopul redării fidele a intenției artistice a lucrării, manifestând sensibilitate artistică și acuratețe stilistică;
3. *coordonează echilibrul și sincronizarea pe partidă*, în cadrul interpretării colective, în vederea susținerii coeziunii artistice a ansamblului, manifestând spirit de echipă și leadership emergent;
4. *integrează repertoriul multicultural* și feedbackul colegial bazat pe criterii, în situații de lucru în echipă, în scopul dezvoltării unei colaborări constructive, manifestând deschidere, respect și atitudine incluzivă;
5. *analizează elementele de structură și limbaj ale partiturii*, în procesul de studiu al repertoriului, pentru a dezvolta gândirea muzicală critică, manifestând curiozitate intelectuală și rigoare;
6. *argumentează alegerile interpretative raportate la stil și epocă*, comparând interpretări de referință, în scopul fundamentării propriei viziuni artistice, manifestând exigență artistică și discernământ;
7. *valorifică feedbackul profesorului și al colegilor* în planul personal de îmbunătățire, în contextul practicii reflexive, în vederea dezvoltării autonomiei în învățare, manifestând responsabilitate și spirit autocritic;
8. *gestionează autonom pregătirea pasajelor dificile* și selecția resurselor digitale, în activitatea de studiu individual, în scopul consolidării practicii deliberate, manifestând inițiativă și autodisciplină;
9. *interpretează creații corale din repertoriul național și universal*, în cadrul proiectelor tematice și al evenimentelor comunitare, în scopul participării active la viața culturală, manifestând identitate culturală și deschidere interculturală;
10. *contextualizează lucrările corale* și participă la selecția argumentată a repertoriului, în activități culturale și de promovare, în vederea valorificării patrimoniului muzical, manifestând responsabilitate și etică în utilizarea materialelor.

CLASA XII-A (102 ore)

Unitatea de învățare nr. 1. <i>Tehnica vocală — autonomie, auto-reglare și pregătire pentru evoluare scenică</i> Domeniu-nucleu: D1. Tehnică vocală și igienă Ore recomandate: 24 ore (parcursse spiralat pe tot anul școlar) VALORI: <i>Autonomie profesională; responsabilitate artistică matură; exigență tehnică; reziliență; pregătire pentru traseul profesional.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC1.2. Auto-reglarea tehnică vocală (respirație, atac, proiecție, rezonanță) în contexte de scenă/emoție. UC4.1. Elaborarea portofoliului final (audio/video + reflecție) cu selecție justificată. UC4.2. Autoevaluarea prestațiilor pe rubrici/criterii și formularea măsurilor de optimizare (transfer). UC4.3. Utilizarea responsabilă a instrumentelor digitale (organizare, etichetare, partajare securizată, acorduri, etică).	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: - Autonomia tehnică vocală — auto-diagnoza și auto-corectarea în timp real. - Eficiența vocală — raportul efort–rezultat; sustenabilitatea prestației. - Auto-reglarea în contexte de scenă — managementul emoției, al concentrării. - Autonomia tehnică vocală; raportul efort-rezultat; auto-reglarea vocală. - Rubrici și criterii de autoevaluare profesională a prestațiilor. - Portofoliul digital al coristului — structură, conținut, etică. Conținuturi aplicative / contextuale: - Elaborarea și aplicarea planului personal de încălzire/recuperare pentru diverse tipuri de prestații. - Exerciții de auto-reglare tehnică în condiții de scenă (emoție, timp limitat, public).	- demonstrează autonomie tehnică și eficiență vocală în prestații de durată. - auto-reglează tehnica vocală (respirație, atac, proiecție, rezonanță) în condiții de scenă și de emoție. - schițează și aplică plan personal de încălzire și recuperare adaptat fiecărui tip de prestație. - demonstrează pregătire pentru evoluare scenică la nivel de absolvent de liceu cu profil muzical. - elaborează portofoliul final (audio/video + reflecție) cu selecție argumentată.

	• Sesiuni de auto-diagnoză vocală și corectare în timpul repetițiilor. • Plan personal de încălzire și recuperare vocală pentru o prestație corală. • Portofoliu final audio/video cu selecție argumentată (evoluție pe parcursul liceului). • Fișe de autoevaluare pe criterii profesionale (rubrici). • Organizarea securizată și etică a materialelor digitale (fișiere, drepturi, partajare). Conținuturi interdisciplinare: • <i>Canto</i>: aplicare eficientă a tehnicii vocale în interpretare. • <i>Tic</i>: generarea portofoliului digital. Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru sănătate și stare de bine</i>: dozarea efortului în repetiții, prevenirea suprasolicitării fizice și emoționale. • <i>Educația pentru competențe digitale și inteligența artificială</i>: utilizarea responsabilă a partiturilor digitale, înregistrări audio/video, aplicații de studiu muzical cu accent pe etică utilizării materialelor digitale. Terminologie specifică: autonomie vocală, auto-diagnoză, auto-corectare, eficiență vocală, autonomie interpretativă, autorefecție, control interpretativ, rubrică de evaluare, criteriu de evaluare, portofoliu digital, CV artistic.	• realizează autoevaluarea prestațiilor pe rubrici/criterii profesionale și formulează măsuri de optimizare. • utilizează responsabil instrumentele digitale pentru organizarea materialelor (etichetare, partajare securizată, etică).
--	--	--

Unitatea de învățare nr. 2. <i>Lectura și intonația în polifonie 3–4 voci — stabilitate scenică și coeziune interpretativă de ansamblu</i> Domeniu-nucleu: D2. Lectură, intonație și ansamblu Ore recomandate: 24 ore (parcurs spiralat pe tot anul școlar) VALORI: <i>Rigoare artistică matură; responsabilitate pentru ansamblu; concentrare; gândire muzicală integrată; maturitate interpretativă.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC1.1. Interpretarea creațiilor polifonice/cu elemente de polifonie (3–4 voci) cu expresie stilistică avansată în prestații publice. UC3.1. Corelarea partiturii cu contextul cultural/istoric și construirea interpretării informate stilistic. UC3.3. Integrarea analizei în pregătirea scenică (plan de lucru: secțiuni, riscuri, obiective).	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Acordajul conștient în armonii complexe (acorduri septimă, alterate, modulații). • Intonația precisă și expresivă în contexte polifonice avansate. • Integrarea citirii partiturii cu auzul intern în fragmente polifonice 3–4 voci. • Stabilitatea de ansamblu în condiții de scenă — coeziune interpretativă colectivă. • Plan de lucru pentru pregătirea scenică — secțiuni, riscuri, obiective. • Construirea interpretării informate stilistic (raportare la context cultural/istoric). Conținuturi aplicative / contextuale: • Lucrări polifonice 3–4 voci cu dificultate avansată (fugato, imitație complexă, polifonie modală). • Exerciții de acordaj conștient în armonii cu septimă, acorduri alterate. • Repetiții integrate — citire + auz intern pe fragmente. • Simulări scenice pentru consolidarea stabilității.	• susține acordajul conștient în armonii complexe (septimă, alterate, modulații). • demonstrează intonație precisă și expresivă în contexte polifonice avansate. • integrează citirea partiturii cu auzul intern în fragmente polifonice 3–4 voci în condiții de scenă. • demonstrează stabilitate în condiții de scenă și participă la coeziunea interpretativă de ansamblu. • interpretează creații polifonice cu expresie stilistică avansată în prestații publice.

	- Plan de lucru pe lucrări — identificarea secțiunilor cu dificultate sporită, riscurilor, obiectivelor. - Corelarea partiturii cu contextul — cercetare documentară asupra epocii/lucrării. Conținuturi interdisciplinare: <i>Solfegiu/Teoria muzicii/Armonia:</i> aplicarea elementelor de limbaj muzical în obținerea intonației și acordajului coral. <i>TIC:</i> utilizarea platforme pentru analiza partiturilor și pregătire scenică Terminologie specifică: acordaj, intonație, omogenitate, echilibru sonor, discurs muzical polifonic, coeziune, sincronizare	- corelează partitura cu contextul cultural/istoric, construind o interpretare informată. - integrează analiza partiturii în pregătirea scenică prin plan de lucru structurat.
Unitatea de învățare nr. 3. <i>Repertoriul coral complex și programul de concert — interpretare matură și identitate artistică</i> Domeniu-nucleu: D3. Repertoriu, stil, interpretare Ore recomandate: 32 ore (parcurse spiralat pe tot anul școlar) VALORI: <i>Maturitate interpretativă; responsabilitate culturală; respect pentru tradiție și deschidere spre inovație; autenticitate.</i>		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)

UC1.4. Demonstrarea interpretării „informate” (stil/context) prin decizii interpretative motivate. UC3.2. Argumentarea și justificarea soluțiilor interpretative avansate (echilibru, timbralitate, pronunție, expresie) pe criterii. UC3.4. Redactarea dirijată a notelor de program / scurte comentarii interpretative pentru concert. UC5.1. Participarea la elaborarea unui program de concert tematic (național + universal) cu note de program. UC5.3. Reflectarea asupra identității culturale și diversității prin repertoriu și prestații documentate.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Repertoriul coral complex 3–4 voci — criterii de selecție și structurare. • Programul de concert — dramaturgie, echilibru stilistic, progresie artistică. • Interpretarea „informată” — decizii motivate de context stilistic și cultural. • Identitatea artistică — maturitate, autenticitate, coerență interpretativă. • Notele de program — structură, conținut, comentariu interpretativ. • Echilibrul între tradiție (patrimoniul național) și deschidere (universal/contemporan). • Schițe-scenarii pentru concert — plan artistic integrator. Conținuturi aplicative / contextuale: • REPERTORIUL NAȚIONAL AVANSAT: lucrări de complexitate mare din creația compozitorilor autohtoni. • REPERTORIUL UNIVERSAL AVANSAT: lucrări reprezentative din patrimoniul coral universal. • Elaborarea schițelor-scenarii pentru programul de concert. • Redactarea notelor de program și a comentariilor interpretative. • Argumentarea soluțiilor interpretative pe criterii (echilibru, timbralitate, pronunție, expresie). • Portofoliu documentat al prestațiilor — cu reflecție asupra identității culturale și diversității. • Studii de caz — analiza interpretărilor de referință ale marilor dirijori.	• interpretează repertoriu mai complex pe 3–4 voci din creația națională și universală. • elaborează schițe-scenarii și program de concert cu partituri selectate argumentat. • interpretează matur, demonstrând identitate artistică și coerență interpretativă. • demonstrează interpretare „informată” prin decizii motivate de stil și context cultural. • argumentează soluțiile interpretative avansate (echilibru, timbralitate, pronunție, expresie) pe criterii clare. • contribuie la redactarea notelor de program și a comentariilor interpretative pentru concert. • participă la elaborarea programului de concert tematic integrator (național + universal).
--	---	---

	Conținuturi interdisciplinare: • <i>Istoria muzicii</i>: identificarea genurilor creațiilor din repertoriul coral. • <i>Limbi moderne și latina</i>: aplicarea pronunție în textele originale ale partiturilor, realizarea sensului textului literar. • <i>Limba română</i>: redactarea notelor de program, comentarii interpretative. Tema cross-curriculară: • Educație pentru identitate culturală și dialog intercultural Integrarea noilor educații: • <i>Educație pentru sănătate și stare de bine</i>: dozarea efortului în repetiții, prevenirea suprasolicitării fizice și emoționale. • <i>Educația pentru competențe digitale și inteligența artificială</i>: utilizarea responsabilă a partiturilor digitale, înregistrări audio/video, aplicații de studiu muzical cu accent pe etică utilizării materialelor digitale. Terminologie specifică: selecția repertoriului, dramaturgie muzicală, arhitectura programului, concept artistic, interpretare informată stilistic, note de program	• reflectă asupra identității culturale și diversității prin repertoriu și prestații documentate.
Unitatea de învățare nr. 4. <i>Managementul proiectului artistic coral — prestații publice, concursuri și festivaluri</i> Domeniu-nucleu: D4. Proiect & scenă Ore recomandate: 22 ore (parcurs spiralat pe tot anul școlar) VALORI: Responsabilitate profesională; cetățenie culturală activă; maturitate în gestionarea situațiilor imprevizibile.		

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării (Elevul/eleva:)
UC1.3. Contribuirea la coerența artistică a programului (unitate expresivă, prezență scenic, finalizare). UC2.1. Asumarea rolurilor de responsabilitate (lider de partidă/mentor/organizare repetiție). UC2.2. Coordonarea micro-sarcinilor de lucru în grup (încălzire pe partidă, repetiție segmentată, mentorat colegial). UC2.3. Demonstrarea responsabilității reciproce în pregătirea prestațiilor (disciplină, punctualitate, etică). UC2.4. Consolidarea bunăstării grupului: autoreglare, management emoțional, medierea tensiunilor în echipă.	Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: • Managementul proiectului artistic coral — planificare, realizare, evaluare. • Micro-dirijatul — coordonarea fragmentelor corale prin gest dirijoral simplu. • Logistica prestației — spațiu, echipament, organizare, comunicare. • Gestionarea situațiilor imprevizibile în timpul prestației (probleme de intonație, intrări ratate, probleme tehnice). • Leadership artistic — mentorat colegial, coordonare de partidă. • Reprezentarea instituției/comunității în spațiu public — etică, imagine, comunicare. • Concursuri și festivaluri corale¹ — pregătire, participare, reflecție. Conținuturi aplicative / contextuale: • Coordonarea unei repetiții segmentate (pe partide, pe secțiuni). • Exerciții de micro-dirijat — fragmente scurte conduse de elevi. • Rezolvarea problemelor logistice pentru prestații (spațiu, parteneri, comunicare). • EVOLUARE SCENICĂ SEMESTRIALĂ — prestație publică la finele semestrului I (tematica și contextul — la decizia cadrului didactic).	• gestionează parțial managementul proiectelor artistice corale (planificare, realizare, evaluare). • coordonează prin dirijare fragmente corale (micro-dirijat) la nivel de început. • rezolvă întrebări și probleme legate de logistica prestației (spațiu, echipament, comunicare). • gestionează situații imprevizibile de interpretare în timpul prestației publice. • asumă roluri de responsabilitate (lider de partidă, mentor, coordonator repetiție) în colectivul coral. • coordonează micro-sarcini de lucru în grup (încălzire pe partidă, repetiție segmentată, mentorat colegial).

¹ în funcție de resursele instituției și potențialul efectiv al elevilor/elevelor concursurile și festivalurile sunt aplicabile ca și extensie curriculară

UC4.4. Demonstrarea autonomiei în pregătirea repertoriului pentru recital/concert/festival/concurs UC5.2. Reprezentarea responsabilă a instituției/comunității în spațiu public (etică, imagine, comunicare) UC5.4. Participarea responsabilă și proactivă în proiecte culturale cu impact.	• EVOLUARE SCENICĂ ANUALĂ (RECITAL DE ABSOLVIRE) — prestație publică la finele anului școlar, marcând încheierea studiilor liceale de profil. • Participare la cel puțin un concurs/festival coral regional/național sau internațional². • Simulări de situații imprevizibile și strategii de rezolvare scenică. • Mentorat colegial — elevii din clasa a XII-a sprijină colegii din clasele X–XI. • Portofoliu final de absolvire — înregistrări, program, reflecții. Conținuturi interdisciplinare: ● <i>Dirijare corală:</i> aplicarea elementelor de tehnică dirijorală. ● <i>TIC:</i> utilizarea IA în elaborarea de afiș, materiale de promovare Teme cross-curriculare: • Arta în viața comunității; • Dezvoltare personală și socio-emoțională. Integrarea noilor educații: • <i>Educația pentru valori:</i> etica prestației publice, promovarea repertoriului cu semnificație valorică și identitară. • <i>Educația pentru egalitate și incluziune:</i> participare echitabilă și sprijin colegial.	• demonstrează responsabilitate reciprocă în pregătirea prestațiilor (disciplină, punctualitate, etică). • contribuie la bunăstarea grupului prin autoreglare, management emoțional și medierea tensiunilor. • participă responsabil și proactiv la proiecte culturale cu impact. • reprezintă demn instituția și comunitatea în spațiul public, respectând etica, imaginea și comunicarea. • evoluează la recitalul de absolvire, demonstrând autonomie în pregătirea repertoriului.
--	---	---

² în funcție de resursele instituției și potențialul efectiv al elevilor/elevelor concursurile și festivalurile sunt aplicabile ca și extensie curriculară

	• <i>Educația pentru competențe digitale și inteligența artificială</i>: utilizarea responsabilă a partiturilor digitale, înregistrări audio/video, aplicații de studiu muzical cu accent pe etică utilizării materialelor digitale. Proiect interdisciplinar recomandat: • Concert tematic cu prilejul unei sărbători/dedicat celebrării aniversării unui compozitor sau personalități notorii din domeniul arte/de final de an <i>Discipline asociate</i>: istoria muzicii, limba și literatura română, informatică/TIC	
Finalitățile învățării la <i>Ansamblu coral</i> – clasa a XII-a		
La finele clasei a XII-a elevul/eleva: 1. <i>interpretează creații corale polifonice</i> la 3–4 voci în contexte concertistice și educaționale, în vederea demonstrării maturității interpretative, manifestând autonomie profesională, exigență artistică și responsabilitate; 2. <i>autoreglează tehnica vocală</i> în timpul prestațiilor corale și scenice, în scopul asigurării eficienței și sustenabilității interpretării, manifestând autocontrol, perseverență și disciplină artistică; 3. <i>integrează expresiv mijloacele tehnico-interpretative</i> în interpretarea repertoriului coral, în contexte stilistice diverse, pentru realizarea unui discurs muzical coerent și expresiv, manifestând sensibilitate artistică, creativitate și autenticitate; 4. <i>colaborează eficient în cadrul ansamblului coral</i> prin asumarea responsabilităților individuale și colective, în vederea consolidării coeziunii interpretative, manifestând respect reciproc, empatie și spirit de echipă; 5. <i>coordonează activități și micro-sarcini artistice</i> în cadrul ansamblului coral, în contexte de repetiție și concert, pentru eficientizarea procesului interpretativ colectiv, manifestând leadership artistic, inițiativă și responsabilitate; 6. <i>argumentează opțiunile interpretative</i> pe baza analizei muzicale și a contextului cultural-istoric al repertoriului, în vederea construirii unei interpretări informate stilistic, manifestând gândire critică, rigoare și maturitate culturală; 7. <i>elaborează materiale de prezentare</i> artistică și documentare interpretativă, în contexte de recital și concert, pentru facilitarea comunicării cu publicul și valorizarea repertoriului, manifestând responsabilitate, profesionalism și creativitate;		

8. *utilizează instrumente digitale* în organizarea și documentarea activității artistice, în scopul dezvoltării autonomiei profesionale și al promovării responsabile a propriei activități, manifestând responsabilitate digitală, integritate și inițiativă;
9. *autoevaluează propria prestație artistică* pe baza criteriilor profesionale, în contexte de învățare și performanță, pentru optimizarea continuă a dezvoltării interpretative, manifestând spirit autocritic, obiectivitate și perseverență;
10. *proiectează programe artistice corale*, valorificând repertoriul național și universal în contexte culturale diverse, în vederea promovării patrimoniului muzical și a dialogului intercultural, manifestând respect pentru valori, deschidere culturală și responsabilitate artistică;
11. *reprezintă instituția* în activități publice și proiecte culturale, în scopul consolidării imaginii profesionale și al participării active la viața culturală, manifestând etică profesională, demnitate și implicare civică;
12. *demonstrează integrarea competențelor interpretative*, artistice și profesionale în cadrul recitalului sau concertului de absolvire, în vederea certificării pregătirii de profil și a facilitării inserției profesionale, manifestând identitate artistică, autonomie și reziliență;

Bibliografie

Referințe normative și legislative

1. *Cadrul de Referință al Curriculumului Național*, aprobat prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 1272 din 23 iulie 2025. Chișinău: MEC, 2025. Disponibil la: https://mec.gov.md/sites/default/files/crcn_aprobat.pdf
2. *Codul Educației al Republicii Moldova* nr. 152 din 17.07.2014. Publicat: 24.10.2014 în Monitorul Oficial nr. 319-324, art. 634.
3. *Concepția Dezvoltării Curriculumului Național*, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 55 din 15 ianuarie 2025. Disponibil la: https://mec.gov.md/sites/default/files/last_version_copy_compressed_1_0.pdf
4. *Metodologia de elaborare a curriculumului disciplinar de noua generație*. Chișinău: MEC, 2025.
5. *Hotărârea Guvernului nr. 114 din 07.03.2023* cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare "Educația 2030" și a Programului de implementare a acesteia pentru anii 2023-2025. Publicat: 20.04.2023 în Monitorul Oficial nr. 134-137, art. 289.
6. *Ordinul MEC nr. 2015 din 20.11.2025* cu privire la aprobarea grupurilor de lucru pentru elaborarea documentelor curriculare în învățământul general.
7. *Curriculum National pe arii si discipline școlare* (ediția 2018-2019). Chișinău: MEC, 2018.
8. *Planul-cadru pentru învățământul liceal, profil Muzica*. Chișinău: MEC (ediția în vigoare).

9. *Regulamentul de organizare și funcționare a claselor cu profil muzical-coral din instituțiile de învățământ preuniversitar*, aprobat prin Ordinul MEC nr. 24 din 12 ianuarie 2011.

Documente internaționale de politici educaționale

1. *Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning* (2018/C 189/01). Official Journal of the European Union.
2. Bianchi, G., Pisiotis, U., Cabrera Giraldez, M. *GreenComp -- The European sustainability competence framework*. Bacigalupo, M., Punie, Y. (eds.), EUR 30955 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2022. ISBN 978-92-76-46485-3.
3. UNESCO. *Seoul Agenda: Goals for the Development of Arts Education*. UNESCO, 2010.
4. UNESCO. *Road Map for Arts Education*. Lisabona: UNESCO, 2006.
5. Eurydice. *Arts and Cultural Education at School in Europe*. Brussels: European Commission / EACEA / Eurydice, 2023.

Lucrări de pedagogie și dezvoltare curriculară

1. Gremalschi, A. (coord.). *Educație pentru o societate a cunoașterii: Cadrul de referință al noului Curriculum național. Studii de politici educaționale*. Chișinău: Institutul de Politici Publice, 2015. 88 p.
2. Anderson, L.W., Krathwohl, D.R. (eds.). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman, 2001.
3. Churches, A. *Bloom's Digital Taxonomy*. 2008. Disponibil la: <https://edorigami.wikispaces.com>
4. Guțu, Vl. (coord.). *Cadrul de referință al Curriculumului Național*. Chișinău: Știința, 2017.

Lucrări de specialitate -- dirijat coral, didactică muzicală, tehnică vocală

1. Danga, Gh. *Arta dirijatului coral*. Chișinău: Cartea Moldovei, 2003.
2. Danga, Gh. *Corul și arta coralului*. Chișinău: Știința, 1998.
3. Popov, T. *Tehnica directorială*. Chișinău: AMTAP, 2010.
4. Berezovschi, M. *Metodica muzicii*. Chișinău: Lumina, 1997.
5. Gagim, I. *Știința și arta educației muzicale*. Chișinău: ARC, 2007.
6. Gagim, I. *Dimensiunea psihologică a muzicii*. Iasi: Timpul, 2003.
7. Babii, V., Gagim, I. *Teoria și metodologia educației muzicale*. Bălți: Universitatea de Stat "A. Russo", 2015.

8. Bularga, T. *Dirijatul coral. Principii. Metodica*. Chișinău: AMTAP, 2005.
9. Musicescu, G.A. *Creații corale*. Chișinău: Hyperion, 1991.
10. Axionov, V. *Muzica corala in Basarabia*. Chișinău: Pontos, 2007.
11. Green, L. *Music, Informal Learning and the School: A New Classroom Pedagogy*. Aldershot: Ashgate, 2008.
12. Welch, G.F. *Singing and Vocal Development*. In: McPherson, G.E. (ed.), *The Child as Musician: A Handbook of Musical Development*. Oxford: Oxford University Press, 2016, pp. 441-461.
13. Brinson, B.A. *Choral Music: Methods and Materials. Developing Successful Choral Programs (Grades 5 to 12)*. New York: Schirmer Books, 1996.
14. Ericsson, K.A., Krampe, R.T., Tesch-Romer, C. *The Role of Deliberate Practice in the Acquisition of Expert Performance*. In: *Psychological Review*, 100(3), 1993, pp. 363-406.
15. Hylton, J.B. *Comprehensive Choral Music Education*. 2nd ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson, 2020.
16. Phillips, K.H. *Teaching Kids to Sing*. 2nd ed. Boston: Cengage Learning, 2014.

Resurse digitale și platforme recomandate

1. [IMSLP – Petrucci Music Library](https://imslp.org) – partituri și exemple muzicale pentru analiză teoretică. Disponibil la: <https://imslp.org>
2. [Teoria Music Theory Web](https://www.musictheory.net) – exerciții interactive pentru teoria muzicii, intervale, acorduri și ritm.
3. [MuseScore](https://musescore.org) – software pentru redactare și analiză muzicală. Disponibil la: <https://musescore.org>
4. CPDL - Choral Public Domain Library. Disponibil la: <https://www.cpdll.org>
5. Flat.io - editor colaborativ de partituri. Disponibil la: <https://flat.io>
6. YouTube / Spotify -- audierea și compararea interpretărilor de referință ale ansamblurilor corale profesioniste.
7. Aplicații de metronom și intonator: Tunable, Tonal Energy, Metronome Beats (disponibile pe platformele mobile).